

Eesti elanike hinnangud tervisele ja arstiabile

Aruanne

2021

Sisukord

1.	Sissejuhatus	3
2.	Põhijäreldused ja -tulemused	6
3.	Üldine hinnang tervishoiule ja haigekassale ning kokkupuude nendega	11
4.	Perearsti ja pereõe teenuste kasutamine	21
5.	Eriarsti teenuste kasutamine	33
6.	Hambaarsti teenuste kasutamine	43
7.	Erakorralise meditsiini osakonna teenuste kasutamine	58
8.	Retseptiravimid	65
9.	Riiklik patsiendiportaal	73
10.	Tervishoiu rahastamine	77
11.	Info kättesaadavus ja inimeste terviseteadlikkus	85
12.	Lisad	97
	Projekti meeskond	101

1

Sissejuhatus

Sissejuhatus: uuringu eesmärk ja küsitlus

Uuringu eesmärk:

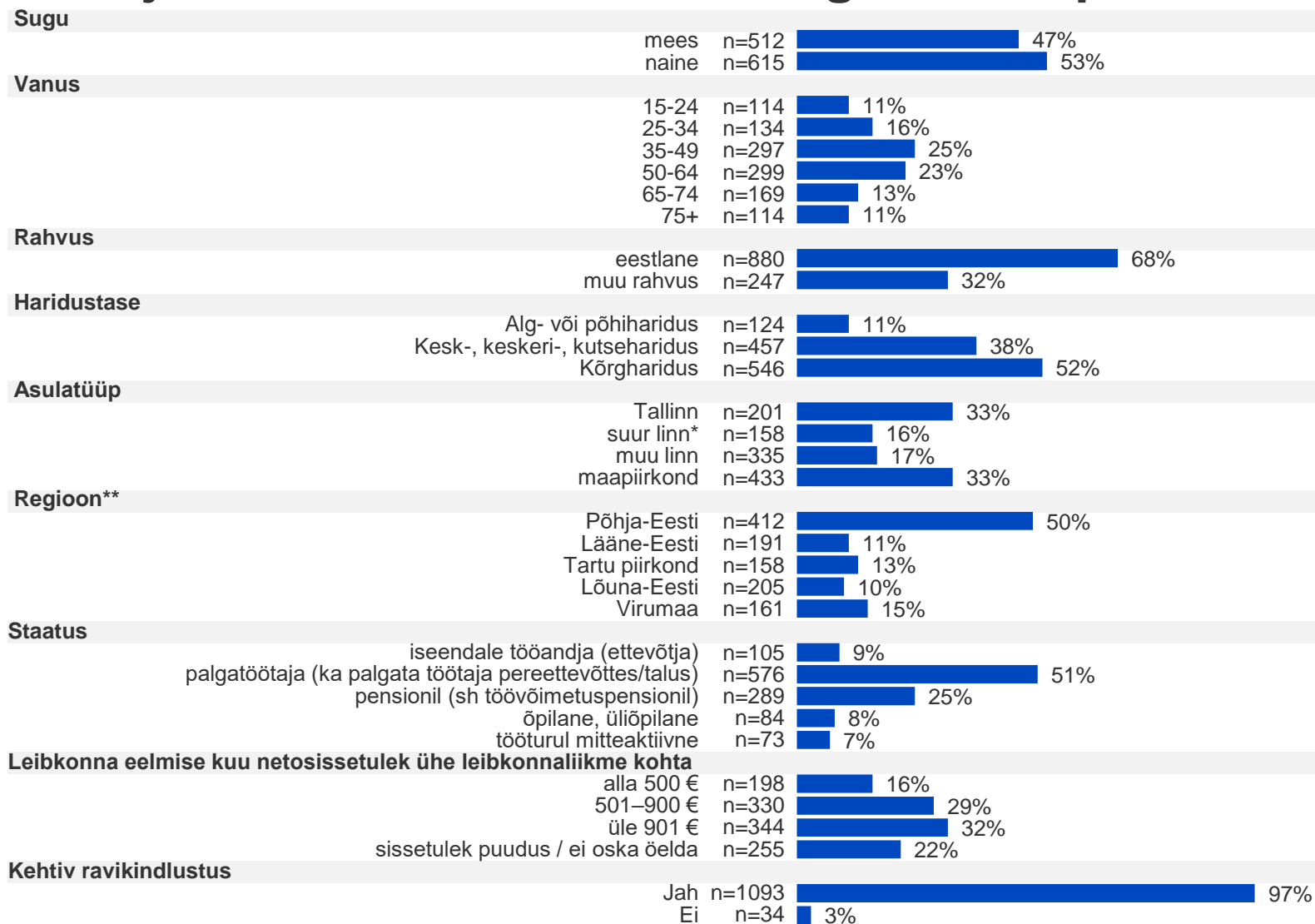
- Uuringu eesmärk oli mõõta Eesti elanike hinnanguid Eestis pakutavale arstiabile ning tervishoiukorraldusele.
- Uuringu tellija on Eesti Haigekassa. Tulemuste omandiõigus kuulub uuringu tellijale. Tellijale edastatakse lisaks käesolevale aruandele andmed MS Exceli formaadis.

Küsitlus:

- Uuringu käigus küsitleti 1127 Eesti elanikku vanuses 15+ (üldkogum 1 108 021 inimest*). Küsitlustöö toimus ajavahemikus 29. novembrist 15. detsembrini 2021.
- Uuringu valim on esinduslik maakonna, asulatüübi, soo, vanuserühmade ja rahvuse lõikes.
- Andmekogumine toimus kombineeritult CAWI (*Computer Aided Web Interviewing*) ja CATI (*Computer Assisted Telephone Interviewing*) ehk veebi- ja telefoniküsitluse meetodil. 50% küsitlusest toimus telefoniküsitlusena ning 50% veebiküsitlusena, sealhulgas 21% vastasid veebis reageerides SMS-kutsele.
- Küsitlusele oli võimalik vastata nii eesti kui ka vene keeles.
- Aruandes on uuringu tulemusi võrreldud ennekõike 2019.–2020. aastal läbi viidud uuringu tulemustega; osade teemade puhul on esitatud pikem ajaline trend. Aruandes välja toodud statistiliselt olulised erinevused (aruande kokkuvõtetes – „keskmisest enam...“) sotsiaal-demograafiliste rühmade vahel baseeruvad Hii-ruut statistikul ning on esitatud usaldusnivool vähemalt 95%.

*ESA 1.1.21 15+ elanikkond

Vastajate kaalutud sotsiaaldemograafiline profiil 2021 % kõikidest vastajatest, n=1127

Vastajate tegelik arv sihtrühmas ehk vastajate hulk kaalumata kujul. Siin ja edaspidi on vastajate arvud esitatud kaalumata kujul, protsentjaotused aga kaalutud andmetest.

* Suur linn = Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve

** Põhja-Eesti = Harju-, Rapla- ja Järvamaa
 Lääne-Eesti = Hiiu-, Saare-, Pärnu- ja Läänemaa
 Tartu piirkond = Tartu- ja Jõgevamaa
 Lõuna-Eesti = Põlva-, Võru-, Valga-, Viljandimaa
 Virumaa = Lääne- ja Ida-Virumaa

2

Põhitulemused

Põhitulemused 1

- **Eesti tervishoiusüsteemi ehk arstiabi korraldusega on rahul 70% elanikest**, näitaja püsib 2020. aasta tasemel, olles oluliselt kõrgem kui 2019. aastal (2019: 64%).
- **Arstiabi kättesaadavust** peab heaks või pigem heaks **59%** Eesti elanikest ning see on **samal tasemel 2019. ja 2020. aastaga**.
- **Eesti riikliku tervisekindlustusega** on väga rahul või pigem rahul **kolm Eesti elanikku neljast** (74%), sh väga rahul on 16%. Rahulolu püsib samal tasemel, kuhu see 2020. aastal kasvas (66% 2019. aastal ning 75% 2020. aastal).
- Viimase 12 kuu jooksul on ühel või teisel moel **Eesti tervishoiusüsteemiga kokku puutunud 98% kõikidest Eesti elanikest**. Kõige sagedamini on **ostetud retseptiravimeid ja käidud vaktsineerimas (76%)**, **perearsti või pereõde** on külastanud 68%, **hambaarsti** 58% ja **eriarsti** 47% elanikest. Kaugvastuvõtu vormis on arstiabi saanud 28% elanikest (+5 protsendipunkti võrreldes 2020. aastaga).
- **Perearst või pereõde → viimase 12 kuu jooksul külastanud 68%**.
 - **Rahulolu arstiabi kättesaadavusega on tugevas seoses teenuse saamiseks kulunud ajaga**. 68% elanikest on saanud oma perearsti/-õega nõu pidada kuni kolme päeva jooksul ning see kajastub ka rahulolus: suurem enamus (80%) jäi perearsti abi kättesaadavusega rahule. Rahulolu viimase visiidiga on samuti kõrge (85%) ning **83% elanikest** on veendunud, et nende **perearst suudab neid enamikus terviseküsimustes aidata**.
 - 45% elanikest soovib, et **perearstikeskus oleks vähemalt kord nädalas avatud ka pärast tööaega**.
 - 38% elanikest **on kuulnud ja kasutanud ööpäevaringset perearsti nõuandetelefoni 1220**, 50% on sellest kuulnud, kuid ei ole sellele helistanud, ning 12% ei ole sellest üldse kuulnud. Viimase kolme aasta jooksul on vähenenud nende osakaal, kes ei ole nõuandetelefonist midagi kuulnud (21% → 12%), ning kasvanud sellele helistajate osakaal (32% → 38%).
- **Eriarst → viimase 12 kuu jooksul külastanud 47%**.
 - **43%** pidi eriarsti vastuvõttu ootama **enam kui kuu aega pärast broneeringu tegemist** (-5 protsendipunkti) ning 24% sai alates broneeringu tegemisest eriarsti vastuvõtule kuni 7 tööpäevaga (uuring ei kaardistanud aega, mis kulus broneeringu saamiseks). Eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirusega jäi väga või pigem rahule 58% patsientidest.
 - **Viimase eriarsti visiidiga jäi rahule 89% patsientidest ja 67% kinnitas, et seoses viimase eriarsti külastusega ei tekkinud neil mingisuguseid praktilisi probleeme**.
 - Eriarsti teenuste eest ollakse **kõige sagedamini valmis ise maksma**: 61% neist, kes on valmis arstiabi eest maksma.

Põhitulemused 2

– Hambaarst → viimase 12 kuu jooksul külastanud 58%.

- Kõige sagedamini ei käida hambaarsti juures soovitusliku regulaarsusega (vähemalt kord aastas), kuna **ei ole kaebusi** (39%) või **majanduslikel põhjustel** (26%). Majanduslikke põhjuseid mainitakse võrreldes viie-kuue aasta taguse ajaga oluliselt vähem (2015: 46% → 2020: 32% → 2021: 26%).
- **Viimase hambaarsti külastusega jäi rahule 85% elanikest.** 59% elanikest, kes on valmis arstiabi eest maksma, on nõus seda tegema hambaravi puhul.
- 93% lapsevanematest teab, et hambaravi on kuni 19-aastastele tasuta. 70% lapsevanematest väidab, et viimase aasta jooksul on nende pere laps **käinud hambaarsti juures** (kas vanemaga või iseseisvalt). Need, kelle laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas, toovad põhjenduseks kaebuste puudumise (38%). Kuna see näitaja püsib stabiilsena, siis on jätkuvalt oluline kommunikeerida ennetava kontrolli vajalikkust.

– Erakorraline meditsiin → viimase 12 kuu jooksul külastanud 17%.

- **Õhtu- või öötundidel ilmneva ootamatu terviseprobleemi korral** eelistaks 48% elanikest **omal käel hakkama saada** (+6%) ning **14% eelistaks pöörduda EMO-sse.**
- Kõige sagedamini satutakse erakorralise meditsiini osakonda **ootamatu haigestumise või vigastuse tagajärjel (85%)**; näitaja pole kolme aasta jooksul muutunud. Oluliselt harvem minnakse EMO-sse, kuna see on kiireim võimalus eriarsti vastuvõtule pääseda või perearsti soovitusel (mõlemal juhul 8%) või seetõttu, et see oleks kiireim võimalus uuringutele pääseda (6%).
- **Umbes kolmandik (32%) erakorralise meditsiini osakonda pöördunud oleksid enda sõnul** oma terviseprobleemiga **pöördunud perearstikeskusesse**, kui see oleks olnud samal ajal avatud.

– Retseptiravimite ostmine → viimase 12 kuu jooksul on ostnud 76%.

- **33% elanikest teab, et arsti väljakirjutatud retsepti korral peab apteeker esmalt pakkuma soodsaima hinnaga ravimit.** See näitaja, mis 2015.–2020. aastal püsis enam-vähem samal tasemel, on nüüd **oluliselt langenud** (2020: 42%).
- **Viimasel korral apteegist retseptiravimit ostes pakkus apteeker soodsaima hinnaga ravimit veidi enam kui pooltele retseptiravimite ostjatest (57%),** sh 13 protsendile küll pakuti soodsamat ravimit, kuid klient ise loobus sellest võimalusest. 4% küsis ise soodsamat ravimit ning 32% väitis, et apteeker ei pakkunud soodsamaid valikuid. Nende osakaal, kellele soodsaima hinnaga ravimit pakuti, on eelmise aastaga samal tasemel, kuid võrreldes 2018.–2019. aastaga madalam.
- 51% elanikest teab, et **riigiportaalis (www.eesti.ee)** on võimalik vaadata kõikide väljakirjutatud ravimiretseptide ajalugu, ravimite maksumust ning kehtivat soodustust. Sealhulgas **36% neist on riigiportaalis oma ravimiretsepte vaadanud.** Võrreldes eelneva aastaga on teadlike osakaal mõnevõrra kahanenud (-8%).

Põhitulemused 3

– Riiklik patsiendiportaal

- Üleriigilisest terviseinfosüsteemist Digilugu **on kuulnud 90% Eesti elanikest, sealhulgas tervenisti 76% on portaali vähemalt ühe korra külastanud**. Võrreldes eelmise aastaga on kasvanud nii Digiloost teadlike (2020: 83%) kui ka seda külastanute osakaal (2020: 62%).
- **Ennekõike on portaali külastatud enda andmete vaatamiseks (sh seoses koroonapassiga) (84%)**. Võrreldes varasemaga on olulisemaks külastamise põhjuseks muutunud digiregistratuuris arstiaja vaatamine/broneerimine (38%, +17%), tervisetõendi täitmine (35%, +13%) ning vähenenud portaali külastamine lihtsalt uudishimust (21%, -6%).

– Tervishoiu rahastamine

- **55% elanikkonnast eelistab kõigi raviteenuste rahastamist ravikindlustusest**, kuigi **ravijärjekorrad võivad olla kohati väga pikad**. Võrreldes varasemaga on selle eelistusega inimeste osakaal taas veidi langenud (2020. aastal 60%). **Veidi üle kolmandiku (36%) eelistab varianti, mille puhul ravikindlustusest rahastatakse piiratud hulka raviteenuseid** ning ravijärjekorrad on **lühikesed või puuduvad**. Selle variandi eelistamine on viimastel aastatel olnud langustrendis, kuid on nüüd pisut kasvanud (41% → 36% → 33% → 36%).
- Pikkade järjekordade vältimiseks oleks **76% kõikidest eestimaalastest valmis midagi arstiabi eest maksma (+8%)**, kuid 60% oleksid valmis panustama kuni 100 eurot ja ligi pooled (46%) kuni 50 eurot. **15% ei ole nõus** arstiabi eest ise midagi maksma.

– Info kättesaadavus ja inimeste terviseteadlikkus

- Eesti elanikud peavad haiguste ennetamise seisukohalt kõige olulisemaks **aktiivset ja liikuvat elustiili (91%)** ning **tervislikku toitumist (89%)**. 74% **tõi välja regulaarsetes tervisekontrollides käimist ja suitsetamisest loobumist**, 71% **hindab oluliseks alkoholi tarbimise piiramist**. 67% pidas haiguste ennetamise seisukohast oluliseks **stressi vähendamist**. **Vaktsineerimise olulisust** rõhutas 66% elanikest ja nende osakaal on seoses koroonaviirusevastase vaktsineerimisega võrreldes 2020. aastaga oluliselt kasvanud (2020: 50%). Muid variante mainiti vähem.
- Viimase 12 kuu jooksul on **44% elanikest saanud tervisekäitumisealast infot kohalikest eesti- ja venekeelsetest meediaväljaannetest** ja nende osakaal on kolme aasta lõikes pidevalt kasvanud. **Umbes kolmandik (35%) on saanud tervisealaseid soovitusi meditsiinitöötajalt ja kohalikest eesti- ja venekeelsetest online-meediaväljaannetest (33%)**. Nende osakaal, kes pole üldse infot saanud, on langenud 12 protsendilt 7 protsendile.

Põhitulemused 4

- **Ravikindlustuse kehtivuse** kontrollimiseks mainitakse esmasena **patsiendiportaali** ning seda varasemast enam: 2019. a 40% → 2020. a 54% → 2021. a 66%. **Töövõimetuslehtede ja haigushüvitiste** kohta otsiksid elanikud infot ennekõike **riigiportaalist eesti.ee** (59%). Alates 2015. aastast on siin märgata positiivset kasvutrendi (41% → 59%).
- **38%** elanikest teab, et kehtiva Euroopa ravikindlustuskaardiga patsiendil **tuleb tasuda visiiditasud ja muud omavastutustasud**. 14% leiab, et siis tuleb **tasuda transpordikulud**. 14% elanikest usub, et Euroopa ravikindlustuskaardiga on **kogu vajaminev arstiabi tasuta**. 45% elanikest ei tea, mille eest patsient Euroopa ravikindlustuskaarti kasutades tasuma peab; sealhulgas 18% täpsustas, et ei reisi Euroopas.
- **70% Eesti elanikest** on kursis, et perearst/pereõde **peab ägeda haigusega patsiendi võtma vastu samal päeval**. Enam kui pooled (53%) on kursis, et **mitteägeda tervisehäirega peab vastuvõtule saama kuni 5 tööpäeva jooksul**. Siiski ei tea 33% elanikest, kui kiiresti perearst/pereõde peab patsiendi vastu võtma, või vastas valesti.
- 65% **Eesti elanikest** teab, et kui patsient soovib **haigekassa kulul ravile minna**, siis on tal õigus Eesti piires valida **ükskõik milline haigla või kliinik**, mis on Eesti Haigekassaga lepingu teinud.
- **Seoses tasudega, mida raviasutus võib küsida kindlustatud patsiendilt**, teab **63%**, et raviasutus võib küsida lisatasu **mugavama majutuse eest haiglas viibimise korral** (nt perepalat, TV palatis, üksikpalat jne). Enam kui pooled tõid välja **visiiditasu eriarsti visiidi eest** (55%) ja 50% mainis **voodipäeva tasu haiglas** viibimise korral. 7% ei oska öelda, mille eest lisatasu võib küsida, ja 6% mainis, et üldse ei tohi millegi eest lisatasu küsida.

3

Üldine hinnang
tervishoiule ja
haigekassale ning
kokkupuude nendega

Kokkuvõte: üldine hinnang tervishoiusüsteemile ja kokkupuude sellega (1)

- Kõikidest Eesti elanikest vanuses 15 ja vanemad on **Eesti tervishoiusüsteemi ehk arstiabi korraldusega rahul 70%, rahulolematuid on 29%**. Elanikkonna rahuloluhinnangud arstiabikorraldusele püsivad samal tasemel 2020. aastaga (72% 2020. aastal, 64% 2019. aastal).
 - Statistiliselt keskmisest (70%) **enam on tervishoiusüsteemiga rahul** eestlased, vanuserühmad 65–74 ja 75+, Tartu piirkonna elanikud ja need, kelle peres pole pidevat hooldust vajavaid isikuid.
 - **Rahulolematuid** on aga keskmisest (29%) sagedamini muu rahvuse esindajate, 25–34-aastaste ning Põhja-Eesti ja Tallinna elanike seas. Rahulolematust on enam nende leibkondade esindajate seas, kelle peres on pidevat hooldust vajavaid inimesi.
- **Arstiabi kättesaadavust** peab heaks või pigem heaks **59%** Eesti elanikest ning see on **samal tasemel 2020. aastaga** (62% pidas kättesaadavust heaks).
 - Keskmisest (59%) enam on neid, kes **hindavad arstiabi kättesaadavust Eestis heaks või pigem heaks**, eestlaste, 65–74-aastaste ning Tartu piirkonna elanike seas.
 - **Arstiabi kättesaadavuse osas kriitilisemad** on keskmisest (37%) sagedamini muu rahvuse esindajad, 25–34-aastased, Põhja-Eesti elanikud. Arstiabi kättesaadavuse osas on keskmisest enam etteheiteid neil, kellel on pidevat hooldust vajavaid leibkonnaliikmeid.

Kokkuvõte: üldine hinnang tervishoiusüsteemile ja kokkupuude sellega (2)

- **Eesti riikliku tervisekindlustusega** on väga või pigem rahul **kolm Eesti elanikku neljast** (74%), sh väga rahul on 16%. Rahulolu püsib sellel tasemel, kuhu see 2020. aastal kasvas (66% 2019. aastal ning 75% 2020. aastal).
 - Riikliku tervisekindlustusega on keskmisest sagedamini rahul eestlased, 65–74-aastased, suuremate linnade ja Ida-Virumaa elanikud, tervishoiusüsteemiga kokku puutunud elanikud ning need, kelle peres pole pidevat hooldust vajavaid liikmeid.
 - Keskmisest suuremat rahulolematust haigekassaga võib märgata muust rahvusest elanike, 35–64-aastaste ning Põhja-Eesti (sh Tallinna) elanike seas.
- Viimase 12 kuu jooksul on ühel või teisel moel **Eesti tervishoiusüsteemiga kokku puutunud 98% kõikidest Eesti elanikest**. Nende osakaal, kel kokkupuude puudub, on kaks korda väiksem kui varem (2%). Kõige sagedamini on **ostetud retseptiravimeid ja käidud vaksineerimas (76%)**. Vaksineerimisega kokku puutunud elanike osakaal on teinud olulise hüppe ning seda seoses koroonaviirusevastase vaksineerimisega: 21 protsendilt 76 protsendile. Üldjoontes vastab see näitaja vähemalt ühe doosiga vaksineeritud elanike statistikale: seisuga 21.12.2021 oli 18-aastastest ja vanematest vaksineeritud 73%, neile lisanduvad käesoleva uuringu konteksti veel ka 15–17-aastased vaksineeritud (http://www-1.ms.ut.ee/krista/covid/vakts_nakat.html). Vaksineerimas on keskmisest enam käinud eestlased, 75-aastased ja vanemad, eestlased ning kõrgharidusega inimesed.

Perearsti või pereõde on külastanud 68% elanikest ning nende osakaal on viimase kolme aasta lõikes pidevalt langenud (2019: 75%). **Hambaarsti** on külastanud 58% ja **eriarsti** 47% elanikest; need näitajad pole oluliselt muutunud.

Kaugvastuvõtu vormis on arstiabi saanud 28% elanikest ning nende osakaal on aastaga kasvanud 5 protsendipunkti võrra.

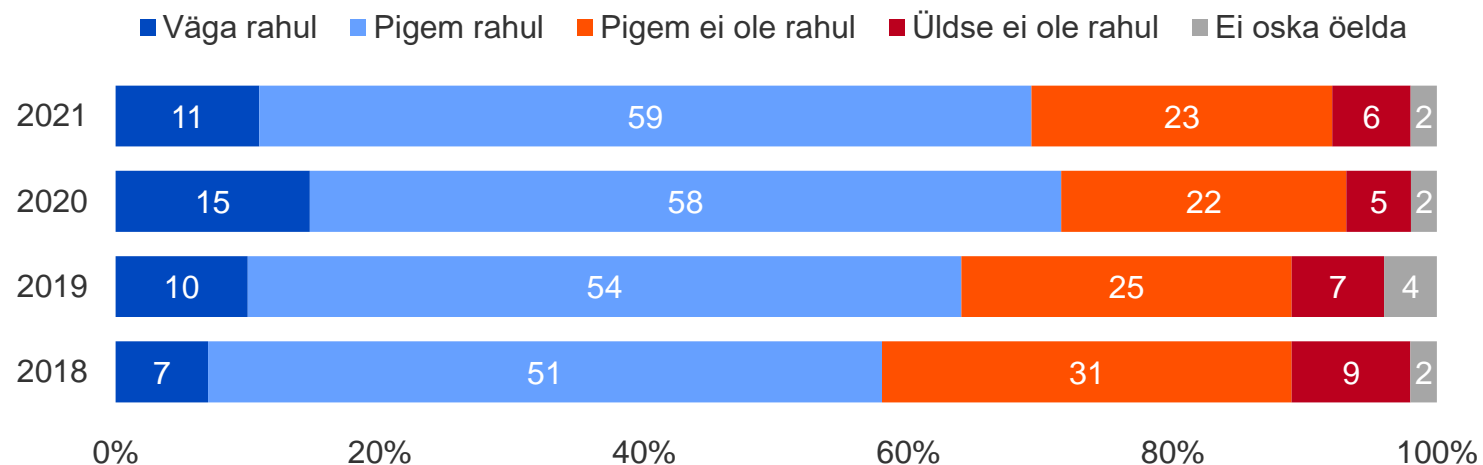
Tervishoiusüsteemiga on naistel enam kokkupuuteid kui meestel: aasta jooksul on sellega kokku puutunud 99% naistest ja 96% meestest. Naised ostavad võrreldes meestega sagedamini retseptiravimeid, külastavad eri- ja hambaarsti, saavad arstiabi kaugvastuvõtu vormis ning osalevad vähi sõeluuringutel.

Samuti on eestlastel kokkupuuteid võrreldes muu rahvuse esindajatega veidi enam.

Rahulolu tervishoiusüsteemi ehk arstiabikorraldusega Eestis 2018–2021

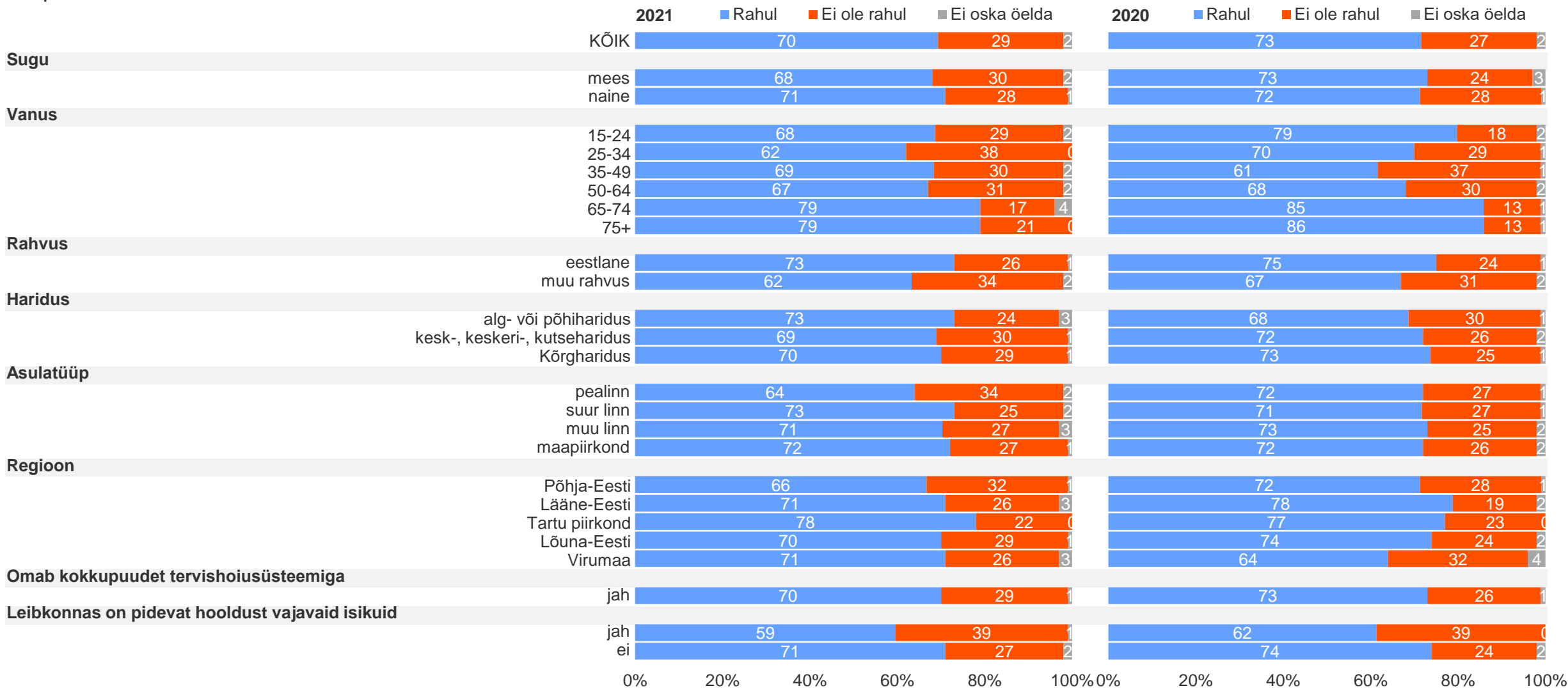
% kõikidest vastajatest, n=1127

K1. Kuivõrd rahul Te olete tervishoiusüsteemi ehk arstiabikorraldusega Eestis?

Rahulolu tervishoiusüsteemiga Eestis erinevates rahvastikurühmades 2020–2021

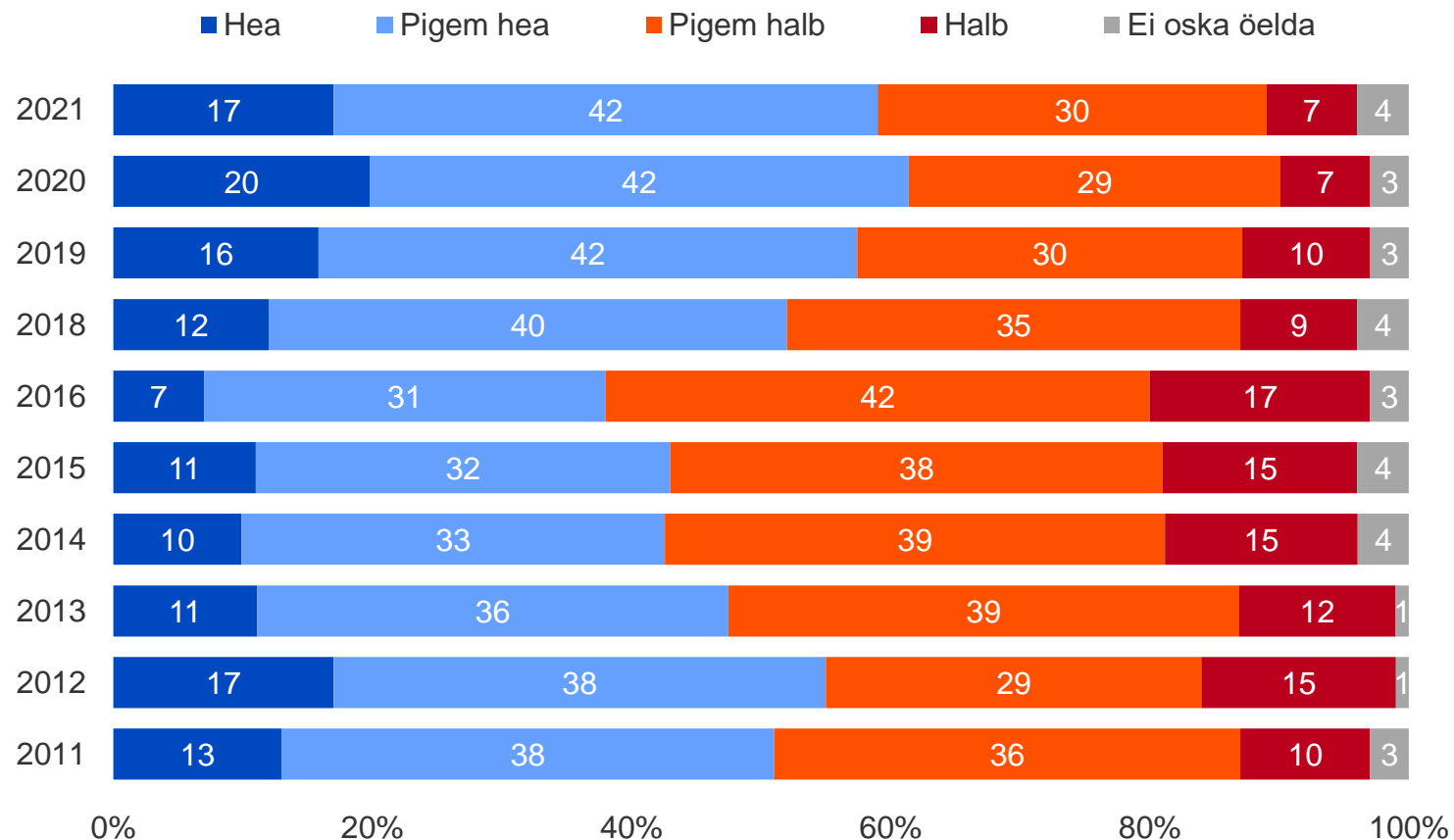
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Hinnang arstiabi kättesaadavusele Eestis 2011–2021

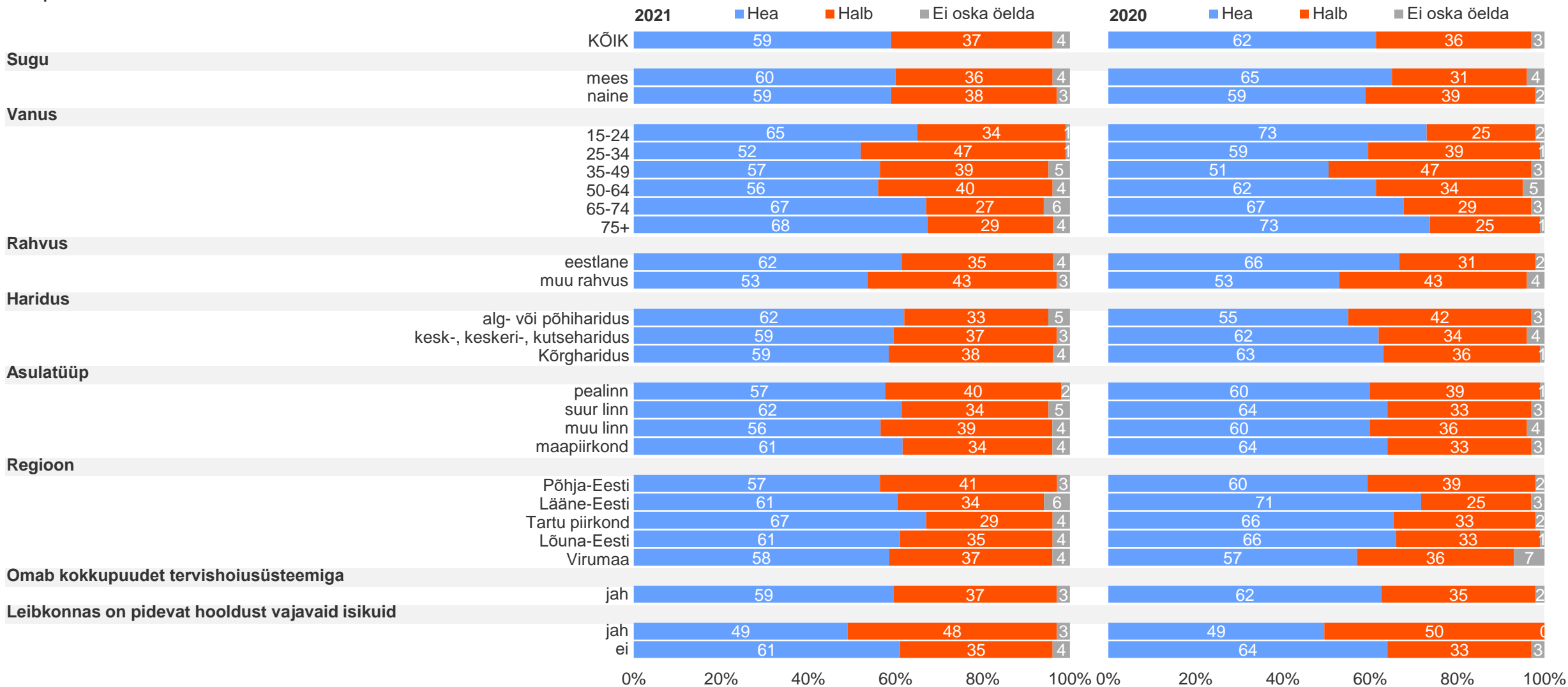
% kõikidest vastajatest, n=1127

2. Milline on Teie arvates praegu arstiabi kättesaadavus Eestis?

Rahulolu tervishoiusüsteemiga Eestis erinevates rahvastikurühmades 2020–2021

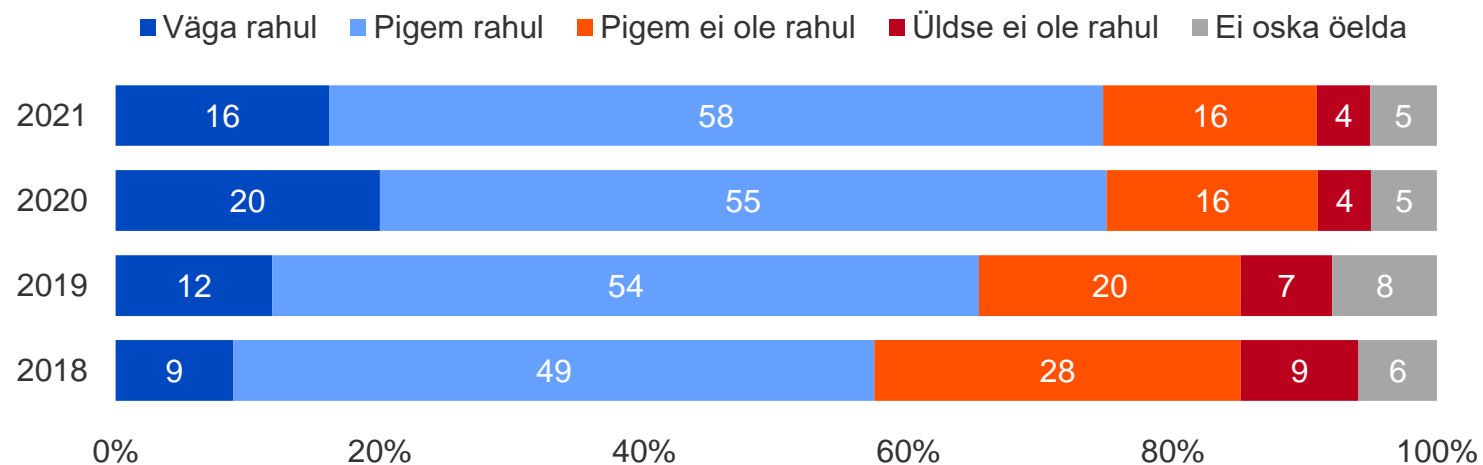
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Rahulolu riikliku tervisekindlustusega 2018–2021

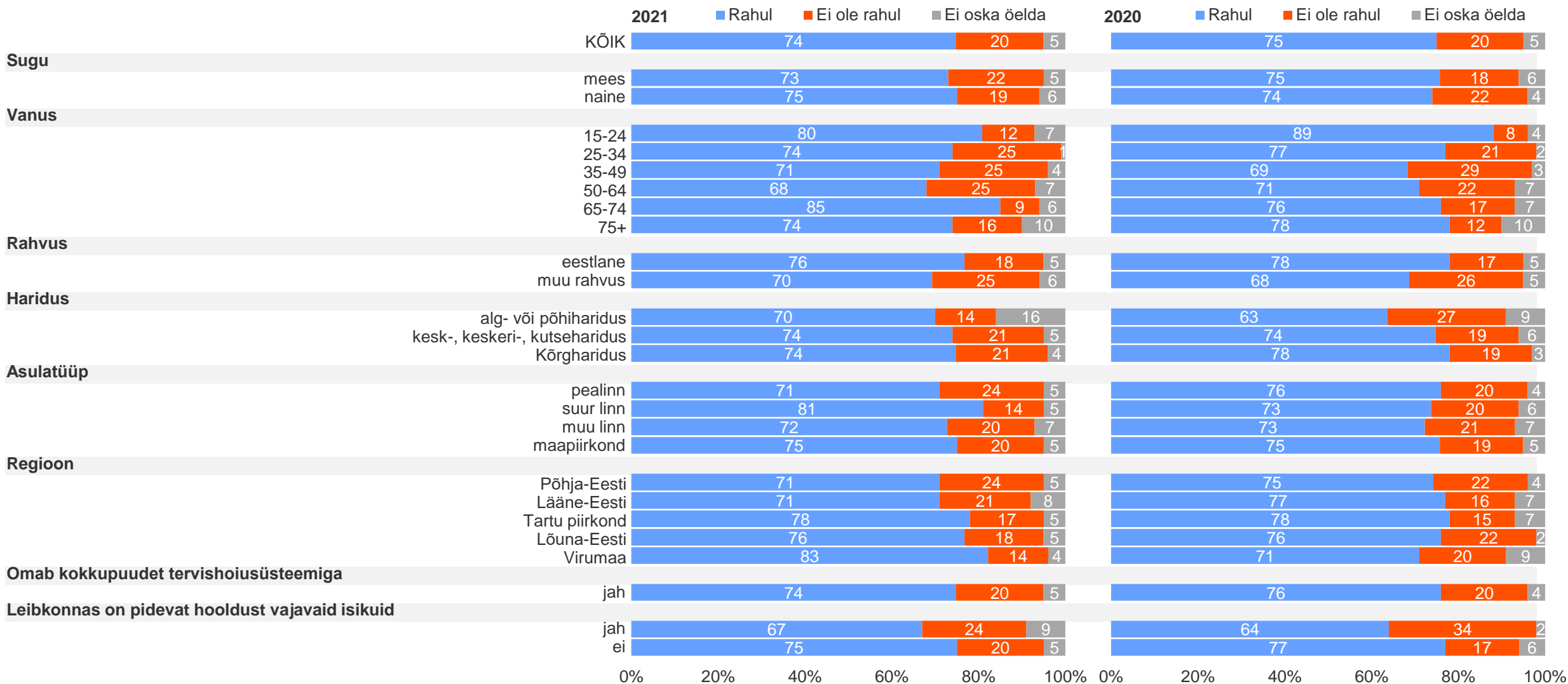
% kõikidest vastajatest, n=1127

K3. Kui rahul Te olete meie riikliku tervisekindlustusega?

Rahulolu riikliku tervisekindlustusega erinevates rahvastikurühmades 2020–2021

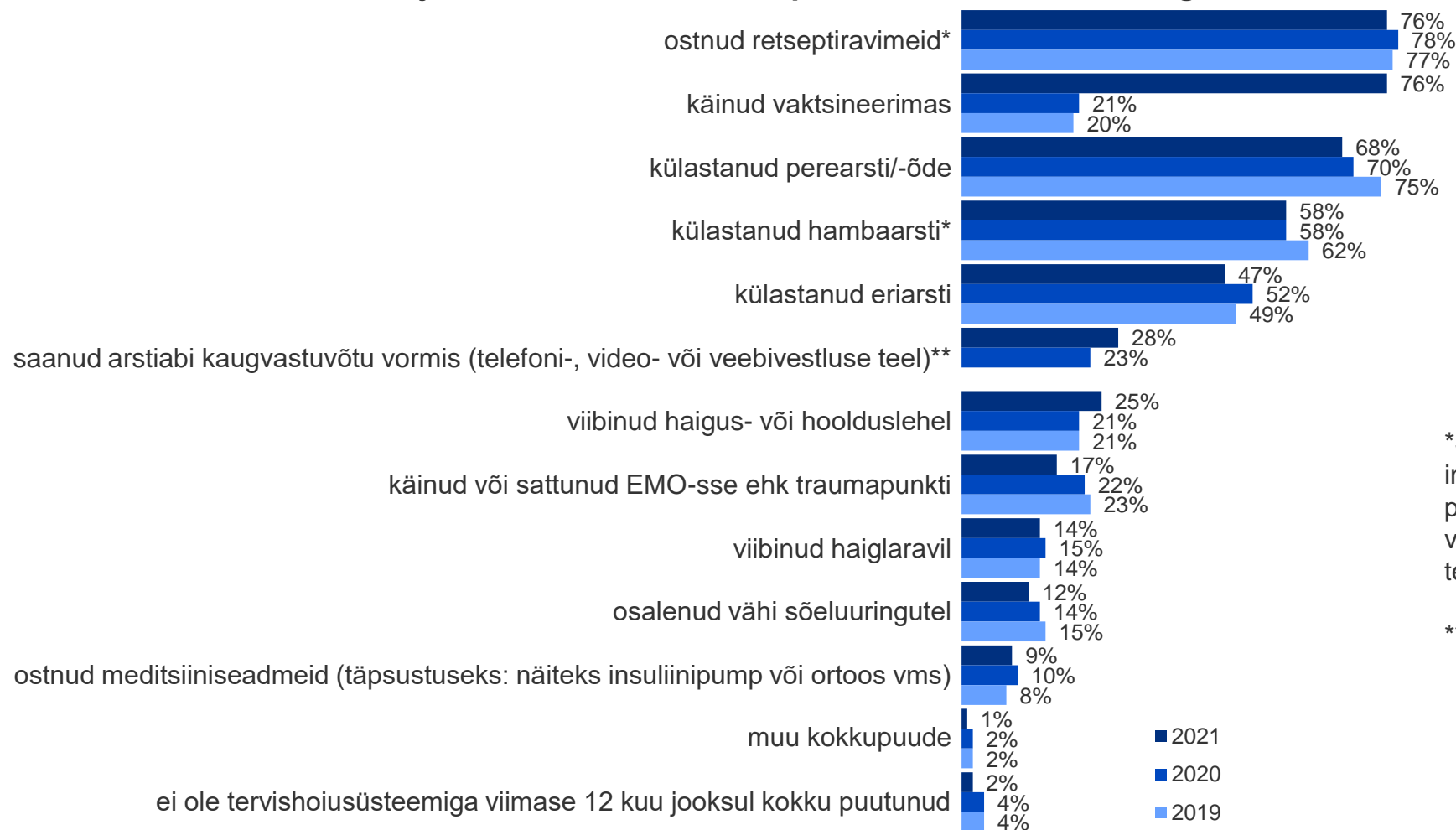
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Kokkupuude tervishoiusüsteemiga viimase 12 kuu jooksul 2019–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

4. Milline on viimase 12 kuu jooksul olnud Teie kokkupuude tervishoiusüsteemiga? Kas Te olete ...

*Siia on lisatud ka need vastajad, kes ütlesid intervjuu hilisemas osas (hambaraviteenuste plokk ja retseptiravimite plokk), et nad on viimase 12 kuu jooksul üht või teist tegevust teinud.

** Küsiti 2019. aastal esmakordselt.

4

Perearsti ja pereõe teenuste kasutamine

Kokkuvõte: perearsti/-õe teenuste kasutamine ning nendega rahulolu (1)

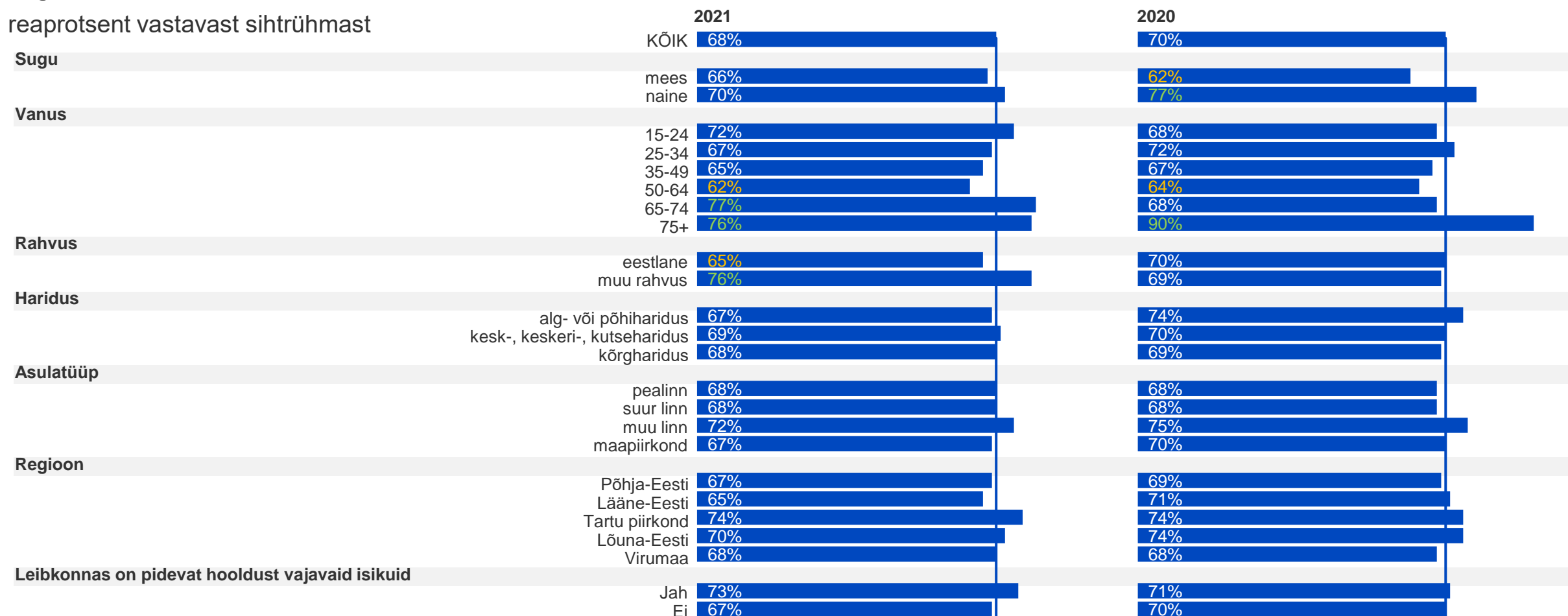
- **Perearsti või pereõe juures on viimase 12 kuu jooksul käinud 68%** kõikidest Eesti 15-aastastest ja vanematest elanikest. Nende osakaal on alates 2019. aastast järjest langenud, mis võib olla seotud koroonaviiruse levikust tingitud piirangutega ning kaugvastuvõttude arvu suurenemisega.
 - Keskmisest (68%) enam on perearsti või pereõe vastuvõtul käinud inimesi muu rahvuse esindajate ning 65-aastaste ja vanemate seas.
 - Keskmisest vähem on oma perearsti või -õe poole pöördunud eestlased ja 50–64-aastased elanikud.
- Mõeldes viimasele kokkupuutele perearsti/-õega, siis veidi enam kui **neljandik** (27%) Eesti elanikest **sai perearsti/-õe vastuvõtule või võimaluse perearsti/-õega nõu pidada juba samal päeval**, 42% sai arstiga konsulteerida 2–3 tööpäeva jooksul, 16% pidi ootama 4–5 tööpäeva ning 9% ootas võimalust arsti/õega suhtlemiseks rohkem kui nädal aega. Viimasel paaril aastal ei ole vastuvõtule saamise kiiruses olulisi muutusi toimunud.
 - Keskmisest sagedamini said perearsti/-õe jutule **2–3 tööpäeva jooksul** maapiirkondade elanikud ning 75-aastased ja vanemad inimesed. Kauem kui nädal aega pidid perearsti/-õe konsultatsiooni ootama keskmisest sagedamini muust rahvusest ning Tallinna ja suuremate linnade elanikud.
- Ootuspäraselt on **rahulolu arstiabi kättesaadavusega tugevas seoses teenuse saamiseks kulunud ajaga**. 68% elanikest on saanud oma perearsti/-õega nõu pidada kuni kolme päeva jooksul ning see kajastub ka rahulolus, enamik (80%) jäi perearsti abi kättesaadavusega rahule. Rahule ei jäänud 17% ning nende osakaal on veidi kasvanud, olles 2018. aastaga samal tasemel.
- **Viimasel perearsti või pereõe vastuvõtul pakutud arstiabiga jäi väga või üldiselt rahule 85%** kõikidest Eesti elanikest; nende seas, kes käisid vastuvõtul viimase 12 kuu jooksul, on rahulolu kõrgem (88%) kui nende seas, kes ei käinud (85%). Võrreldes 2020. aastaga on see näitaja samal tasemel.
 - Viimase perearsti või pereõe külastusega rahule jäänuid on keskmisest enam eestlaste, 75-aastaste ja vanemate ning maapiirkondade elanike seas
 - Rahulolematust viimase visiidiga on keskmisest enam 15–24-aastaste ning suuremate linnade elanike seas.

Kokkuvõte: perearsti/-õe teenuste kasutamine ning nendega rahulolu (2)

- **Rahulolematud patsiendid** toovad võrdväärselt välja rahulolematust arsti abi ja nõuannete (43%), arsti käitumise ja suhtumise (41%) ning arstiabi kättesaadavusega (40%). Võrreldes eelmise aastaga on rahulolematust arstilt saadud abi ja nõuannetega vähem välja toodud.
- Samas on **kaheksa (83%) eestimaalast kümnest** veendunud, et nende **perearst suudab neid enamikus terviseküsimustes aidata**, ning see osakaal on püsinud viimased viis aastat enam-vähem stabiilsena. Vastupidiselt leiab 18%, et nende perearst ei suuda alati enamikus terviseküsimustes aidata.
 - Teistest sagedamini usuvad oma perearsti võimekusse erinevate terviseküsimuste puhul aidata 75-aastased ja vanemad elanikud. Keskmisest pessimistlikumalt suhtuvad oma perearsti võimekusse 15–24-aastased elanikud ning need, kellel on leibkonnas pidevat hooldamist vajavaid liikmeid.
- Ligi pooled vastanutest (45%) olid veendumusel, et **perearstikeskus peaks vähemalt kord nädalas olema avatud ka pärast tööaega**. Sealhulgas 14% jaoks on oluline, et vastu võtaks just perearst, ning see osakaal on püsinud enam-vähem stabiilsena viimased viis aastat. Samas leiab 28%, et ei ole vahet, kas töövälisel ajal võtab vastu arst või pereõde. See näitaja on erinevate aastate lõikes veidi kõikunud, kuid püsinud enamasti 24–29% vahemikus. 52% elanikest ei pea väljaspool tööaega perearsti või pereõe vastuvõtule pääsemist oluliseks.
 - Pärast kella 18.00 sooviks perearsti/-õe vastuvõtule pääseda keskmisest enam naised, palgatöötajad, kes päevasel ajal on enamasti hõivatud, aga ka õpilased/üliõpilased, elanikud vanusevahemikus 15–34 aastat, kõrgema netosissetulekuga inimesed (üle 900 € leibkonnaliikme kohta), Põhja-Eesti (sh Tallinna) elanikud ning need, kel on peres alla 18-aastasi lapsi.
- 38% elanikest **on helistanud ööpäevaringsele perearsti nõuandelefonile 1220**, 50% on sellest kuulnud, kuid ei ole sellele helistanud, ning 12% ei ole sellest üldse kuulnud. Viimase kolme aasta jooksul on vähenenud nende osakaal, kes ei ole nõuandelefonist midagi kuulnud (21% → 11%), ning kasvanud sellele helistajate osakaal (32% → 38%).
 - Keskmisest sagedamini on nõuandelefoni kasutanud naised, 25–49-aastased, Põhja-Eesti (sh Tallinna) elanikud, palgatöötajad ja lapsehoolduspuhkusel viibijad ning need, kelle peres on alla 18-aastasi lapsi.

Viimase 12 kuu jooksul perearsti või pereõe vastuvõtul käinud elanikud 2020–2021

reaprotsent vastavast sihtrühmast

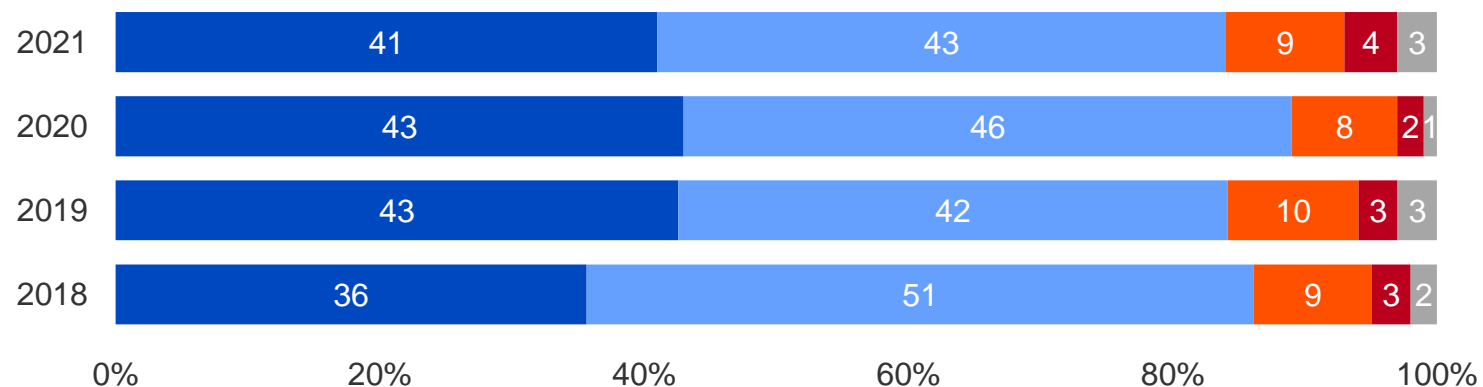
X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Rahulolu viimase perearsti või pereõe külastusega 2018–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

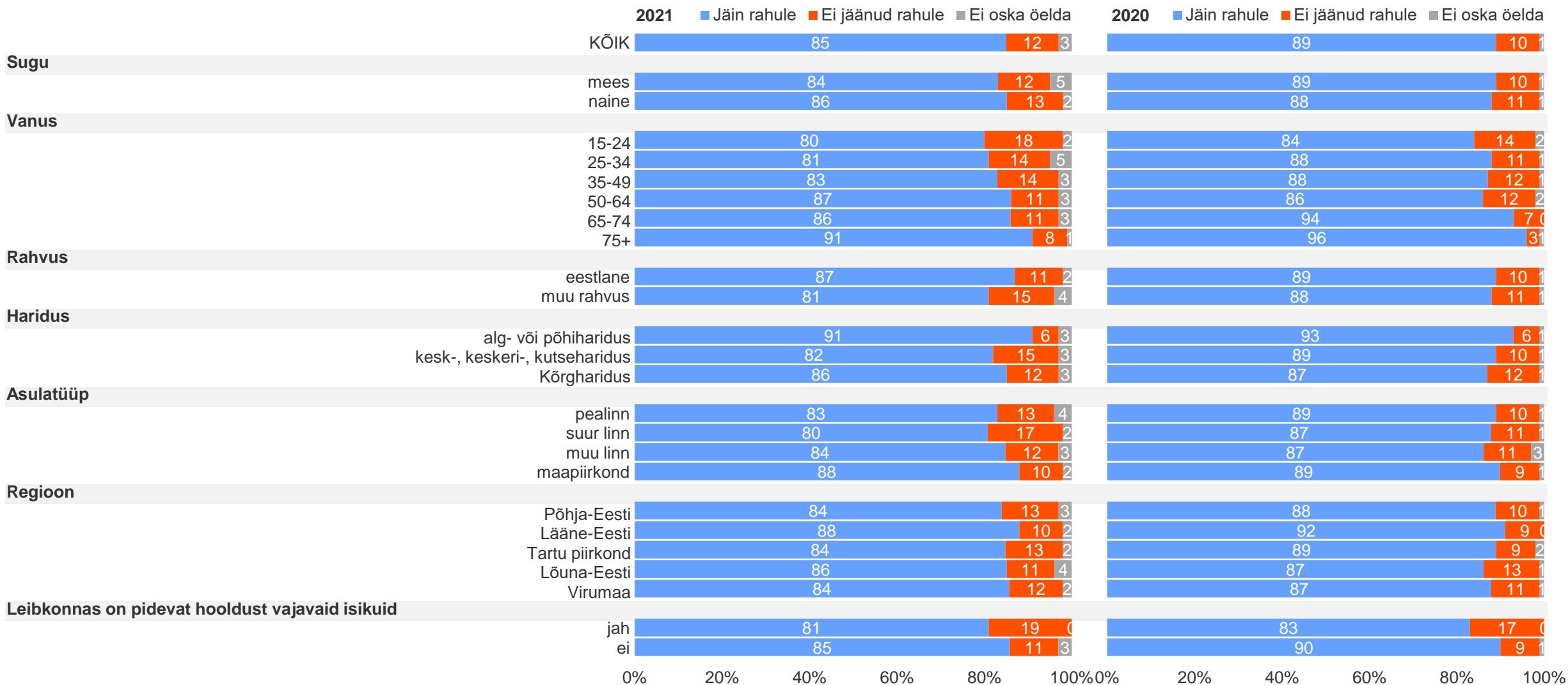
5. Mõeldes oma viimasele perearsti või pereõe vastuvõtule, siis kuivõrd rahule Te jäite pakutud arstiabiga?

■ Väga rahule ■ Üldiselt rahule ■ Üldiselt ei jäänud rahule ■ Üldse ei jäänud rahule ■ Ei oska öelda / ei mäleta

Rahulolu oma perearstiga viimase külastuse põhjal erinevates rahvastikurühmades 2020–2021

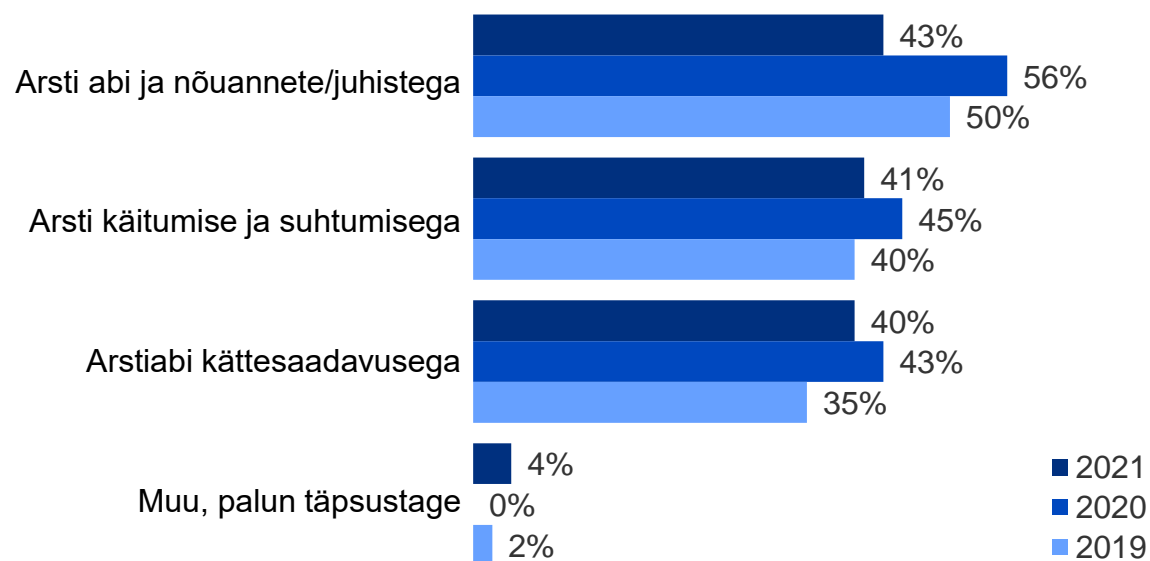
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Perearsti viimase külastusega rahulolematuse põhjused 2019–2021

% vastajatest, kes viimasel külastuskorral ei jäänud perearstiga rahule, n=127*

5A. Millega Te ei jäänud rahule viimasel perearsti külastusel? (spontaansed vastused, nimekirja ette ei antud)

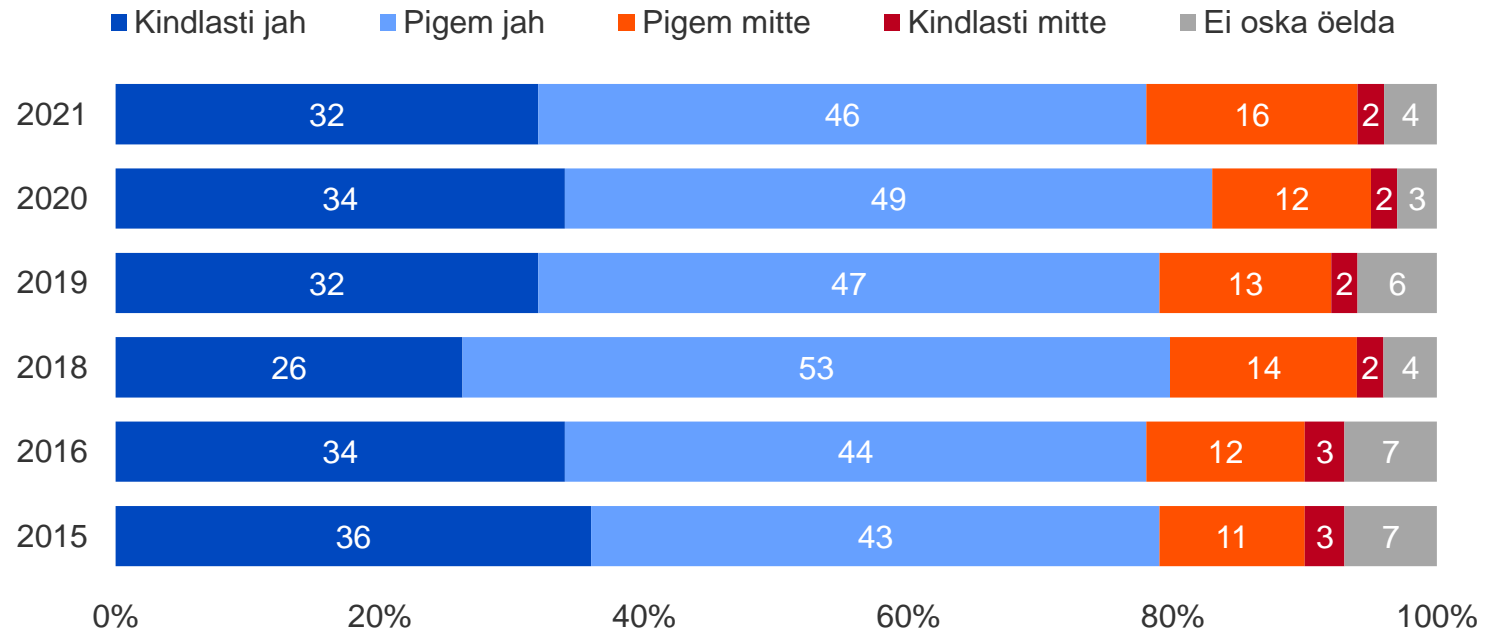

*Väike vastajate arv, mistõttu tulemuste usalduspiirid on väga laiad.

Perearsti suutlikkus anda abi enamikus terviseküsimustes 2015–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

6. Kas Teie perearst suudab Teid aidata enamikus terviseküsimustes?

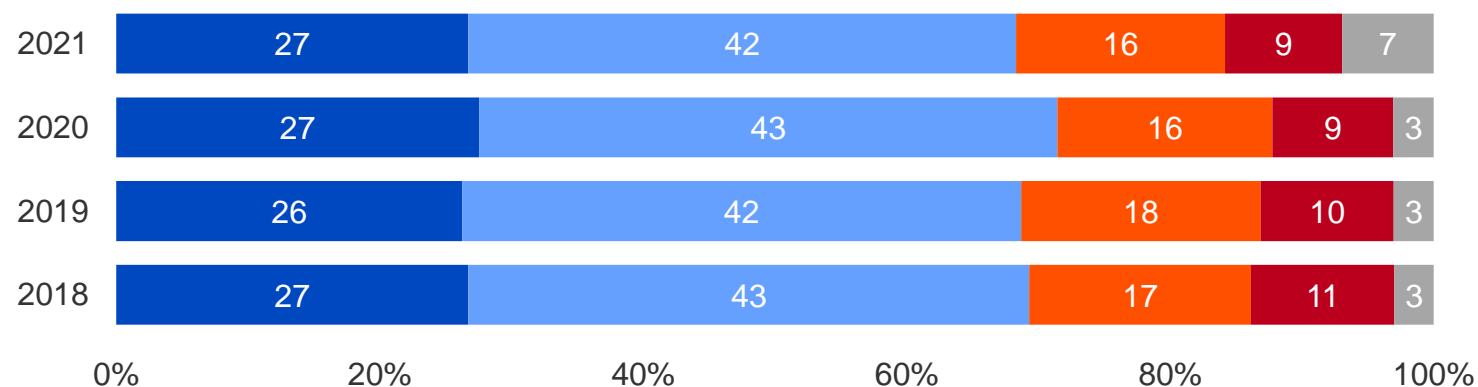

Perearstiteenuse kättesaadavus: perearsti või -õe vastuvõtule pääsemise kiirus 2018–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

7. Palun mõelge oma viimasele perearsti külastusele. Kui kiiresti pääsesite arsti/õe vastuvõtule või saite arsti/õega telefoni/e-posti teel nõu pidada?

■ Samal päeval* ■ 2-3 tööpäeva jooksul ■ 4-5 tööpäeva jooksul ■ Rohkem kui nädala jooksul ■ Ei oska öelda / ei mäleta

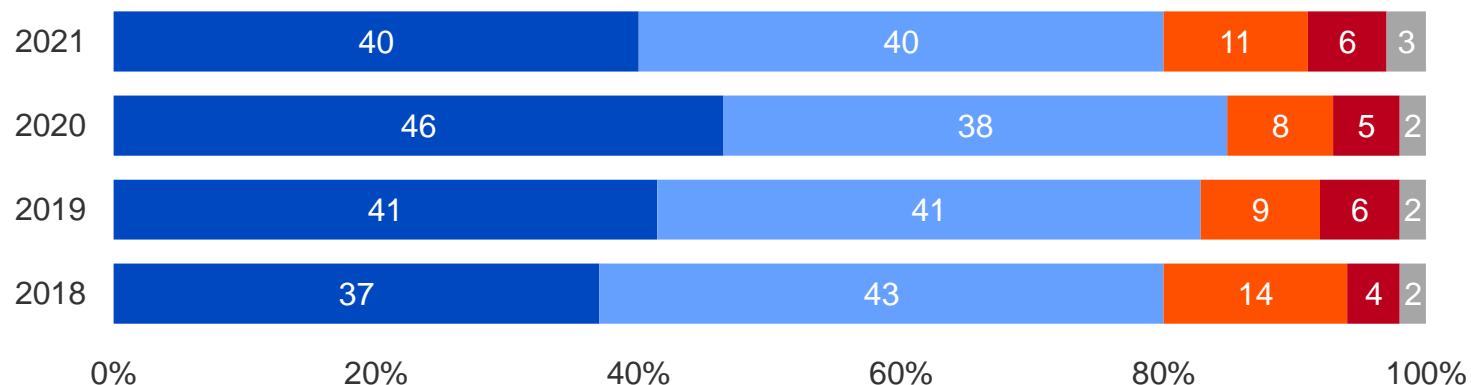
* Lisaks oli juures märkus: märkige ka siis, kui Te ei registreerinudki, vaid läksite lihtsalt kohale.

Rahulolu perearstiteenuse kättesaadavusega: perearsti või -õe vastuvõtule pääsemise kiirusega 2018–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

8. Kuivõrd rahule Te jäite perearsti kättesaadavusega ehk sellega, kui kiiresti pääsesite arsti/õe vastuvõtule või saite arsti/õega telefoni/e-posti teel nõu pidada?

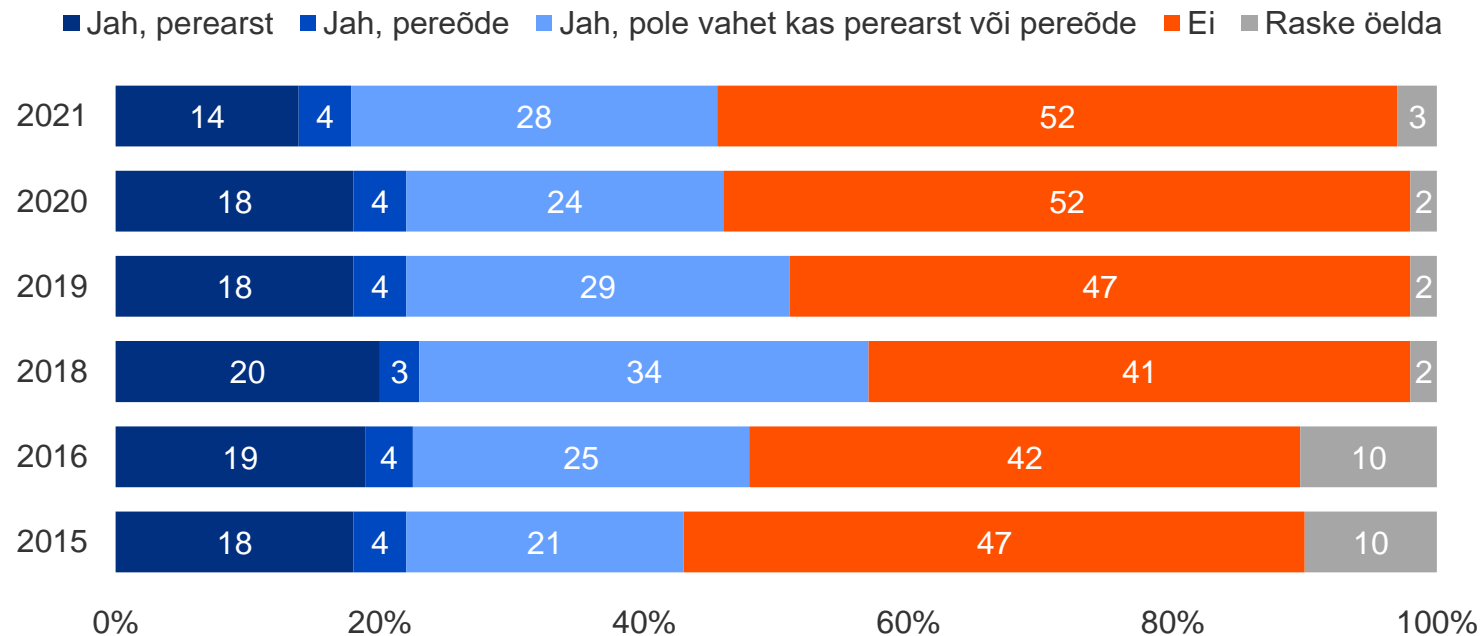
- Väga rahul, saite väga kiiresti arsti/õe vastuvõtule või temaga suhelda
- Pigem rahul
- Pigem ei olnud rahul
- Üldse ei olnud rahul, arsti vastuvõtule pääsemiseks kulus liiga palju aega, ei saanud arsti või õega suhelda
- Ei oska öelda

Perearstikeskuse lahtiolek väljaspool tavapärasest tööaega 2015–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

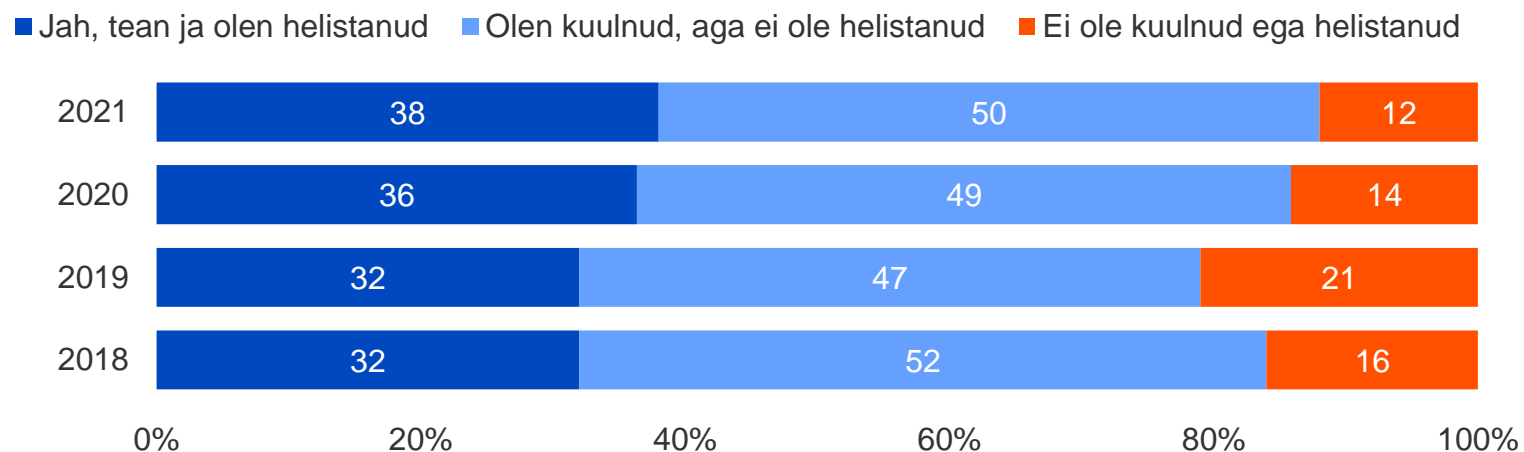
K9. Kas Teie jaoks oleks oluline, et vähemalt ühel korral nädalas võtaks perearst või pereõde vastu ka pärast kella 18.00?

Perearsti nõuandetelefoni tuntus ja kasutamine 2018–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

K10. Kas Te olete helistanud perearsti nõuandetelefonile 1220, kuhu võib ööpäevaringselt helistada ja esmast tervisealast nõu küsida?

5

Eriarsti teenuste kasutamine

Kokkuvõte: eriarsti külastamine ja rahulolu saadud teenusega

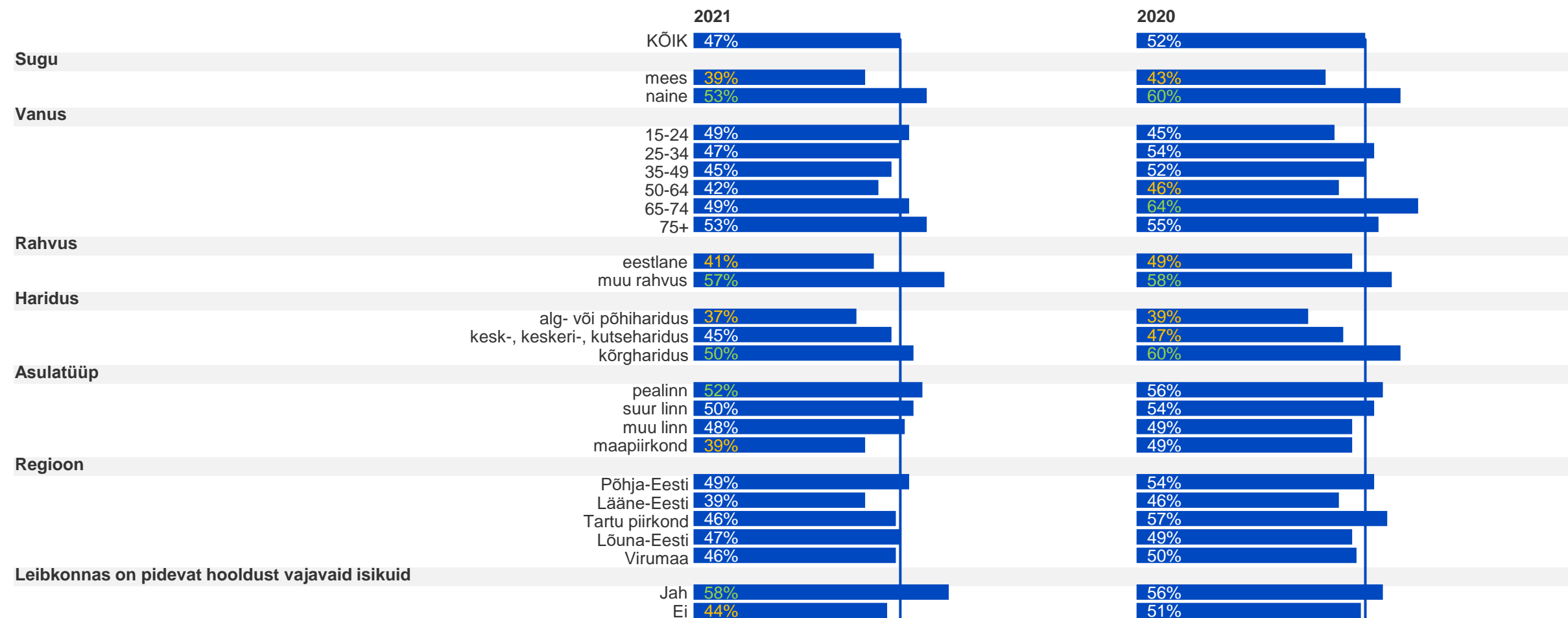
- Viimase 12 kuu jooksul on **eriarsti külastanud umbes pooled (47%) Eesti elanikest**.
 - Keskmisest tõenäolisemalt on eriarsti vastuvõtul käinud naised, muust rahvusest, kõrgharidusega ja Tallinna elanikud.
 - Keskmisest vähem tõenäoliselt on eriarsti juures käinud mehed, eestlased ja maapiirkondade elanikud.
- Sarnaselt viimastele aastatele **jäi viimase eriarsti visiidiga rahule pea üheksa patsienti kümnest (89%)**, kes on viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud, sh 50% ütles, et jäi arsti külastusega väga rahule. Viimaste osakaal on vähehaaval kasvanud.
 - Viimase eriarsti visiidiga jäid keskmisest enam **väga rahule** eestlased.
 - Rahulolematust viimase eriarsti visiidiga võib täheldada keskmisest enam 15–34-aastaste ja muust rahvusest inimeste seas.
- Need, **kes ei jäänud viimase eriarsti külastusega rahule**, tõid esile rahulolematust arsti abi ja nõuannetega (50%), arsti käitumise ja suhtumisega (39%) ning arstiabi kättesaadavusega (8%).
- **67% kinnitas, et seoses viimase eriarsti külastusega ei tekkinud neil mingisuguseid praktilisi probleeme** ning sarnane olukord on püsinud viimased kolm aastat. Enim probleeme on tekitanud aga asjaolu, et eriarst asub kaugel (14%), eriarsti vastuvõtt on tasuline (12%), transport arsti juurde pääsemiseks on kulukas (7%) või on eriarsti vastuvõtule pääsemine liiga keerukas puuduva või halva transpordiühenduse tõttu (4%).

Kokkuvõte: eriarsti vastuvõtule aja broneerimine ja rahulolu sellega

- Nendest, kes on viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud, väitis 24%, et alates **aja broneerimisest kuni eriarsti vastuvõtuni kulus kuni 7 tööpäeva**; **30%** ütles, et selleks läks **8 tööpäeva kuni neli nädalat** ning **pooled** (43%) pidid ootama eriarsti vastuvõttu **enam kui kuu aega pärast broneeringu tegemist**, sh **22% ootas eriarsti vastuvõttu rohkem kui kaks kuud**. Võrreldes 2020. aastaga on kasvanud nende osakaal, kes said arsti juurde 8 tööpäeva kuni nelja nädala jooksul (+8%), ning vähenenud nende hulk, kes ootasid üle kuu (-5%). Antud uuringus ei kaardistatud seda, kui palju aega läks eriarsti vastuvõtule soovijal aega broneeringu tegemise võimaluse saamiseks.
- Ootuspäraselt on **rahulolu eriarsti kättesaadavusega tugevas seoses eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirusega** – need, kes pääsesid arsti juurde kiiresti, on ka rohkem rahul ajaga, mis kulus alates vastuvõtu broneerimisest kuni reaalse visiidi toimumiseni. Eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirusega on väga või pigem rahul veidi enam kui pooled patsientidest (58%). Nende osakaal on sama kui 2020. aastal.
 - Keskmisest enam on rahul 75-aastased ja vanemad elanikud.

Viimase 12 kuu jooksul eriarsti vastuvõtul käinud elanikud 2020–2021

reaprotsent vastavast sihtrühmast

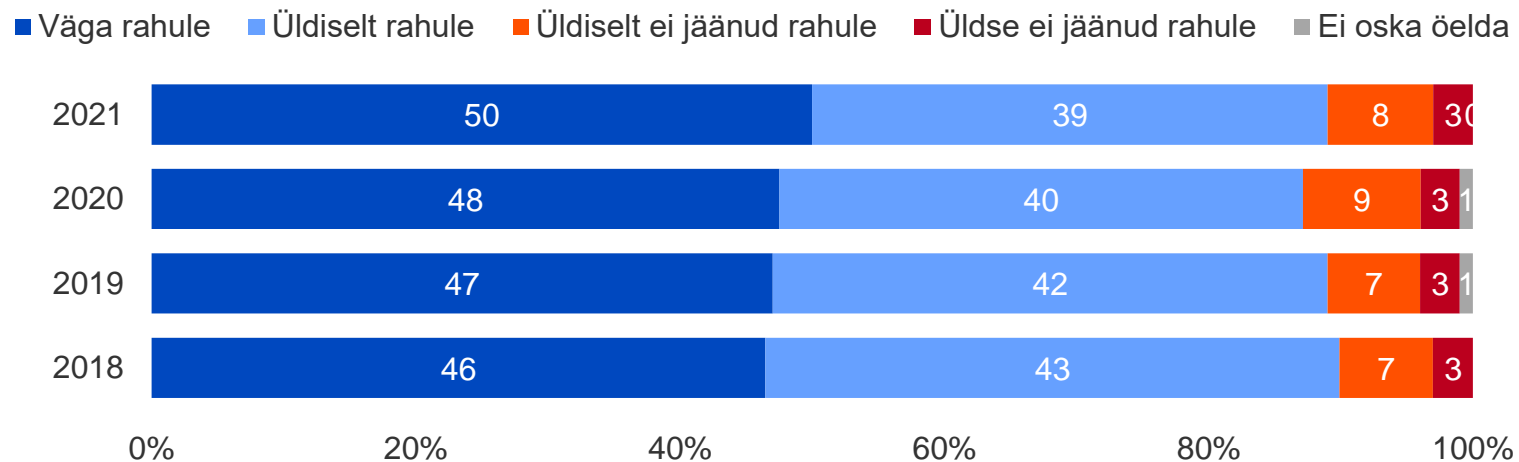

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Rahulolu eriarstiga viimase külastuse põhjal 2018–2021

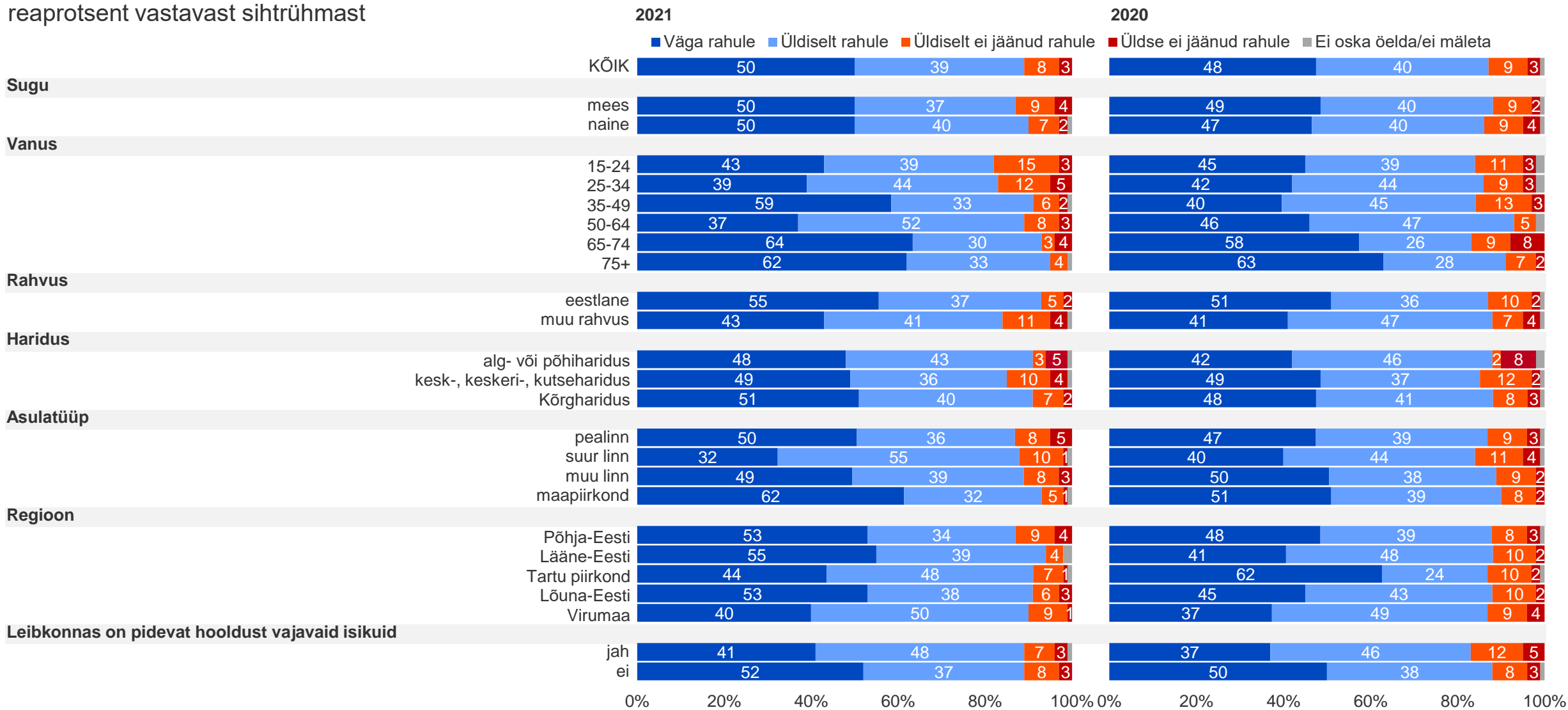
% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=504

11. Mõeldes oma viimasele eriarsti vastuvõtule, siis kuivõrd rahule Te eriarstiga jäite?

Rahulolu eriarstiga viimase külastuse põhjal rahvastikurühmades 2020–2021

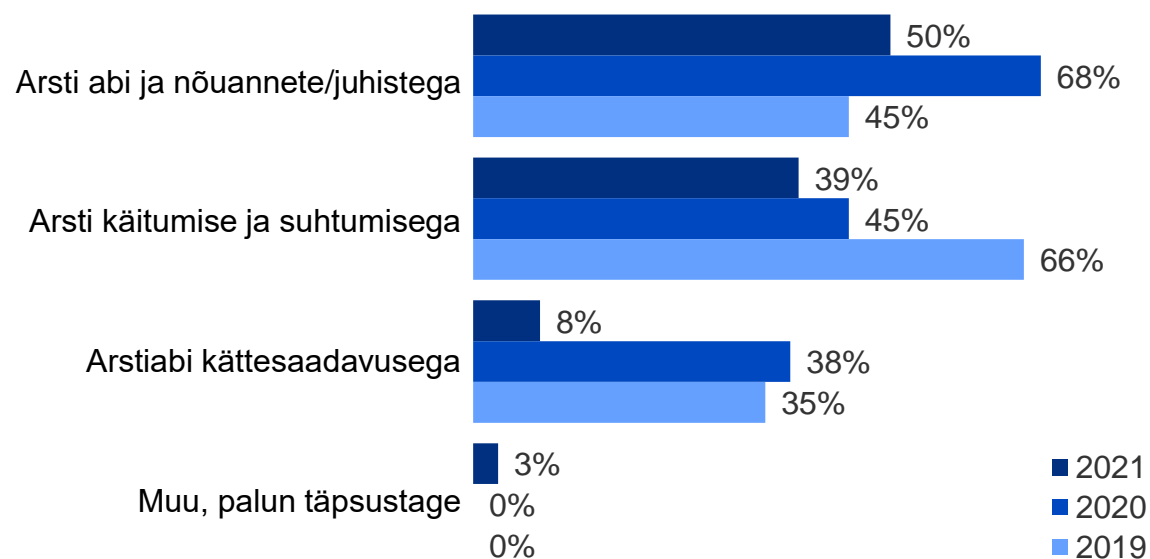
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Rahulolematuse põhjused viimase visiidiga eriarsti juurde 2019–2021

% neist, kes viimasel visiidil ei jäänud eriarstiga rahule, n=48*

11A. Millega Te ei jäänud rahule viimasel eriarsti külastusel? (spontaansed vastused, nimekirja ette ei antud)

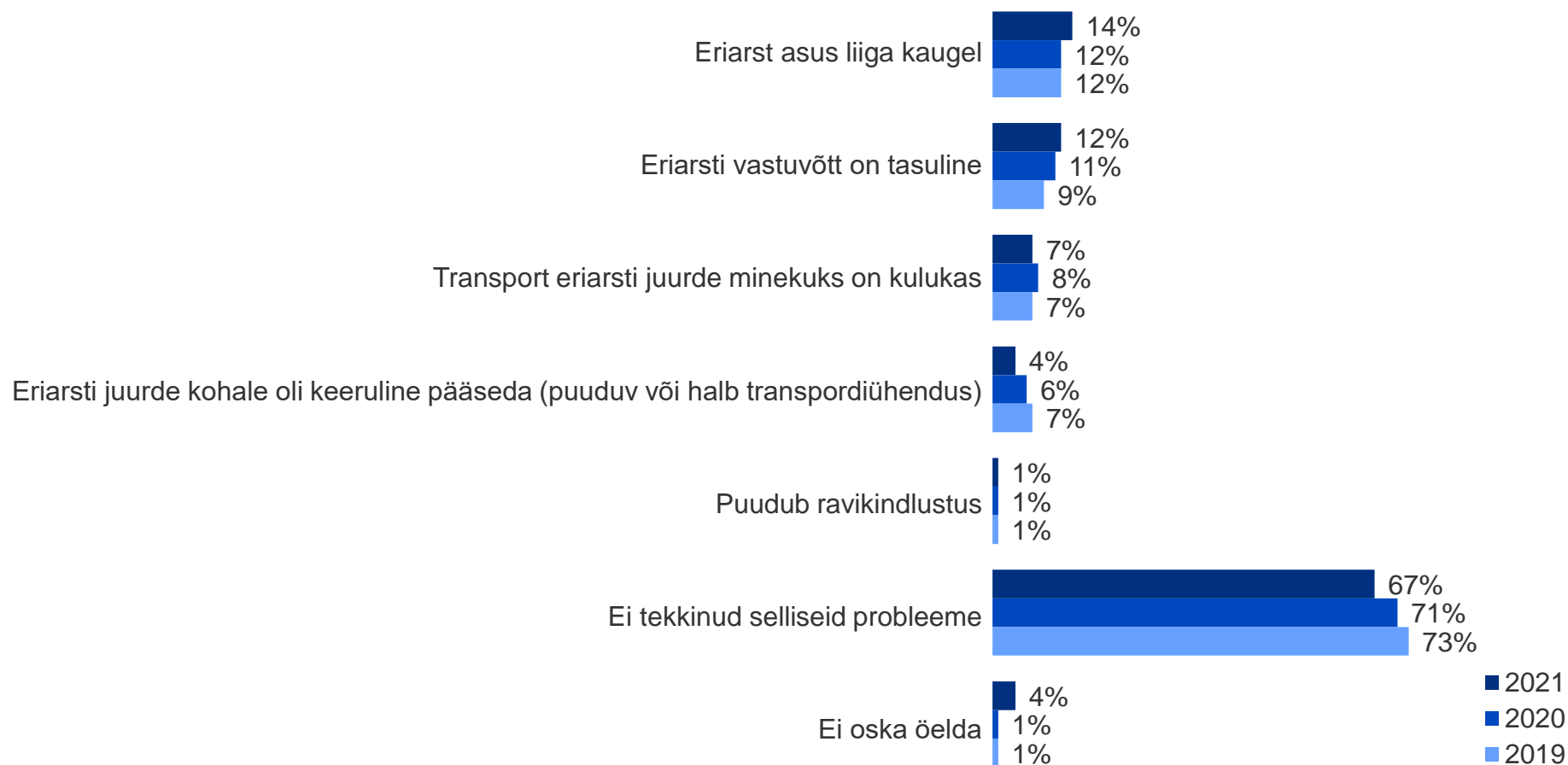

*Väike vastajate arv, mistõttu tulemuste usalduspiirid on väga laiad.

Eriarstiteenuse kättesaadavus: muud probleemid 2019-2021

% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=504

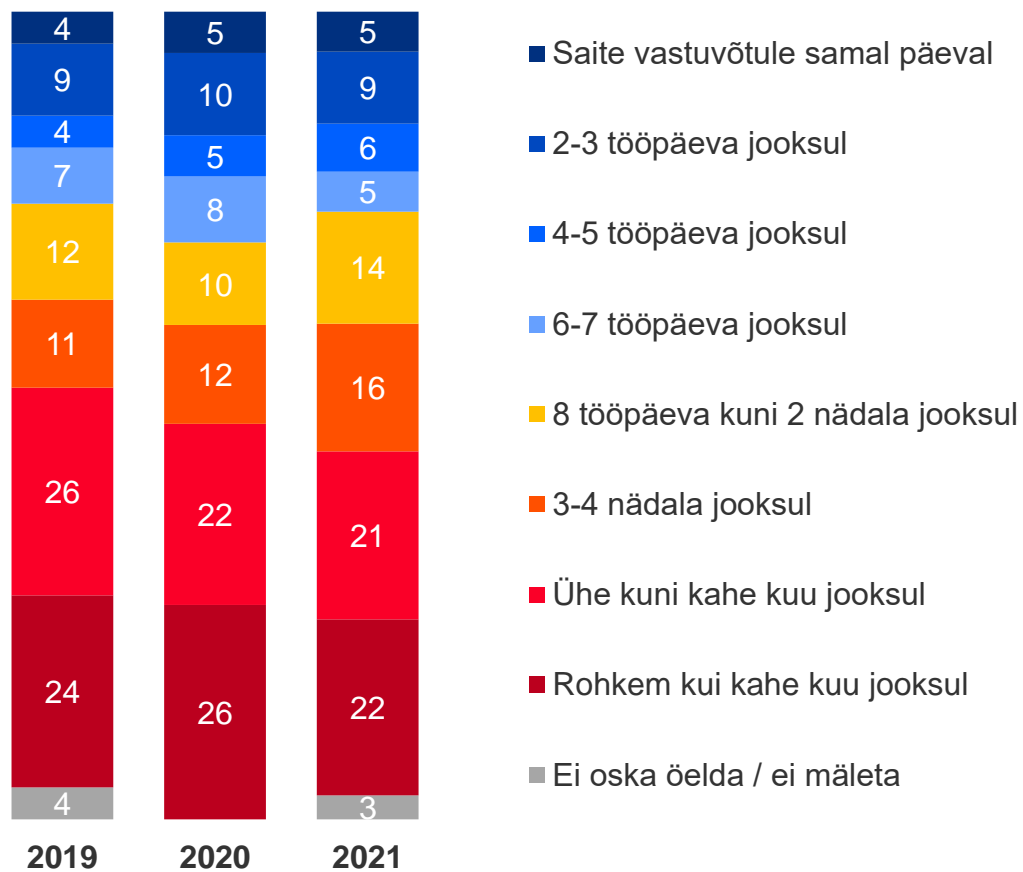
14. Kas eriarsti viimasel külastusel tekitas probleeme see, et ...?

Eriarstiteenuse kättesaadavus: eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirus alates registreerimisest 2019–2021

% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=504

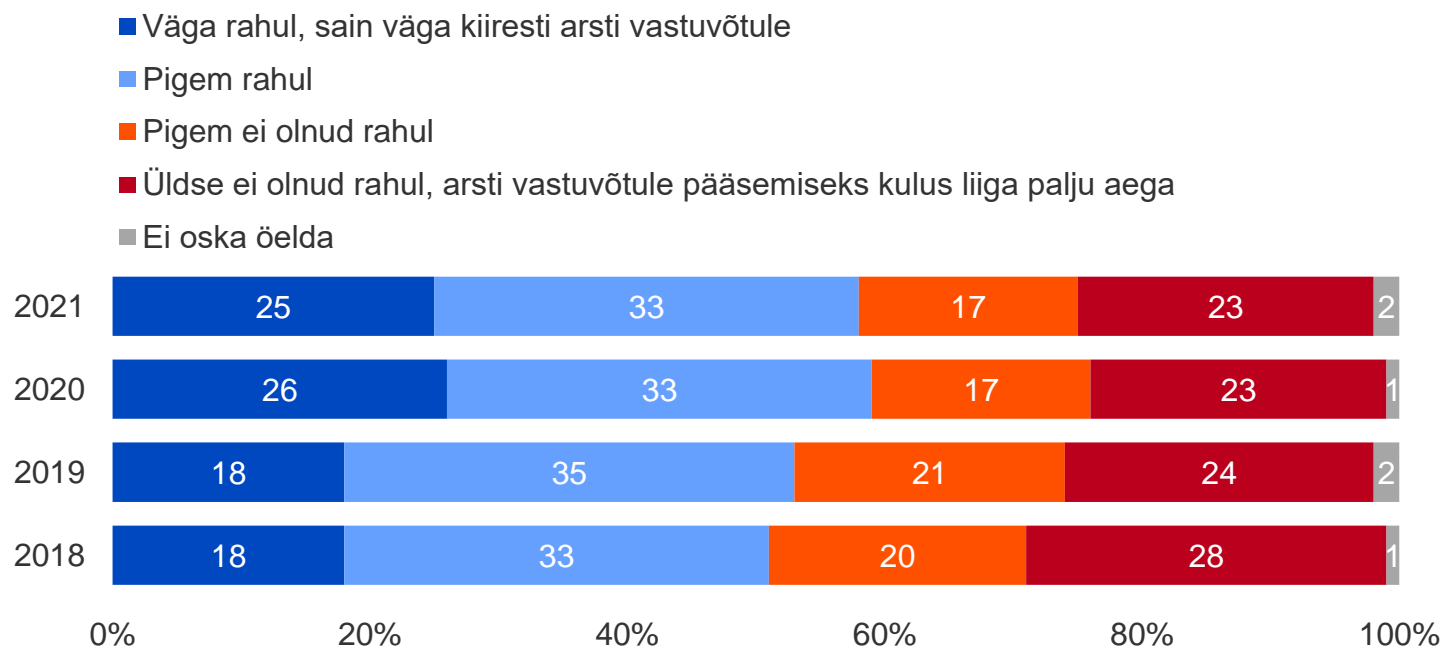
12. Mõeldes viimasele eriarsti külastusele, kui palju kulus aega alates aja broneerimisest kuni eriarsti vastuvõtuni?

Rahulolu eriarsti kättesaadavusega: eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirusega 2018–2021

% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=504

13. Mõeldes viimasele eriarsti vastuvõtule, kuivõrd rahule Te jäite sellega, kui kiiresti pääsesite arsti vastuvõtule?

6

Hambaarsti teenuste
kasutamine

Kokkuvõte: hambaarsti külastamine

- **Viimase 12 kuu jooksul on hambaarsti vastuvõtul käinud 58%** Eesti 15-aastastest ja vanematest elanikest. See näitaja ei ole võrreldes 2020. aastaga muutunud.
 - Keskmisest enam on hambaarsti külastajaid naiste, 35–49-aastaste ja kõrgharidusega inimeste seas. Keskmisest vähem on viimase aasta jooksul hambaarsti külastanud mehed, 75-aastased ja vanemad elanikud ja kõrghariduseta inimesed.
- **1–2 aasta jooksul on hambaarsti külastanud viiendik (22%)** eestimaalastest, **12% tegi seda 3–5 aastat tagasi**, **8% puhul jääb viimane külastus hambaarsti juurde 6 või enama aasta tagusesse aega**. Need näitajad ei ole kolme aasta lõikes oluliselt muutunud. Vähemalt 6 aastat on viimasest hambaarsti külastusest möödas sagedamini 65-aastastel ja vanematel elanikel, kõrghariduseta inimestel, Virumaa elanikel, alla 18aastaste lastega inimestel ning neil, kelle sissetulek jääb alla 500 euro kuus.
- Neil, kes käivad hambaarsti juures harvem kui kord aastas, paluti põhjendada, miks see nii on. Peamise põhjendusena toodi välja **hammaste piisavalt hea seisukord (ei ole vajadust sageli käia, ei ole kaebusi → 39%)**. **Majanduslikud põhjused on jätkuvalt olulisel kohal (26%)**, kuid võrreldes viie-kuue aasta taguse ajaga tuuakse seda põhjenduseks oluliselt harvem (2015: 46% → 2020: 32% → 2021: 26%). Teisi põhjusi nimetati juba oluliselt vähem: **proteesid ei vaja hambaravi (14%)**; **hirm ebameeldivate protseduuride ees (5%)** ning **ajapuudus (5%)**.
 - Keskmisest (39%) sagedamini väidavad mehed, eestlased, kõrghariduse ja kõrgema sissetulekuga inimesed, et neil **puuduvad kaebused**, mis tekitaks vajaduse hambaarsti külastada.
 - **Majanduslikel põhjustel** jääb hambaarst külastamata keskmisest enam 15–34-aastastel nii palgatöötajatel kui ka töötutel.

Kokkuvõte: rahulolu viimase hambaarsti külastusega

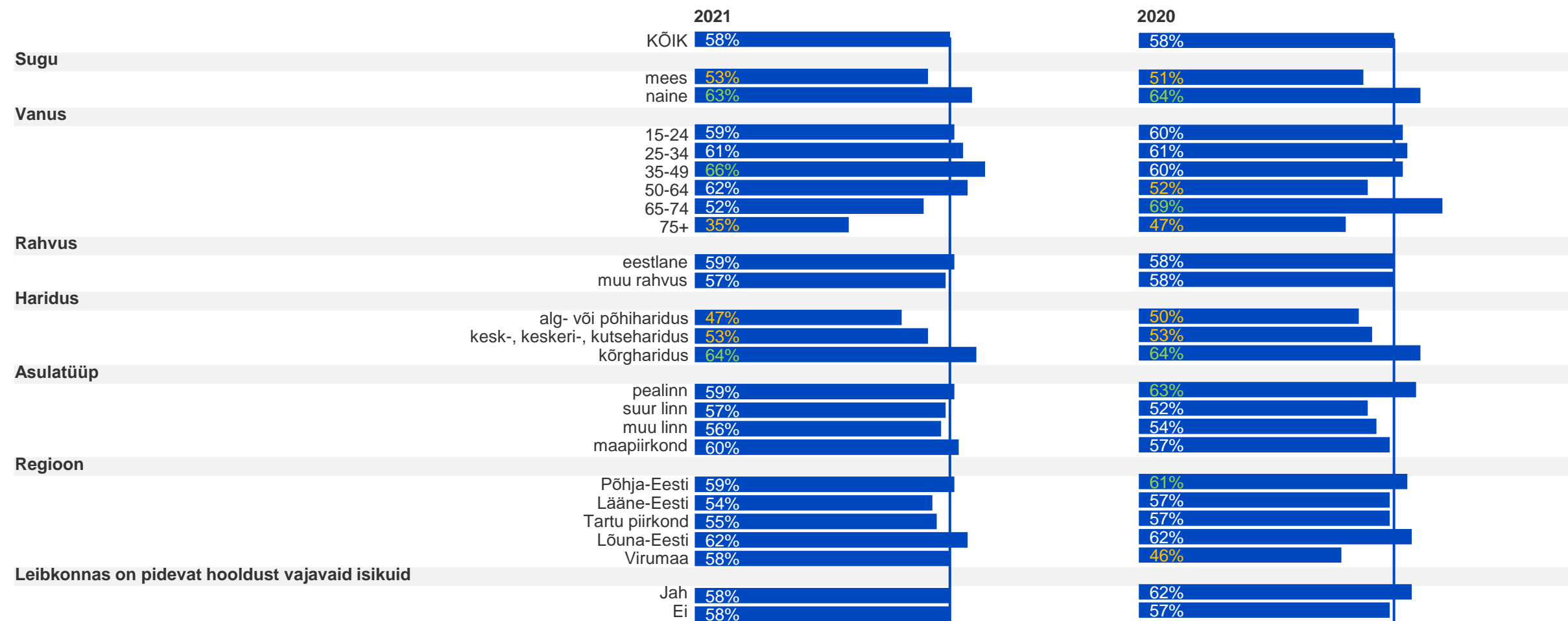
- **Viimase hambaarsti külastusega jäi rahule 85% elanikest** (olenemata sellest, mis aega viimane külastus jäi). See näitaja ei ole muutunud.
 - Rahule jäid sagedamini naised, 35–49aastased, eestlased ning kõrgema sissetulekuga elanikud.
- **Viimase hambaarsti külastusega ei jäänud rahule 6% elanikest** – samal tasemel (5%) oli see ka 2020. aastal. Nende seas ei eristu kindlaid rahvastikurühmi.
- See suhteliselt väike osa hambaarsti vastuvõtul käinutest, **kes arstiga rahule ei jäänud**, ei olnud eelkõige rahul arsti poolt antud abi ja nõuannetega (52%), aga ka arsti käitumisega (33%), teenuse hindadega (18%) ning arstiabi kättesaadavusega (14%).

Kokkuvõte: hambaarsti külastamine kuni 19-aastase lapsega

- Hambaraviteenustega seoses uuriti lähemalt ka teadlikkust kuni 19-aastaste hambaravist ning laste hambaarsti külastamist.
- **90% kõikidest Eesti elanikest on teadlikud** sellest, et **kuni 19-aastastele lastele ja noortele on hambaravi Eesti Haigekassa lepingupartnerite juures tasuta**. Sellest **ei ole kuulnud vaid 10%** elanikest. Teadlikkus kuni 19-aastaste laste vanemate seas on aga veelgi kõrgem – 93%. Alates 2015. aastast on teadlikkus püsinud samal tasemel.
 - Neid, kes ei ole tasuta hambaravist lastele ja noortele kuulnud, on keskmisest enam meeste, 65–74-aastaste, muu rahvuse esindajate ning nende seas, kellel ei ole lapsi.
 - **Lapsevanemate puhul on teadlikkus üldiselt väga kõrge**. Neid, kellel on lapsi, aga kes ei ole kuulnud kuni 19-aastaste tasuta hambaravi võimalustest, on enam meeste seas.
- 70% neist, kel on kuni 19-aastaseid lapsi, väidab, et viimase aasta jooksul on nende pere laps **käinud hambaarsti juures** (kas vanemaga või iseseisvalt), ja 29% **tunnistab, et laps ei ole viimase 12 kuu jooksul hambaarsti juures käinud**. Viimaseid on veidi enam kui 2020. aastal (25%).
- **Need, kelle laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas**, tõid sarnaselt varasemale peamise põhjusena esile kaebuste puudumist (38%). Oluliselt vähem mainiti muid põhjuseid: raskust leida sobivat arsti (5%), hirmu protseduuride ees (5%), majanduslikke põhjuseid või ajapuudust (3%) jmt.

Viimase 12 kuu jooksul hambaarsti vastuvõtul käinud elanikud 2020–2021

reaprotsent vastavast sihtrühmast

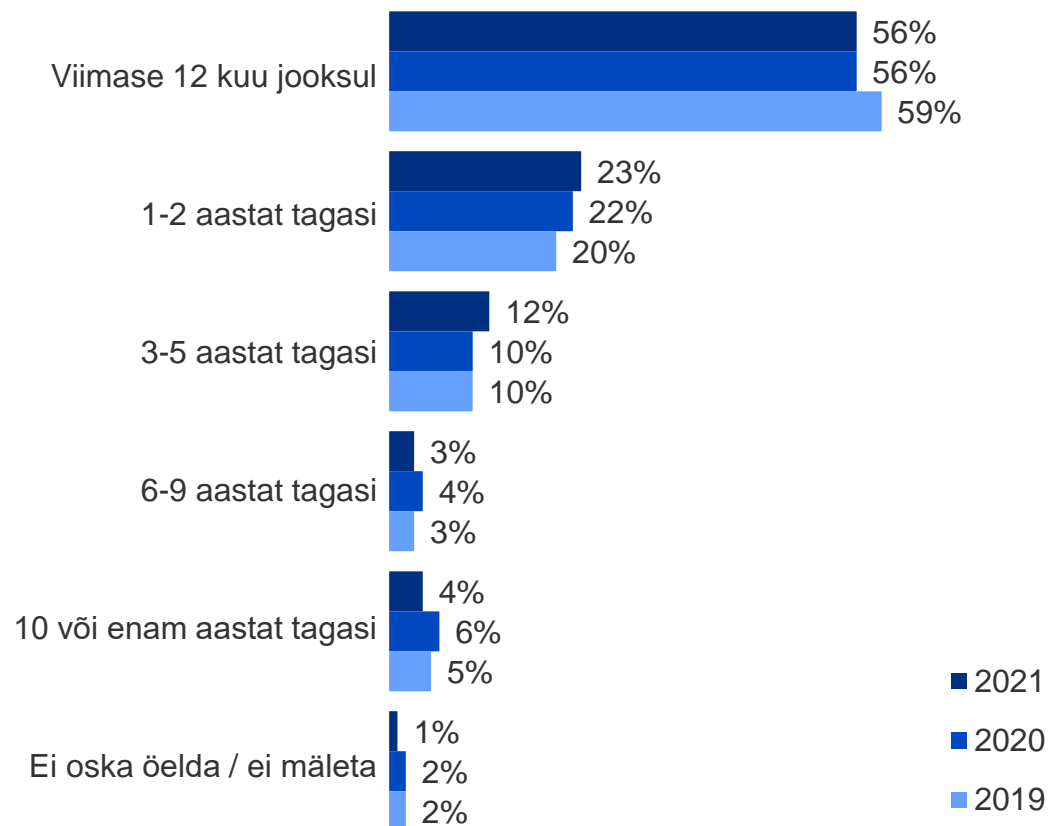

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Viimane hambaarsti külastamise aeg 2019–2021

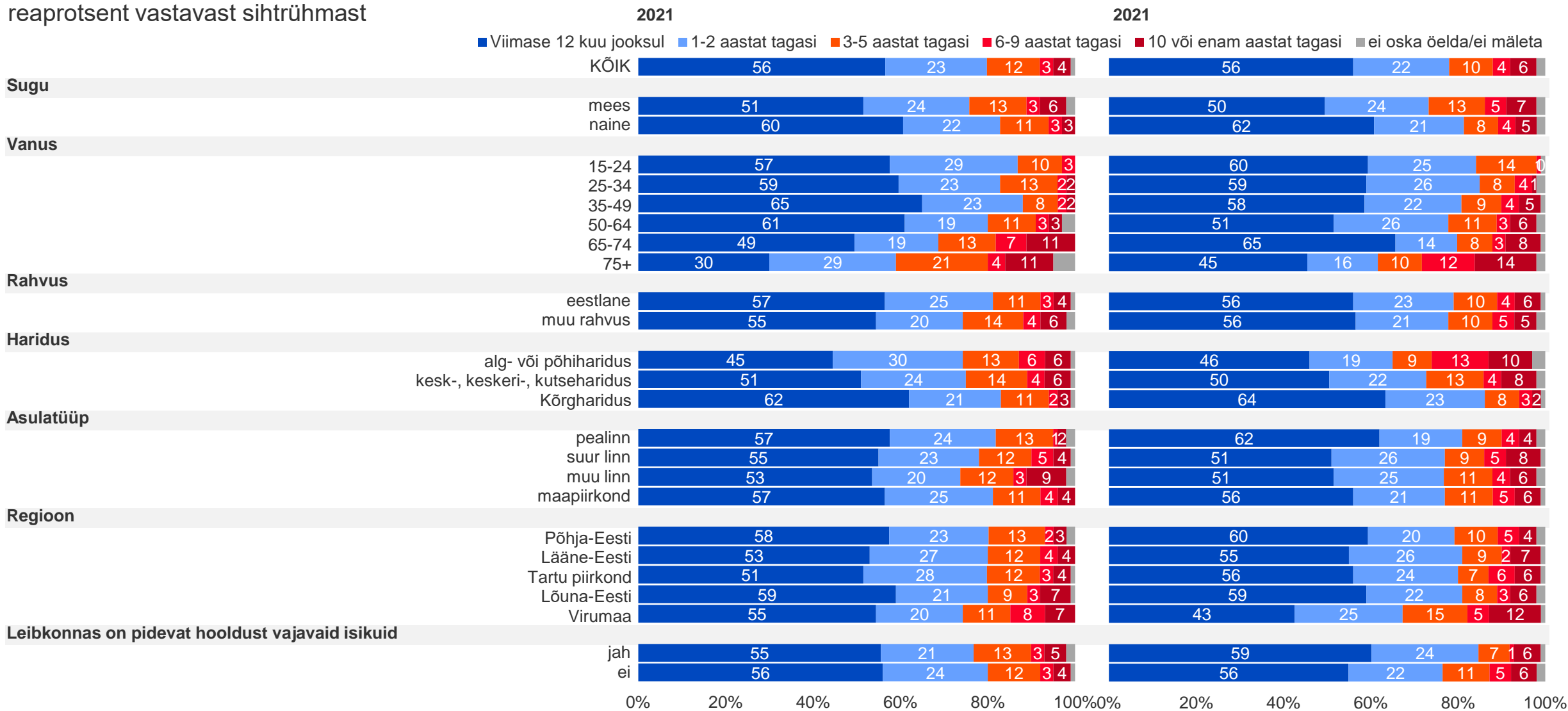
% kõikidest vastajatest, n=1127

16. Millal Te viimati hambaarsti juures käisite?

Viimane hambaarsti külastamise aeg 2020–2021

reaprotsent vastavast sihtrühmast

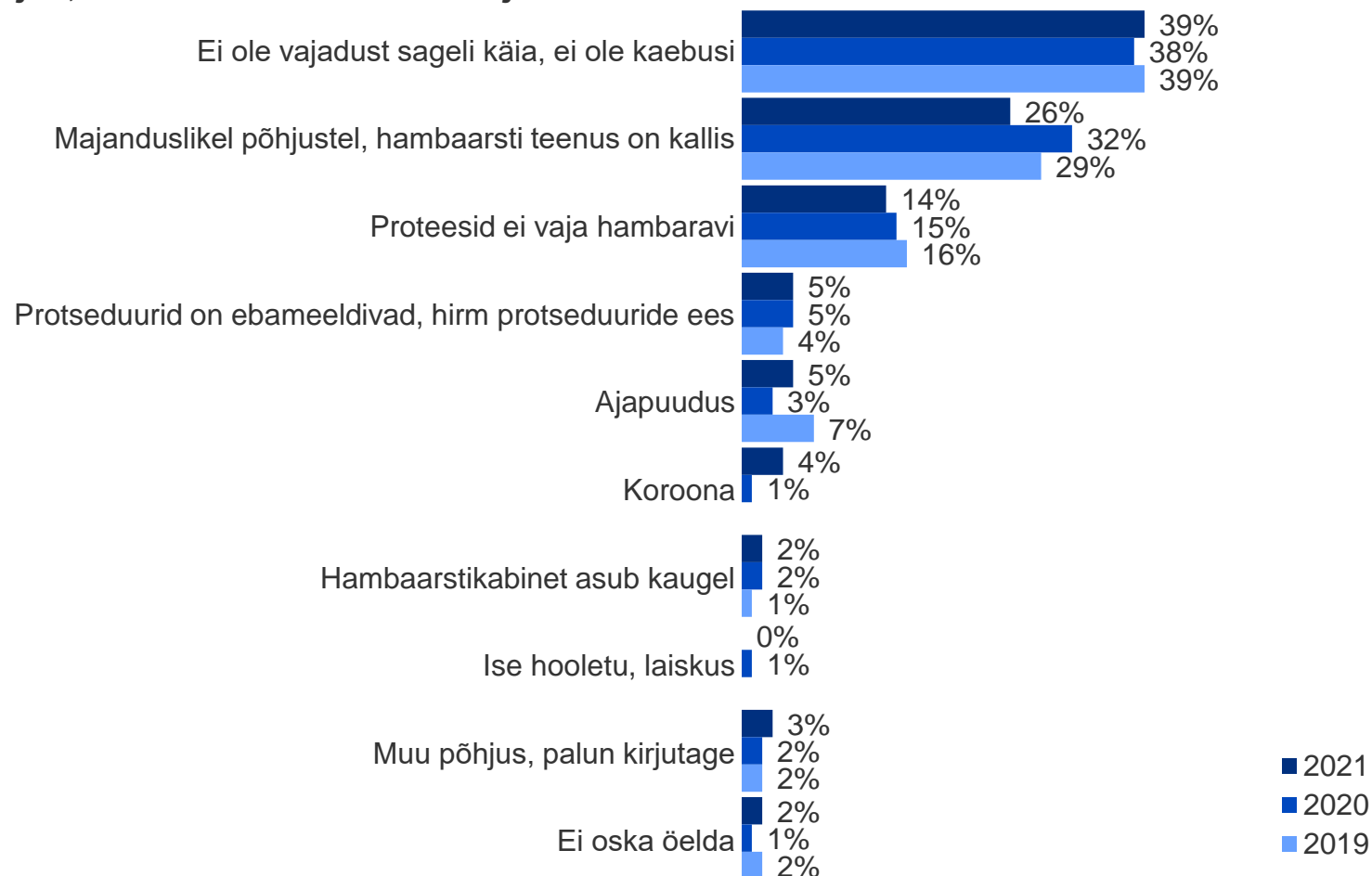

Takistused hambaarsti külastamiseks vähemalt kord aastas 2019–2021

% neist, kes külastavad hambaarsti harvem kui kord aastas, n=503

17. Hambaarsti juures soovitatakse käia vähemalt üks kord aastas.

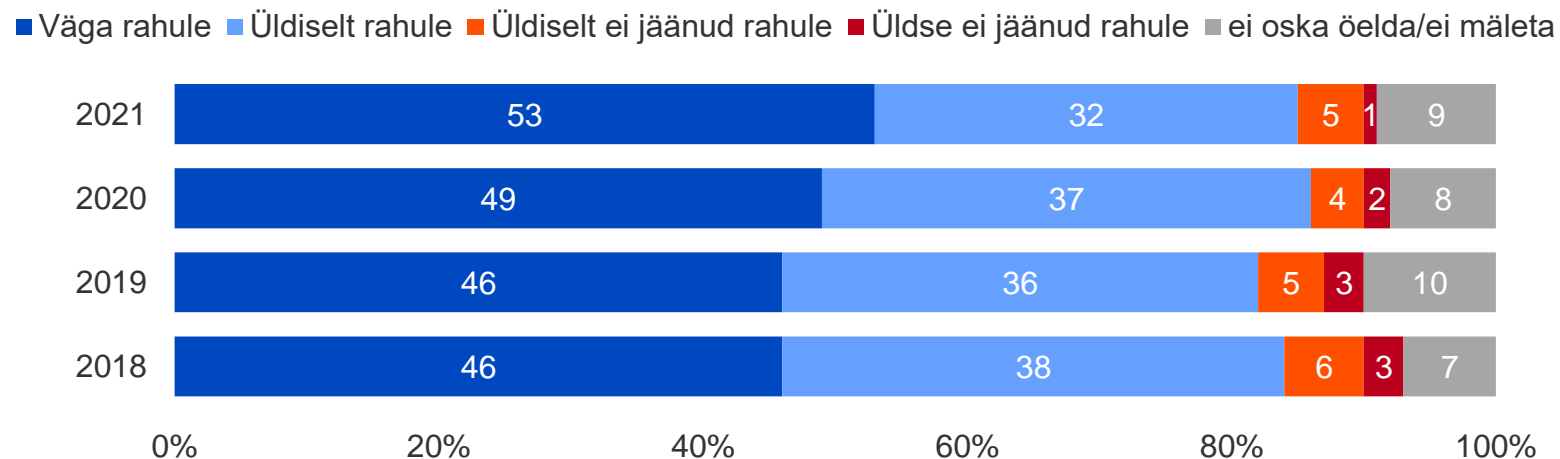
Mis on peamine põhjus, miks Te käite hambaarsti juures harvem kui kord aastas?

Rahulolu hambaarstiga viimase külastuse põhjal 2018–2021

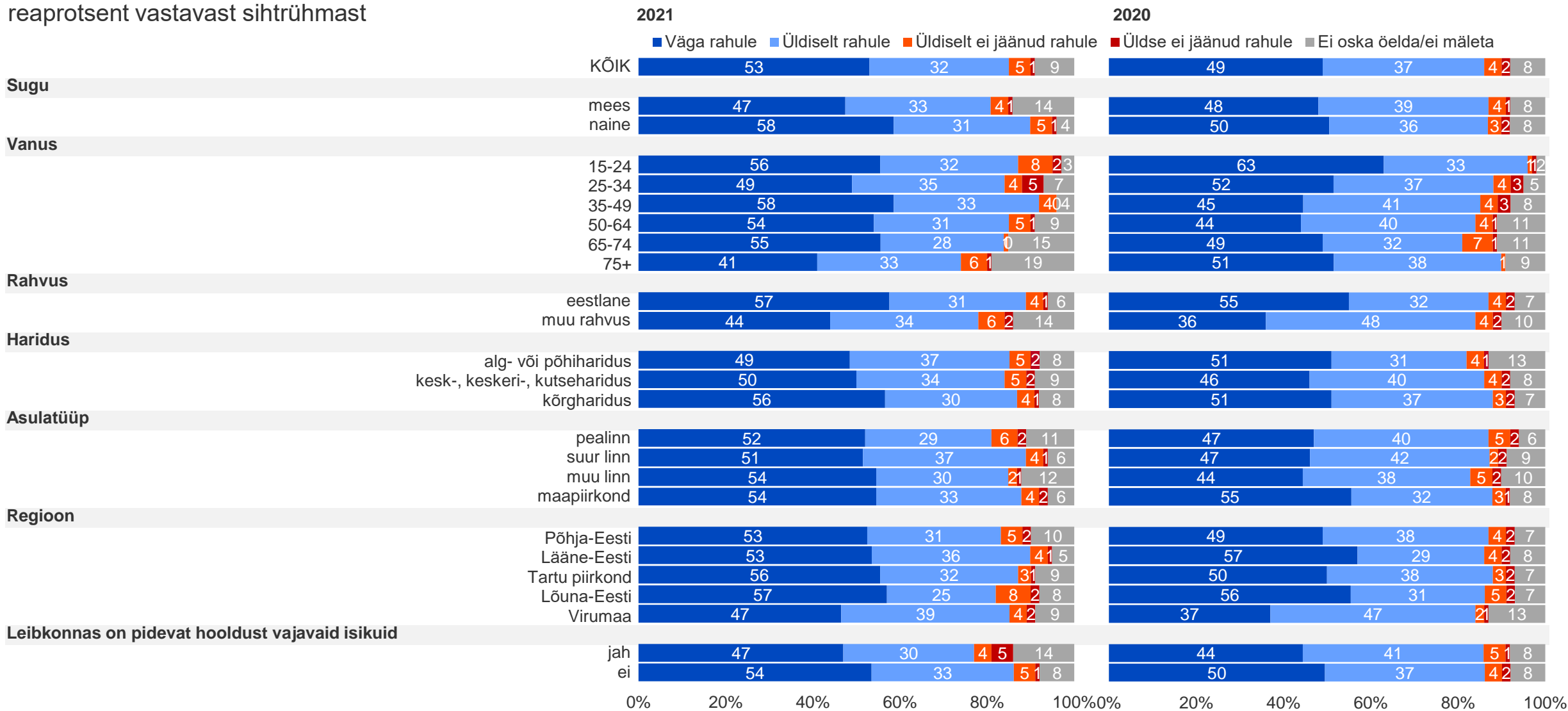
% kõikidest vastajatest, n=1127

15. Mõeldes oma viimasele hambaarsti vastuvõtule, siis kuivõrd rahule Te jäite hambaarstiga?

Rahulolu hambaarstiga viimase külastuse põhjal: rahvastikurühmades 2020–2021

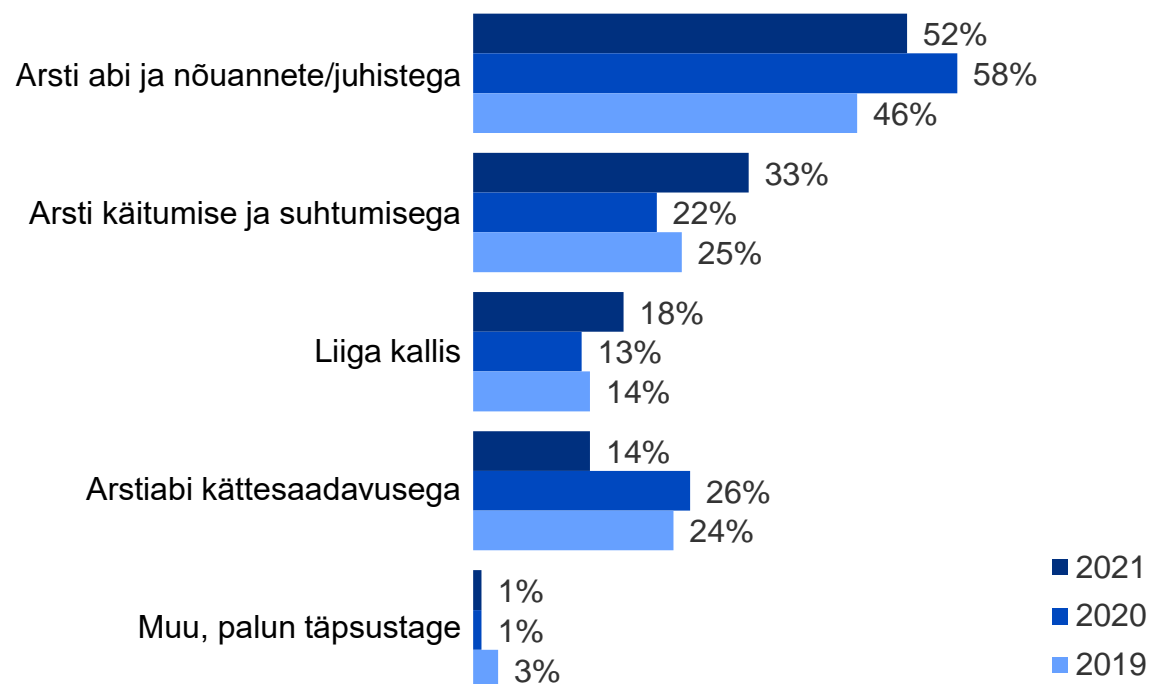
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Rahulolematuse põhjused viimase visiidiga hambaarsti juurde 2019–2021

% neist, kes viimasel visiidil ei jäänud eriarstiga rahule, n=66*

15A. Millega Te ei jäänud rahule viimasel hambaarsti külastusel? (spontaansed vastused, nimekirja ette ei antud)

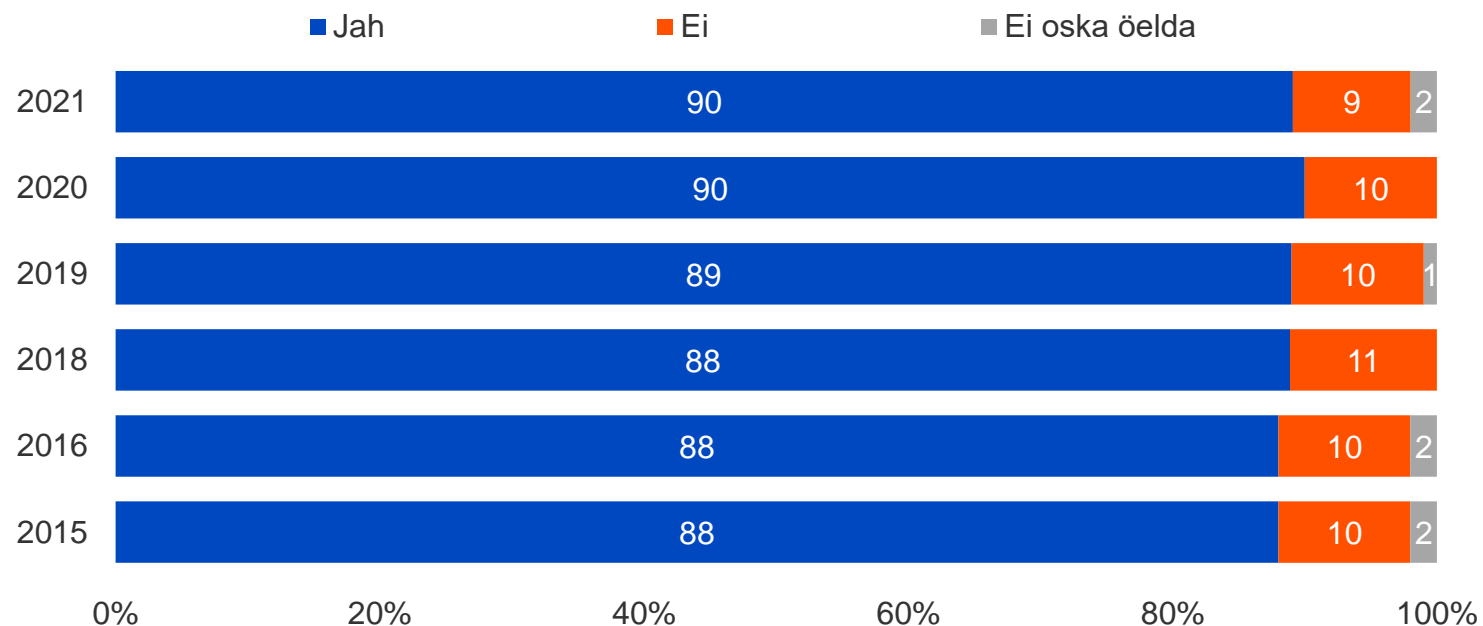

*Väike vastajate arv, mistõttu tulemuste usalduspiirid on väga laiad.

Teadlikkus sellest, et kuni 19-aastastele on hambaravi Eesti Haigekassa lepingupartnerite juures tasuta 2015–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

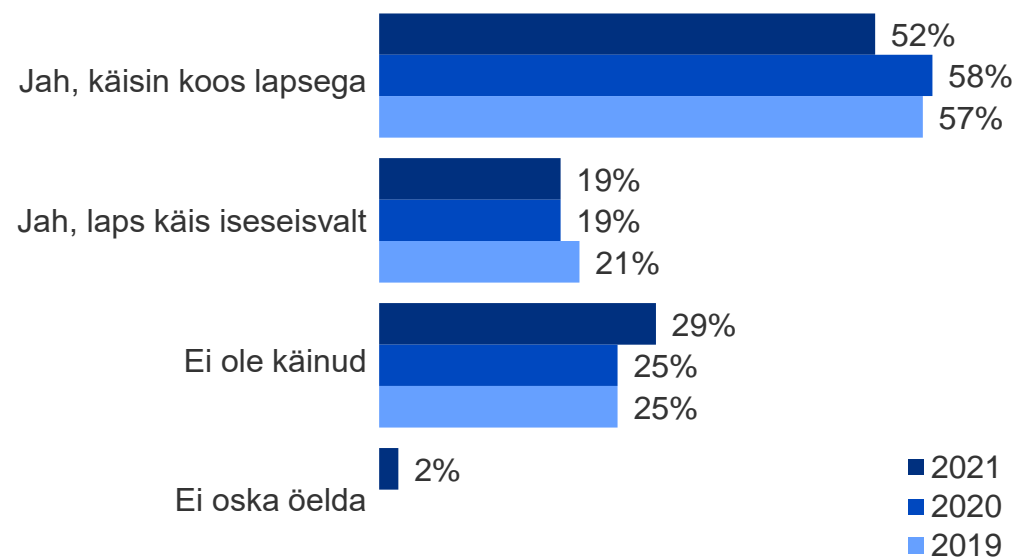
18. Kas Te olete kuulnud sellest, et kuni 19-aastastele lastele ja noortele on hambaravi Haigekassa lepingupartnerite juures tasuta?

Hambaarsti külastamine kuni 19-aastase lapsega viimase 12 kuu jooksul 2018–2021

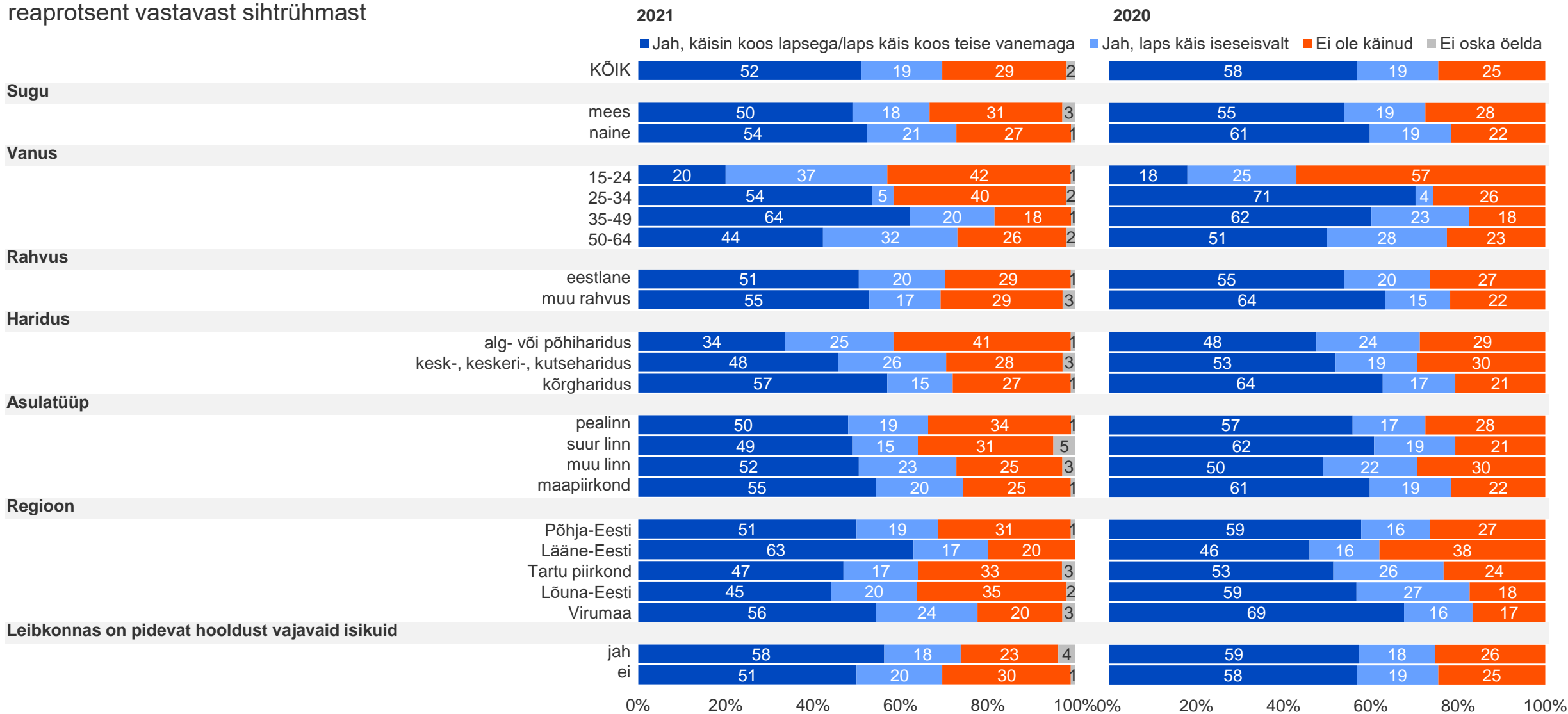
% neist, kellel on kuni 19-aastaseid lapsi, n=432

19. Kas olete viimase 12 kuu jooksul käinud koos oma kuni 19-aastase lapsega või on Teie kuni 19-aastane laps iseseisvalt käinud hambaarsti juures? Kui Teil on mitu kuni 19-aastast last, siis mõelge noorimale neist.

Hambaarsti külastamine kuni 19-aastase lapsega viimase 12 kuu jooksul 2020–2021

reaprotsent vastavast sihtrühmast

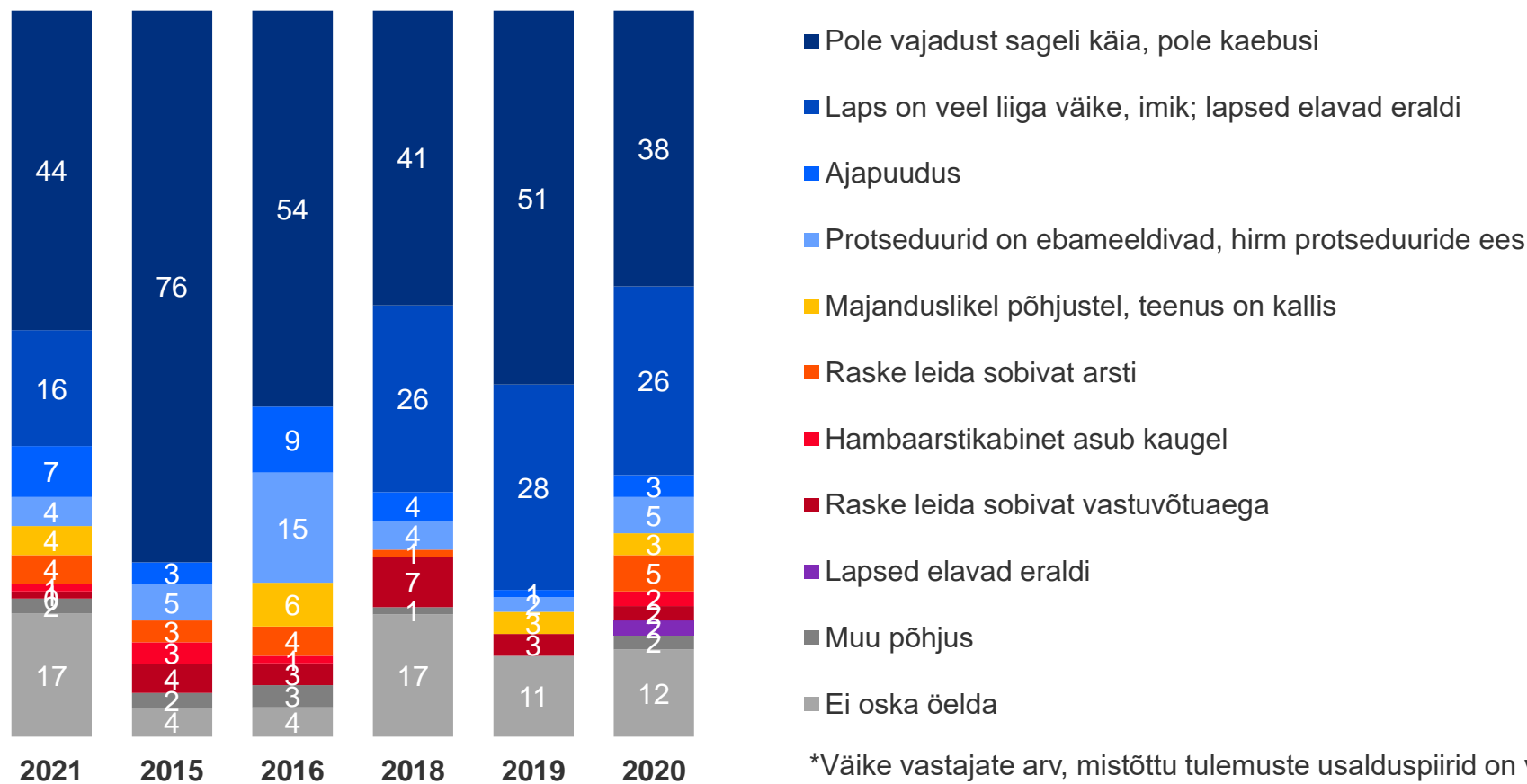

Põhjused, miks laps ei külasta hambaarsti vähemalt kord aastas 2015–2021

% vastajatest, kelle laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas, n=124*

20. Mis on peamine põhjus, miks Teie laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas?

Kui Teil on mitu kuni 19-aastast last, mõelge noorimale neist

7

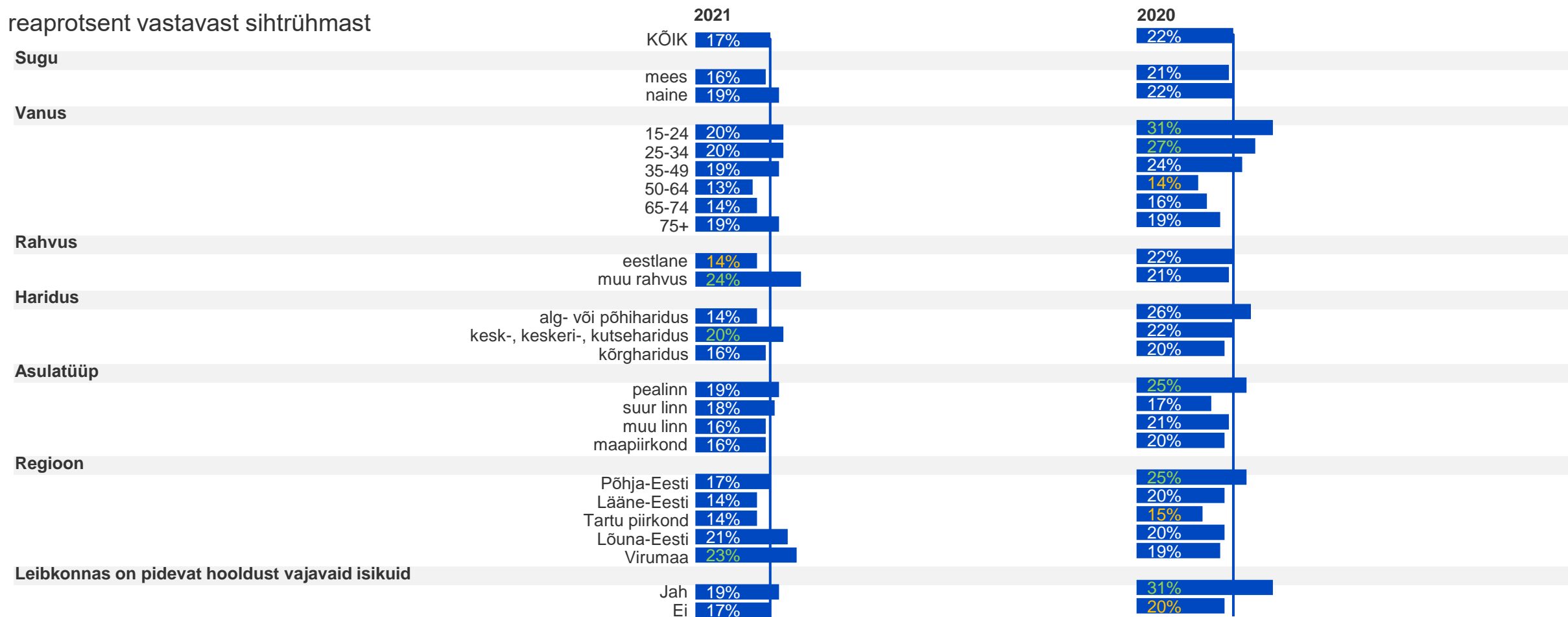
Erakorralise meditsiini
osakonna
teenuste kasutamine

Kokkuvõte: erakorralise meditsiini osakonna teenuste kasutamine

- **Erakorralise meditsiini osakonda on viimase 12 kuu jooksul sattunud alla viiendiku (17%) Eesti elanikest.** Seda on veidi vähem kui aastatel 2019–2020.
 - Keskmisest enam on EMO-s või traumapunktis käinud või sinna sattunud muust rahvusest ja Ida-Virumaa elanikud.
- **Õhtu- või öötundidel ilmneva ootamatu terviseprobleemi korral eelistaks suurem osa (48%) omal käel hakkama saada, 17% kutsuks koju kiirabi ning 14% eelistaks pöörduda ise EMO-sse.** 13% püüaks abi saada perearsti nõuandetelefonile 1220 helistades. Võrreldes 2020. aastaga on iseseisvalt hakkama saada püüdivate elanike osakaal kasvanud 6 protsendipunkti võrra.
 - **Omal käel** eelistaksid hakkama saada keskmisest enam 15–34-aastased, eestlased, maapiirkonna elanikud.
 - **Kiirabi** kutsuksid keskmisest sagedamini muust rahvusest eestimaalased, 65-aastased ja vanemad elanikud ning väikeste ja keskmise suurusega linnade elanikud.
 - **EMO-sse** eelistaksid pöörduda mehed, 35–49-aastased, alla 18-aastaste lasteta elanikud.
- Kõige sagedamini satutakse erakorralise meditsiini osakonda **ootamatu haigestumise või vigastuse tagajärjel (85%)** – alates 2019. aastast on see näitaja vähehaaval langenud (4 protsendipunkti). Oluliselt harvem minnakse just EMO-sse, kuna see on kiireim võimalus eriarsti vastuvõtule pääseda või perearsti soovitusel (mõlemal juhul 8%) või seetõttu, et see oleks kiireim võimalus uuringutele pääseda (6%). Neid põhjuseid tuuakse välja sama sageli kui viimase kolme aasta jooksul.
- **Umbes kolmandik (32%) erakorralise meditsiini osakonda pöördunutest oleksid enda sõnul oma terviseprobleemiga pöördunud perearstikeskusesse**, kui see oleks olnud samal ajal avatud. See näitaja on veidi kõrgem kui 2020. aastal (29%), kuid siiski madalam kui 2019. aastal (38%).

Viimase 12 kuu jooksul erakorralise meditsiini osakonda külastanud elanikud 2020–2021

reaprotsent vastavast sihtrühmast

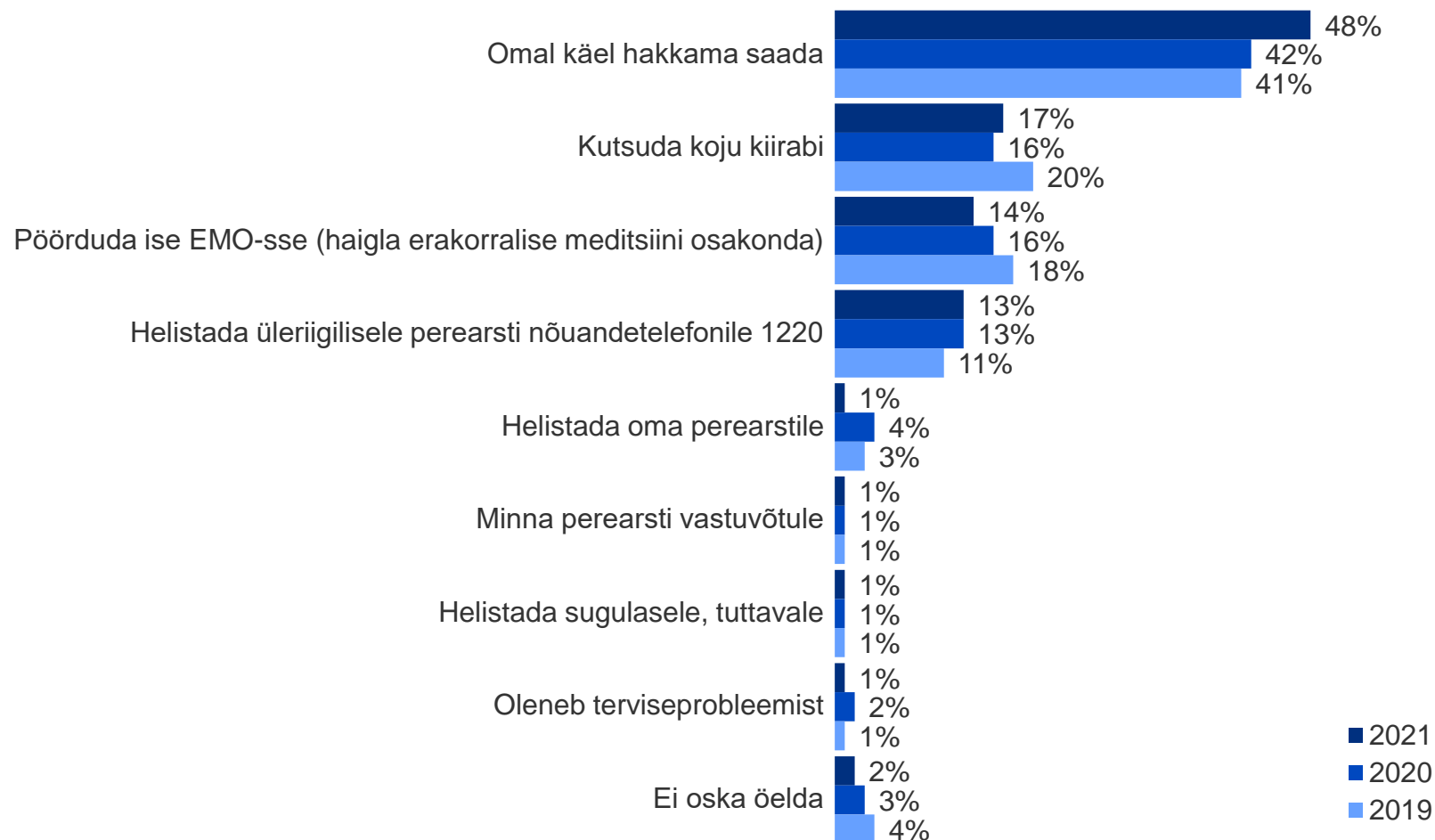
X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

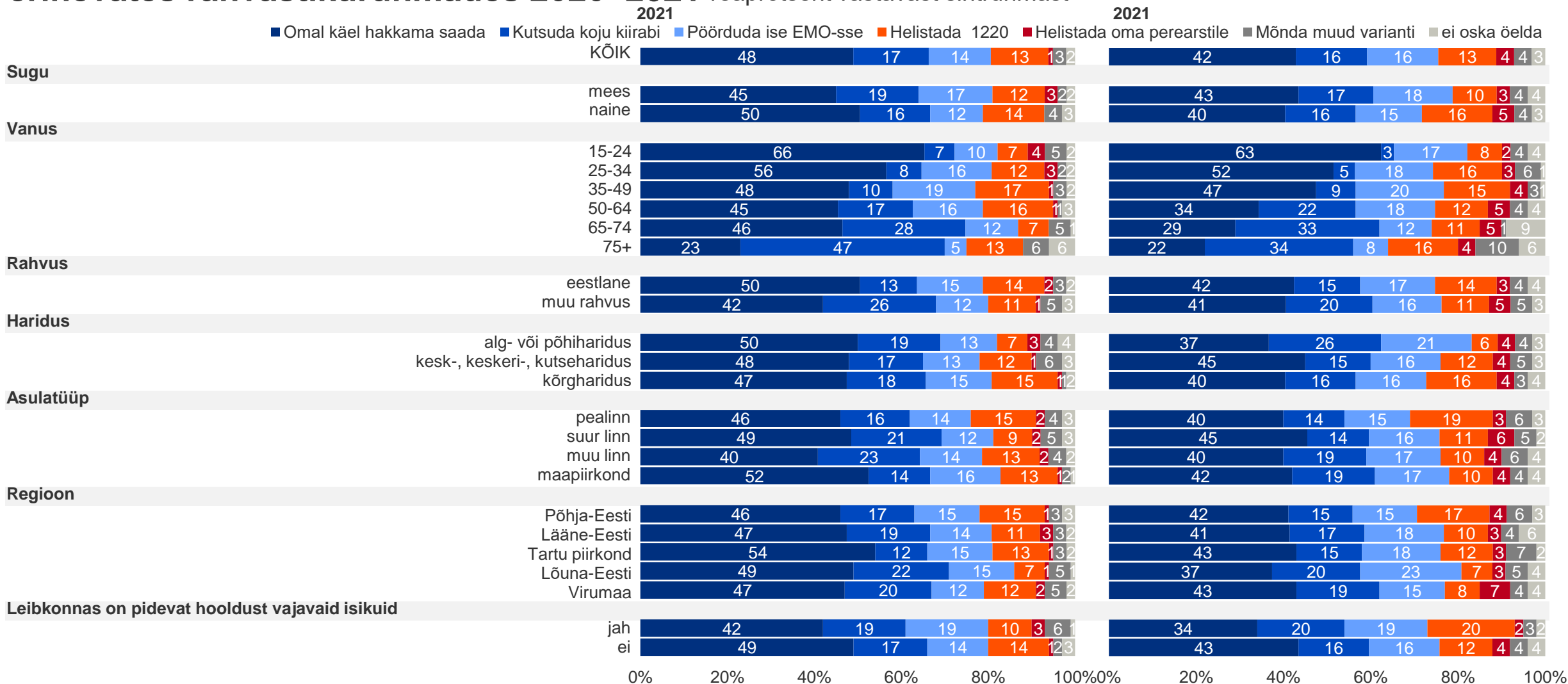
Toimimine õhtu- ja öötundidel või nädalavahetusel tekkiva ootamatu terviseprobleemi korral 2019–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

21. Kas õhtu- ja öötundidel või nädalavahetusel tekkiva ootamatu terviseprobleemi korral eelistate esmalt ...?

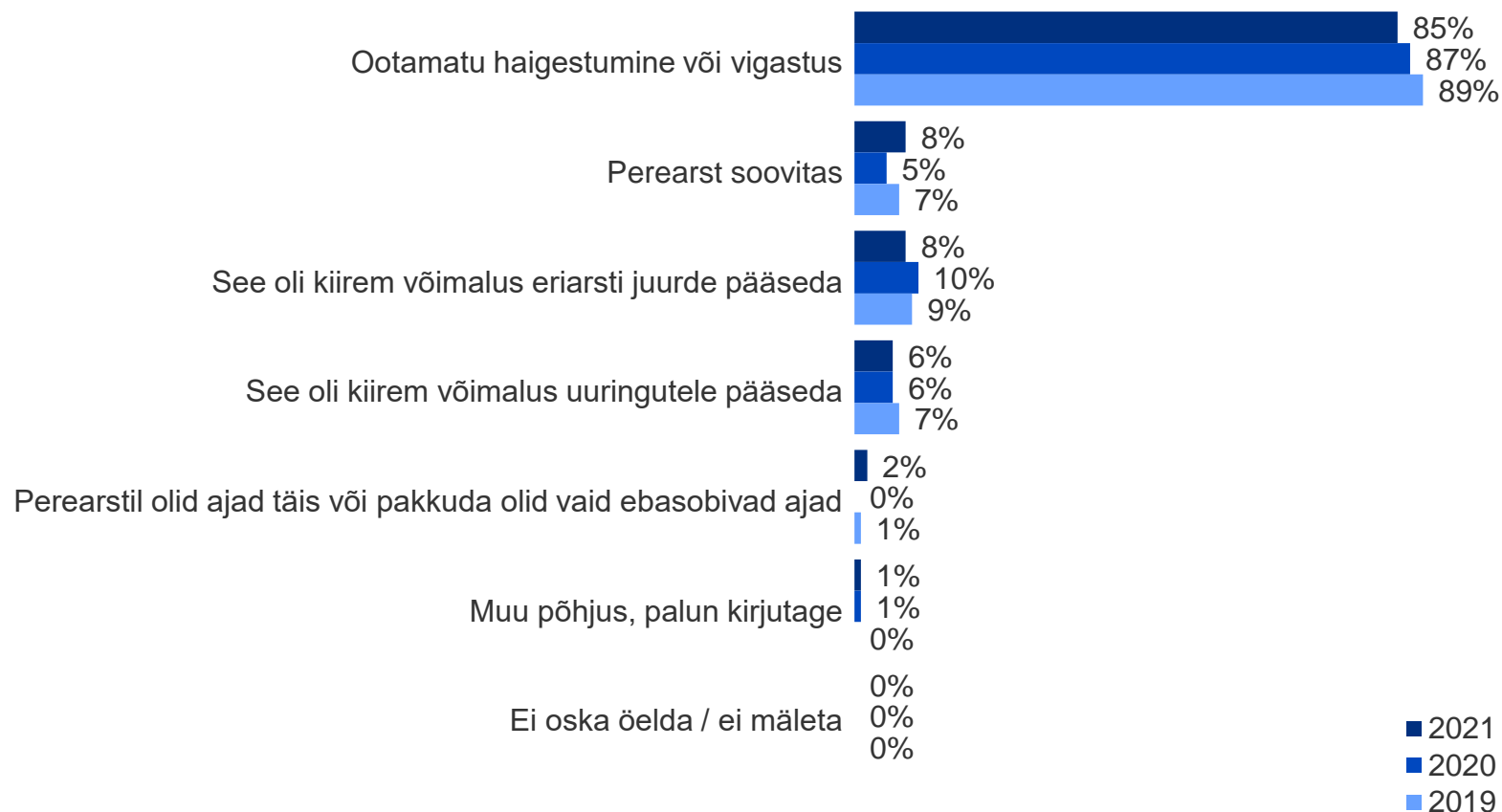
Toimimine öhtu- ja öötundidel või nädalavahetusel tekkiva ootamatu terviseprobleemi korral erinevates rahvastikurühmades 2020–2021 reaprotsent vastavast sihtrühmast

Erakorralise meditsiini osakonnas viibimise põhjused 2019–2021

% vastajatest, kes on viimase 12 kuu jooksul sattunud erakorralise meditsiini osakonda, n=189

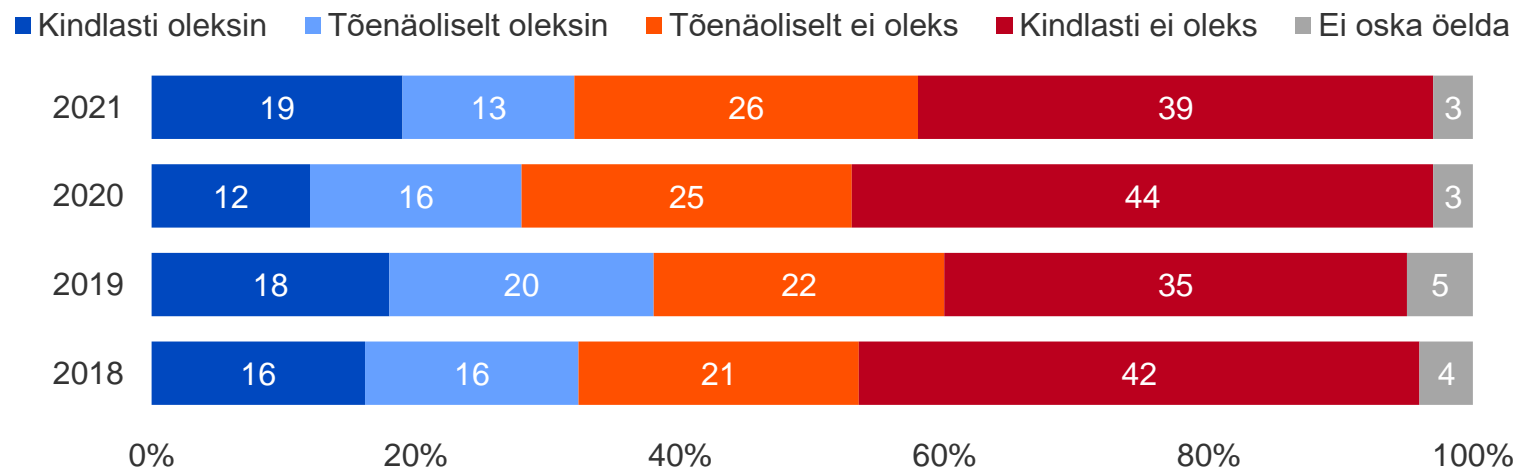
22. Mõelge palun oma viimasele viibimisele erakorralise meditsiini osakonnas, erakorraliste haigete vastuvõtuosakonnas või traumapunktis. Mis oli põhjuseks erakorralise meditsiini osakonda, erakorraliste haigete vastuvõtuosakonda või traumapunkti pöördumisel?

Pöördumine ootamatu terviseprobleemiga perearstikeskusesse 2018–2020

% vastajatest, kes on viimase 12 kuu jooksul sattunud erakorralise meditsiini osakonda, n=189

23. Kui suure tõenäosusega Te oleksite selle terviseprobleemiga pöördunud perearstikeskusesse, kui see oleks olnud samal ajal avatud?

8

Retseptiravimid

Kokkuvõte: retseptiravimid ja soodsaima ravimi pakkumine apteekri poolt

- **Retseptiravimeid on viimase 12 kuu jooksul ostnud 76%** Eesti elanikest. Nende osakaal on viimase kolme aasta lõikes jäänud samaks.
 - Keskmisest enam on retseptiravimeid ostnud naised, muust rahvusest inimesed, üle 65-aastased ning need, kelle leibkonnas on pidevat hooldust vajavaid isikuid.
- **Viimasel korral apteegist retseptiravimit ostes pakkus apteeker soodsaima hinnaga ravimit veidi enam kui pooltele retseptiravimite ostjatest (57%),** sh 13 protsendile küll pakuti soodsamat ravimit, kuid klient ise loobus sellest võimalusest. 4% küsis ise soodsamat ravimit ning 32% väidab, et apteeker ei pakkunud soodsamaid valikuid. Nende osakaal, kellele soodsaima hinnaga ravimit pakuti, on eelmise aastaga samal tasemel, jäädes alla 2018.–2019. aasta taset (2019. aastal 64%, 2018. aastal 60%).
 - Nende seas, kellele soodsaima hinnaga ravimit pakuti, on enam maapiirkondade elanikke.
 - Nende seas, kellele soodsaimat ravimit ei pakutud, on enam 15–34-aastaseid elanikke.
- **33% elanikest teab, et arsti väljakirjutatud retsepti korral peab apteeker esmalt pakkuma soodsaima hinnaga ravimit.** See näitaja, mis 2015.–2020. aastal püsis enam-vähem samal tasemel, on nüüd **oluliselt madalam** (2020: 42%)*. Kasvanud on nende vastajate osakaal, kelle hinnangul peab apteeker pakkuma ravimit, mida patsient on alati tarvitanud (39% → 47%). 10% elanikest leiab, et apteeker peab soovitama seda ravimit, mis on apteegis parasjagu olemas, ja 10% elanikest ei tea, millist ravimit apteeker ennekõike peaks pakkuma. Need näitajad ei ole muutunud.
 - Teadlikkus sellest, et apteeker peab pakkuma soodsaima hinnaga ravimit, on langenud nii nende seas, kes on viimase 12 kuu jooksul retseptiravimeid ostnud, kui ka nende seas, kes seda ei ole teinud, ja on mõlemas sihtrühmas samal tasemel.

*Üheks põhjuseks võib olla, et seekord ei näidatud/loetud vastajatele ette täpsustust, et arsti väljakirjutatud retseptid on toimeainepõhised ja mitte kaubamärgipõhised.

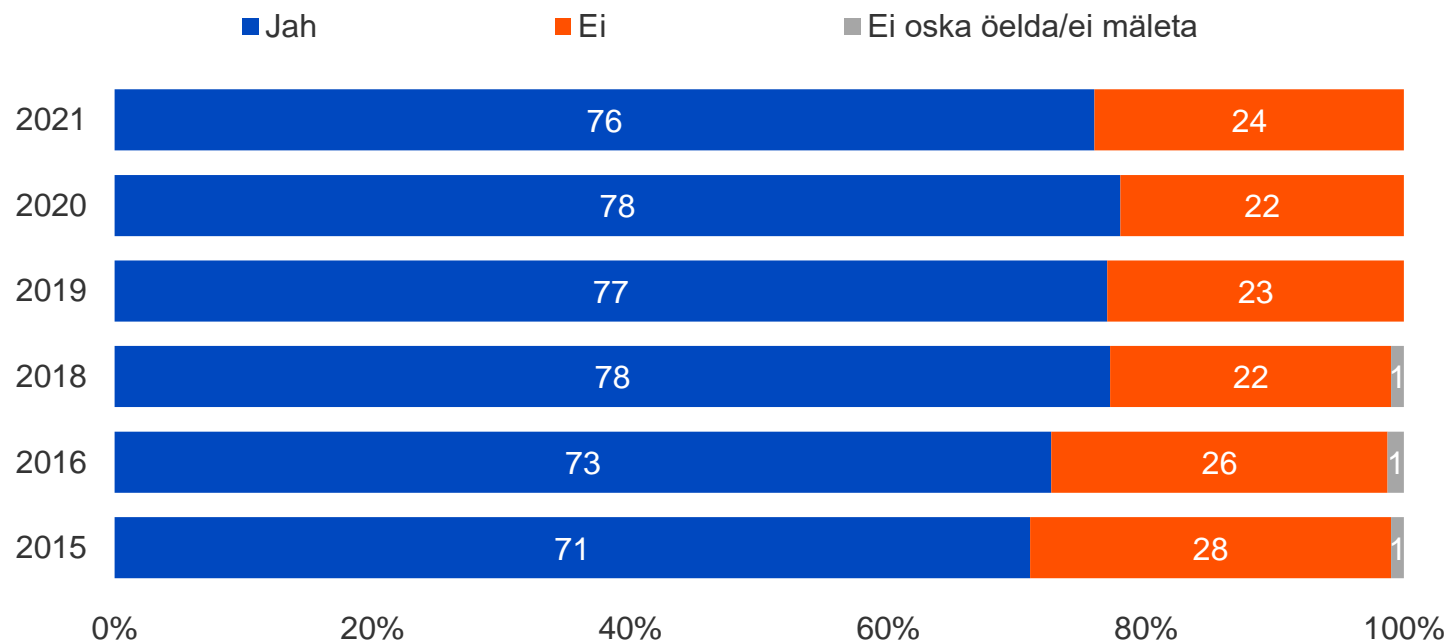
Kokkuvõte: väljakirjutatud retseptidega seonduva info vaatamine riigiportaalis

- Kõikidelt vastajatelt küsiti, kas nad on **teadlikud, et riigiportaalis (www.eesti.ee)** on võimalik vaadata kõikide väljakirjutatud ravimiretseptide ajalugu, ravimite maksumust ning kehtivat soodustust. Tervikuna on sellest **teadlikud umbes pooled vastanutest (51%)**, neist **36% on riigiportaalis oma ravimiretsepte vaadanud**. Võrreldes eelneva aastaga on teadlike osakaal mõnevõrra kahanenud (-8%).
 - Keskmisest enam on portaali külastanud eestlased, 25–49-aastased ja kõrgharidusega inimesed.
 - Portaalist ei ole teadlikud sagedamini mehed, 75-aastased ja vanemad ja muu rahvuse esindajad.

Retseptiravimite ostmine viimase 12 kuu jooksul 2015–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

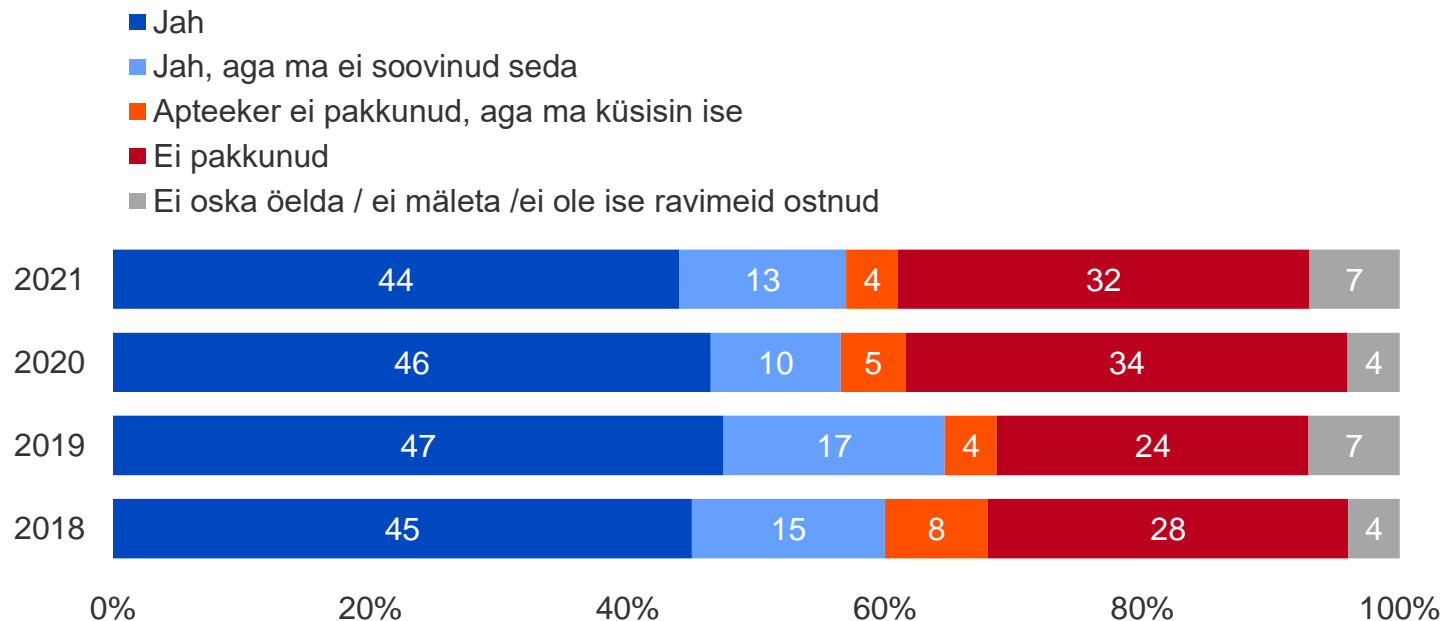
24. Kas Te olete viimase 12 kuu jooksul ostnud retseptiravimeid?

Soodsaima hinnaga ravimi soovitamise apteekri poolt 2018–2021

% nendest, kes on viimase 12 kuu jooksul ostnud retseptiravimeid, n=844

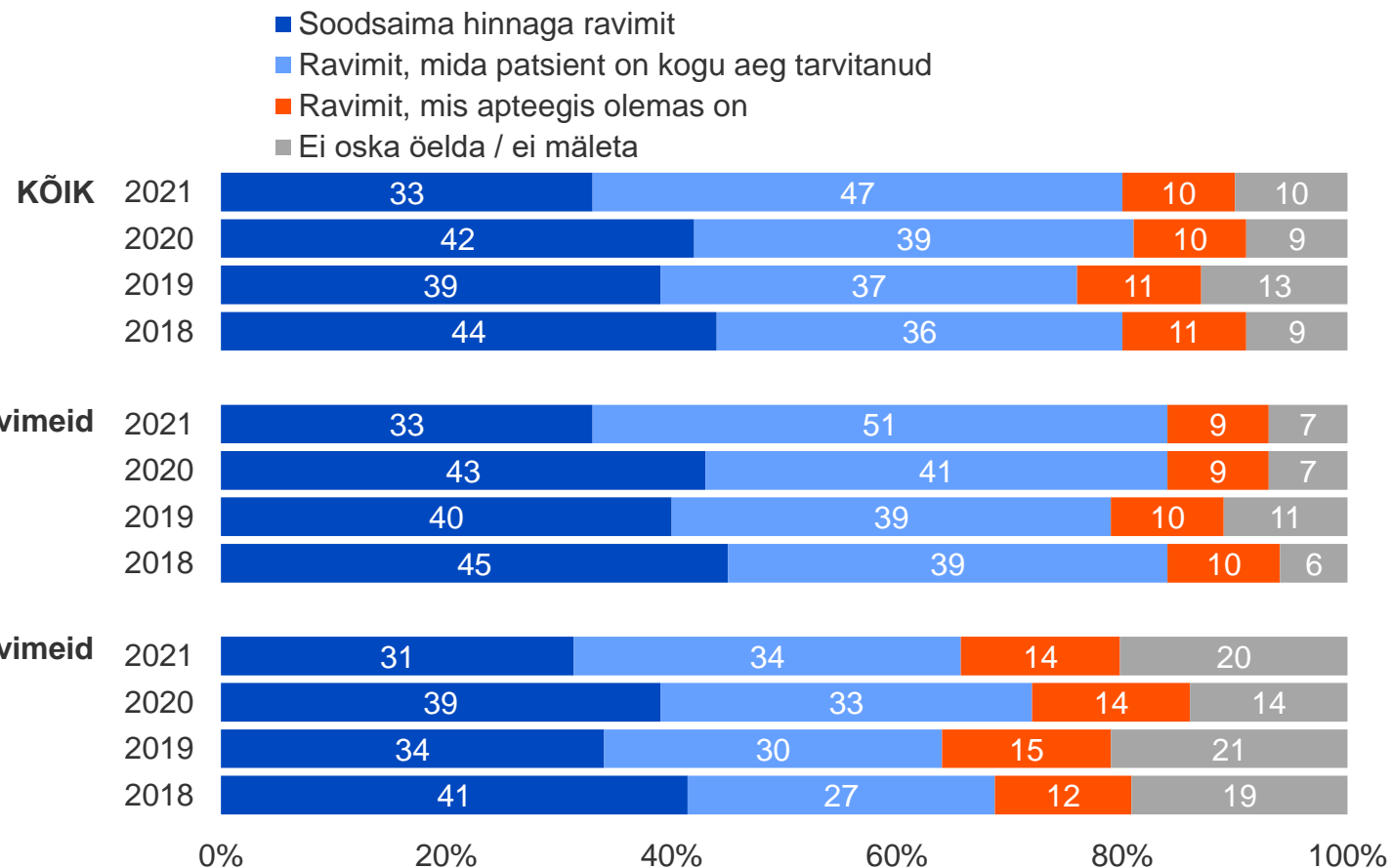
25. Kas viimasel korral apteegist retseptiravimit ostes pakkus apteeker soodsaima hinnaga ravimit?

Toimeainepõhise retseptiga ravimi ostmine apteegist 2018–2021

kõik vastajad, n=1127; on 12 kuu jooksul ostnud retseptiravimeid, n=844; ei ole viimase 12 kuu jooksul ostnud retseptiravimeid, n=280

26. Millist ravimit peab apteeker patsiendile arsti poolt väljakirjutatud retsepti puhul ESMALT pakkuma?*

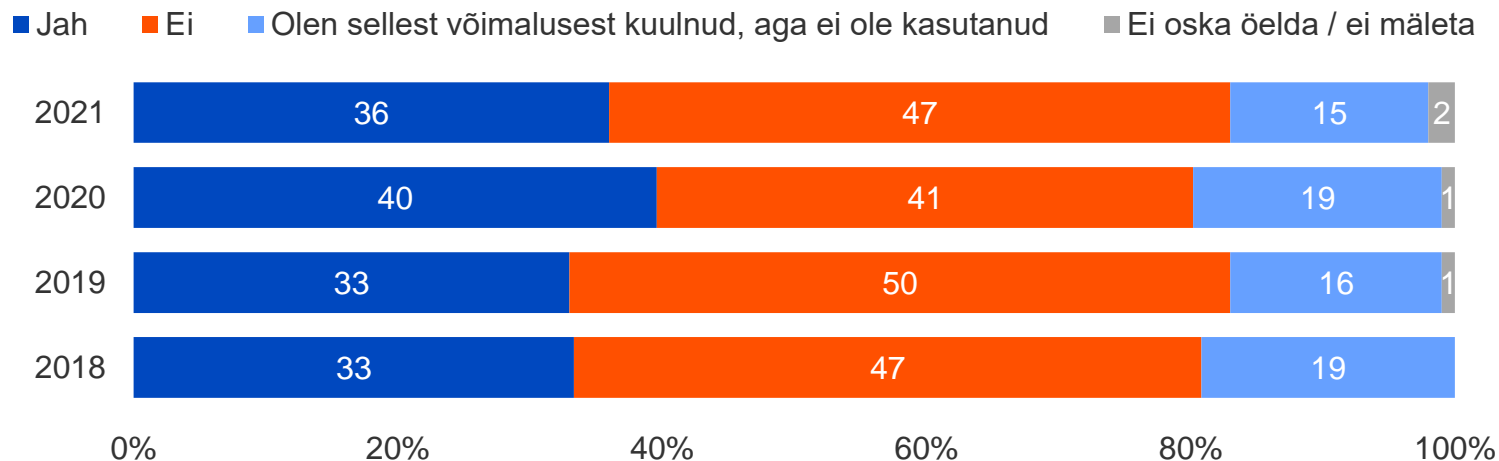

*2015-2016 sõnastus: Millist preparaati peab apteeker toimeainepõhise retsepti puhul patsiendile apteegis ESMALT pakkuma?

Riigiportaalis ravimiretseptide ja nende ajaloo vaatamine 2018–2021

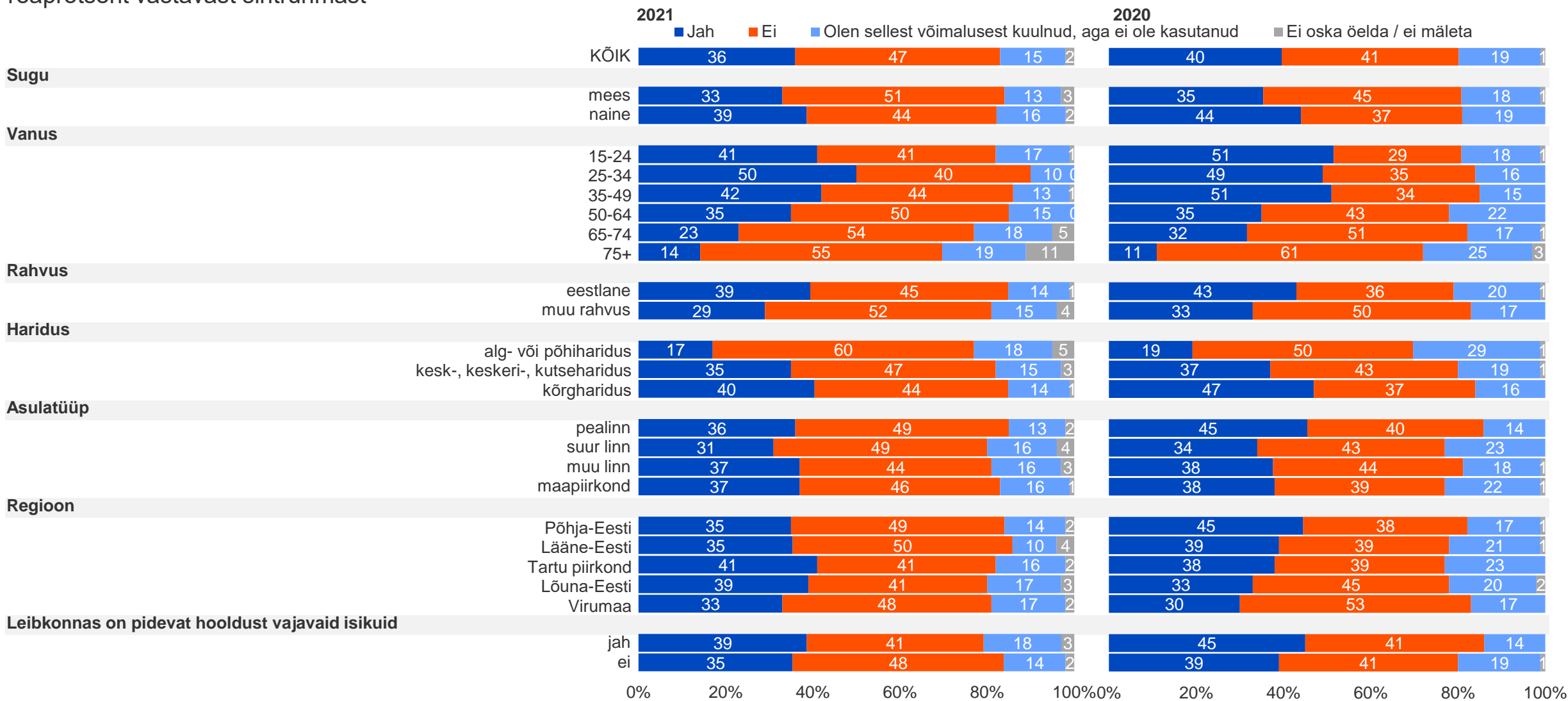
% kõikidest vastajatest, n=1127

27. Kas Te olete riigiportaalist (www.eesti.ee) vaadanud oma retseptide ajalugu, ravimite maksumust ning Teile kehtivat soodustust?

Riigiportaalis ravimiretseptide ja nende ajaloo vaatamine rahvastikurühmades 2020–2021

reaprotsent vastavast sihtrühmast

9

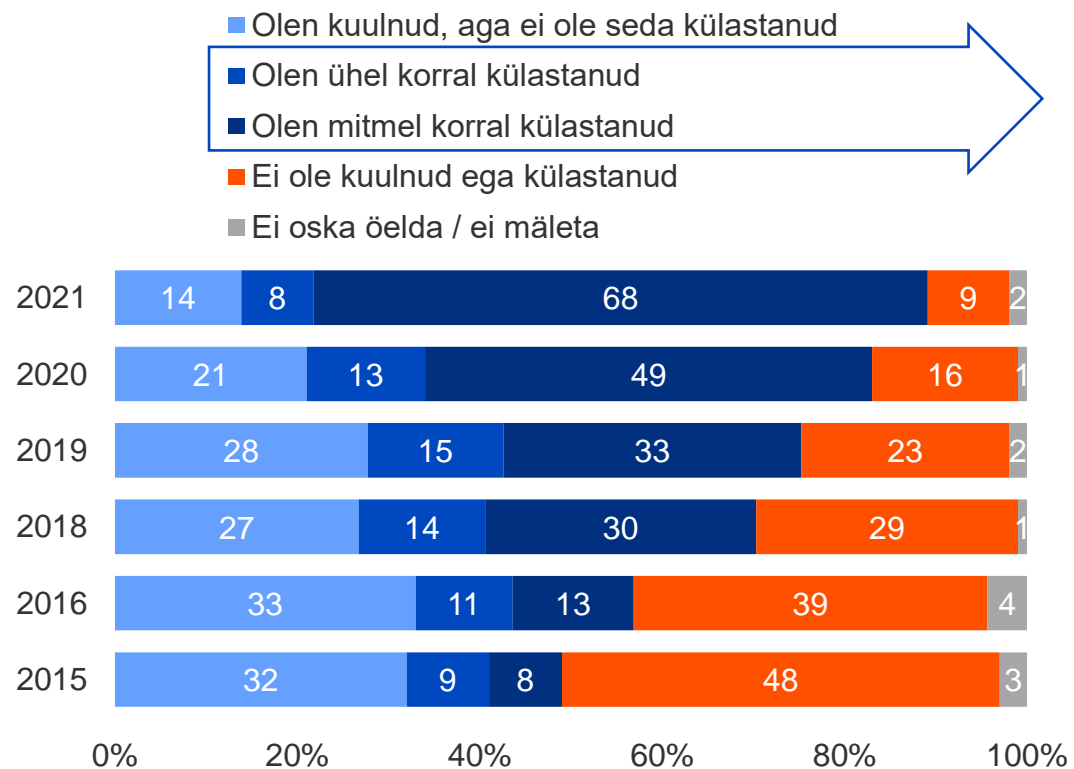
Riiklik patsiendiportaal

Kokkuvõte: riiklik patsiendiportaal

- Eestis käivitus 2008. aastal üleriigiline terviseinfosüsteem ehk Digilugu, kuhu edastatakse patsiendi olulisemad terviseandmed iga ravijuhu kohta väljavõtetena arsti koostatud haigusloost või tervisekaardist. Süsteem sisaldab ka pildipanka ja digiretseptikeskust.
- **Digiloo olemasolust on kuulnud 90% Eesti elanikest, sealhulgas tervenisti 76% on portaali vähemalt ühe korra külastanud.** Võrreldes eelmise aastaga on jätkuvalt kasvanud nii digiloost teadlike (2020: 83%) kui ka seda külastanud elanike (2020: 62%) hulk. Portaalist mittekuulnud elanike osakaal on langenud 48 protsendilt 2015. aastal 9 protsendile 2021. aastal.
 - **Portaalist ei ole sagedamini kuulnud** 65-aastased ja vanemad, muust rahvusest, põhiharidusega ning Virumaa elanikud.
 - **Vähemalt ühe korra on patsiendiportaali külastanud** 15–64-aastased, eestlased, kõrgharidusega ja maapiirkonna elanikud.
- **Ennekõike on portaali külastatud enda terviseandmete vaatamiseks** (80%). Spontaanse vastusena tõi 8% vastajatest eraldi välja portaali külastamise seoses koroonapassiga; koos nendega on portaali enda andmete vaatamiseks külastanud 84% elanikest. Võrreldes varasemaga on olulisemaks külastamise põhjuseks muutunud digiregistratuuris arstiaja vaatamine/broneerimine (38%, +17%), tervisetõendi täitmine (35%, +13%) ning vähenenud portaali külastamine lihtsalt uudishimust (21%, -6%). Enda pereliikmete andmeid on vaadanud 19% (36% neist, kel on alla 18-aastased lapsed) ning raviarveid vaadanud 8%.

Patsiendiportaali tuntus ja külastamine 2015–2021

28. Kas Te olete kuulnud, et saate enda terviseandmeid näha riiklikus patsiendiportaalis (www.digilugu.ee, www.e-tervis.ee), logides end sisse ID-kaardi või mobiil-ID abil, või olete seda portaali ise külastanud? % kõikidest vastajatest, n=1127

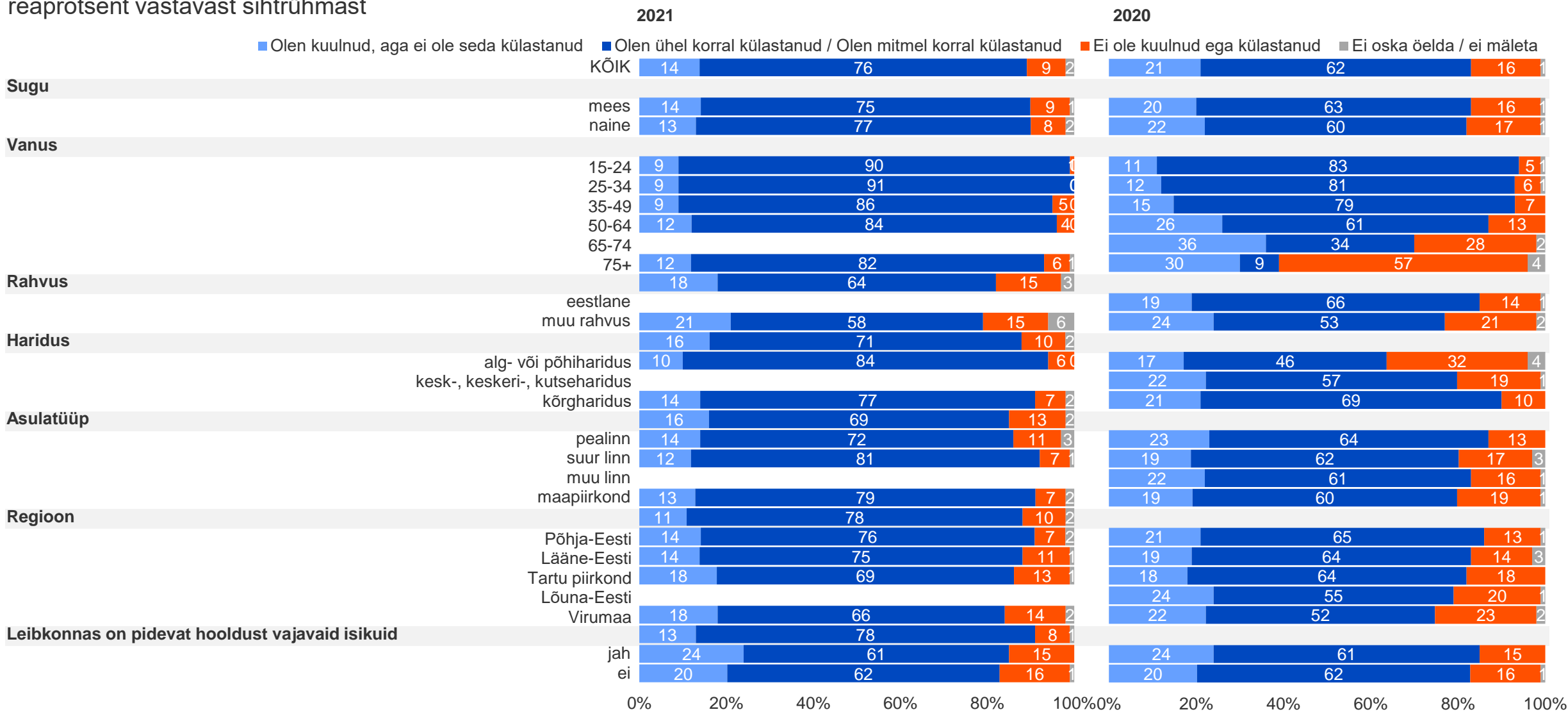
29. Millisel eesmärgil Te patsiendiportaali külastasite?

% neist, kes on portaali külastanud, n=872

Riigiportaalis ravimiretseptide ja nende ajaloo vaatamine rahvastikurühmades 2020–2021

reaprotsent vastavast sihtrühmast

10

Tervishoiu rahastamine

Kokkuvõte: tervishoiu rahastamine (1)

- Kõikidel vastajatel paluti väljendada oma eelistust tervishoiu rahastamise osas: (A) kas eelistatakse kõigi tervishoiuteenuste rahastamist ravikindlustusest, kuigi ravijärjekorrad võivad olla kohati väga pikad; või (B) eelistatakse piiratud hulga raviteenuste rahastamist ravikindlustusest ja ravijärjekordi praktiliselt pole või on need väga lühikesed. **55% elanikkonnast eelistab varianti A**, kus **kõigi raviteenuste rahastamine toimub ravikindlustusest**, kuigi **ravijärjekorrad võivad olla kohati väga pikad**. Võrreldes varasemaga on selle eelistusega inimeste osakaal taas veidi langenud (2020. aastal 60%). **Veidi üle kolmandiku (36%) eelistab varianti B**, kus **ravikindlustusest rahastatakse piiratud hulga raviteenuseid** ning mille puhul on **lühikesed või puuduvad ravijärjekorrad**. B variandi eelistamine on viimastel aastatel olnud langustrendis, kuid on nüüd taas 2019. aasta tasemel (41% → 36% → 33% → 36%). 9% elanikest ei oska kumbagi olukorda eelistada.
- **Kõigi raviteenuste rahastamist** ja võimalikke pikki ravijärjekordi toetavad keskmisest enam madalama või keskmise sissetulekuga inimesed (kuni 900 eurot kuus pereliikme kohta).
- **Piiratud hulga raviteenuste rahastamist** ja lühikesi järjekordi toetavad ennekõike 35–49-aastased, Põhja-Eesti (sh Tallinna) elanikud ning kõrgema sissetulekuga inimesed (üle 900 euro kuus leibkonnaliikme kohta).
- **48% kõikidest eestimaalastest on ise kunagi arstiabi eest tasunud, et pääseda arsti juurde kiiremini**, ning 52% ei ole kunagi sel eesmärgil ise arstiabi arveid tasunud. Olulisi muutusi nendes näitajates ei ole paaril viimasel aastal toimunud.
- Keskmisest sagedamini on **vähemalt ühe korra meditsiiniliste teenuste eest tasunud** naised, 25–49-aastased, kõrgharidusega inimesed, Põhja-Eesti (sh Tallinna) elanikud, iseendale tööandjad, palgatöötajad, kõrgema netosissetulekuga (üle 900 euro pereliikme kohta) inimesed ning need, kelle peres on lapsi.
- **Mitte kunagi ei ole arstiabi eest tasunud** sagedamini mehed, vanemad kui 75-aastased inimesed, linnaelanikud väljaspool Tallinna, pensionärid ja õpilased ning need, kelle peres puuduvad lapsed.

Kokkuvõte: tervishoiu rahastamine (2)

- Pikkade järjekordade vältimiseks oleks **76% kõikidest eestimaalastest valmis midagi arstiabi eest maksma**. Nende osakaal on võrreldes 2020. aastaga oluliselt kasvanud (+8%). Suures osas jäävad summad endiselt alla 100 euro (60% kõikidest vastanutest). **17% oleks** valmis ise ravi eest tasuma **kuni 20 eurot**, **29% oleks nõus maksma 21–50 eurot**, **15% võiks vajadusel välja käia 51–100 eurot** ning 16% üle 100 euro. **15% ei ole nõus arstiabi eest ise midagi maksma**.
 - Keskmisest enam on pikki järjekordi valmis vältima, kuid ravi eest ise tasuma eestlased, 15–34-aastased, kõrgharidusega inimesed, Põhja-Eesti (sh Tallinna) elanikud, palgatöötajad ja lapsehoolduspuhkusel viibijad (sh lastega inimesed) ning leibkonnaliikme kohta kõrgema netosissetulekuga inimesed (üle 900 euro).
- Nende seas, kes on valmis midagi arstiabi eest maksma, on kõige suurem valmisolek maksta **eriarsti teenuste eest (61%) ning hamba- ja taastusravi eest (59%)**; sealhulgas kindel valmisolek on kõige kõrgem hambaravi puhul (13%). **Hooldusravi või koduõendusabi** eest võiks tasuda 52%. Sarnaselt eelmistele uuringutele ollakse **kõige vähem** valmis tasuma **perearsti teenuste eest (13%)**.
 - Suuri muudatusi valmiduses eri liiki arstiabi eest maksta ei ole viimase paari aasta lõikes toimunud. Vähehaaval on langenud valmisolek maksta uuringute ja analüüside eest (2019: 39%, 2021: 33%).

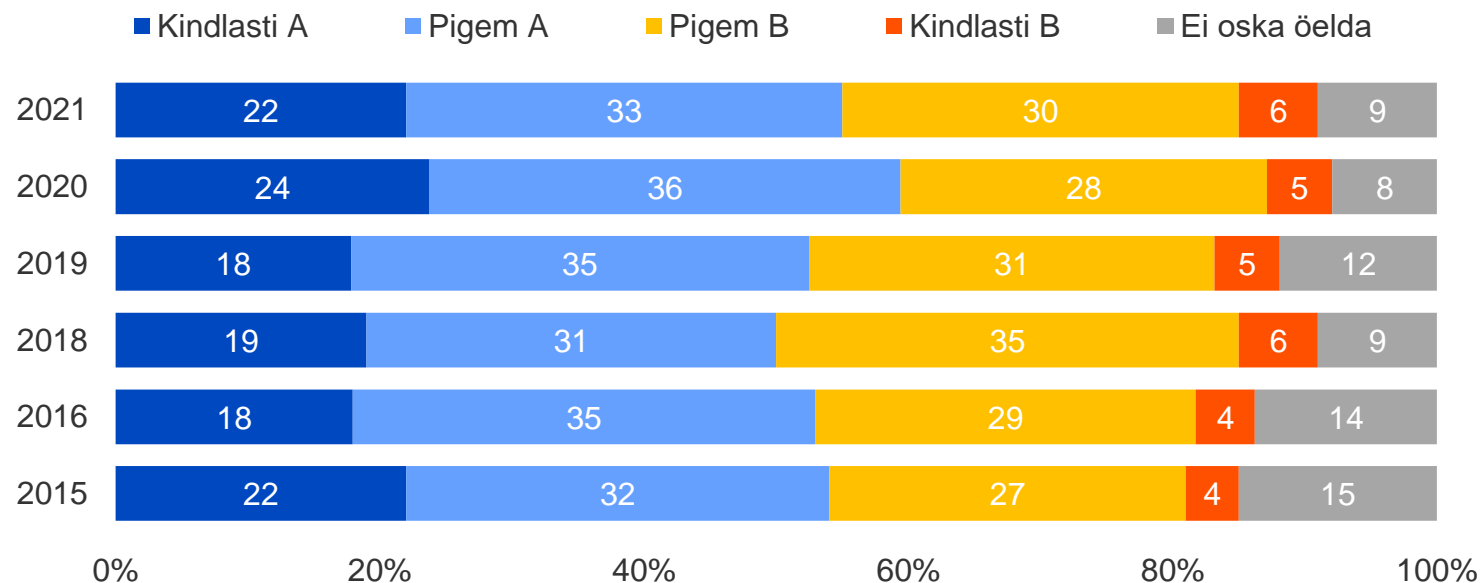
Eelistused raviteenuste rahastamise osas 2015–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

30. Palun lugege väiteid A ja B. Kumba järgnevatest võimalustest Te eelistate?

A - Ravikindlustusest rahastatakse kõiki raviteenuseid, kuid ravijärjekorrad võivad olla kohati väga pikad.

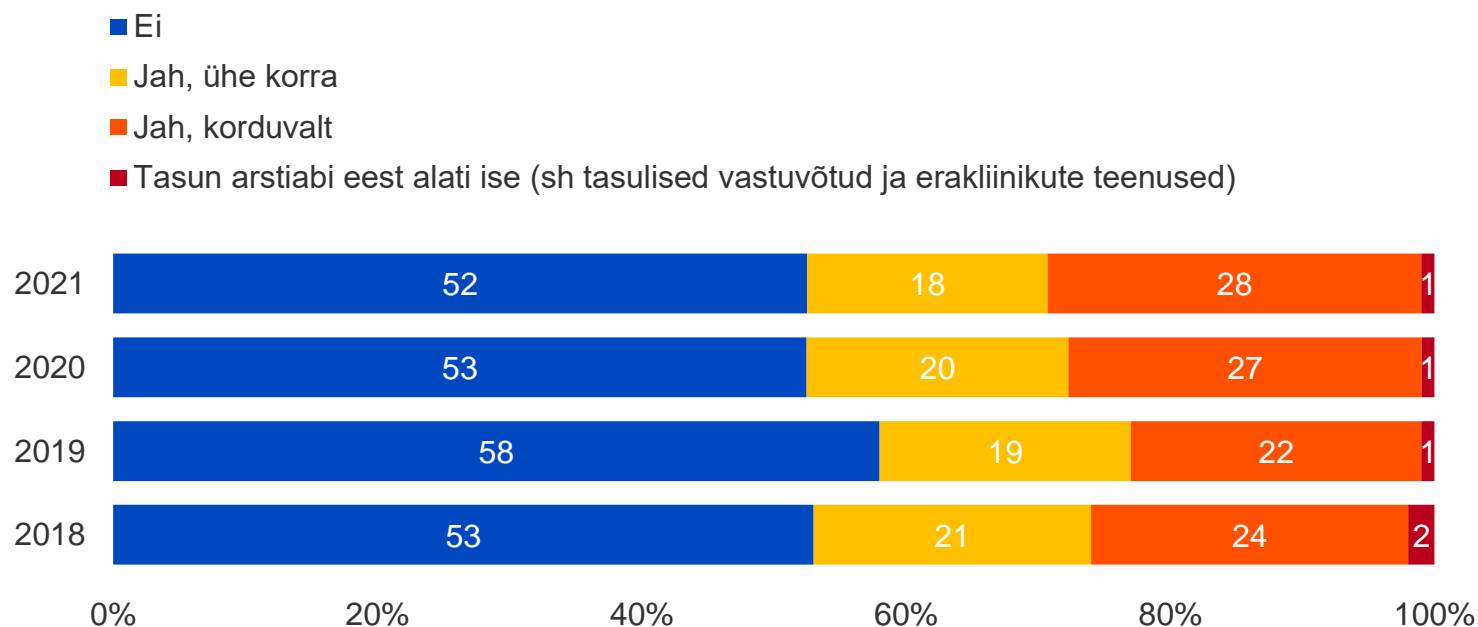
B - Ravikindlustusest rahastatakse ainult piiratud hulka raviteenuseid ja ravijärjekordi praktiliselt pole või need on väga lühikesed.

Arstiabi eest tasumine, et pääseda arsti juurde kiiremini 2018–2021

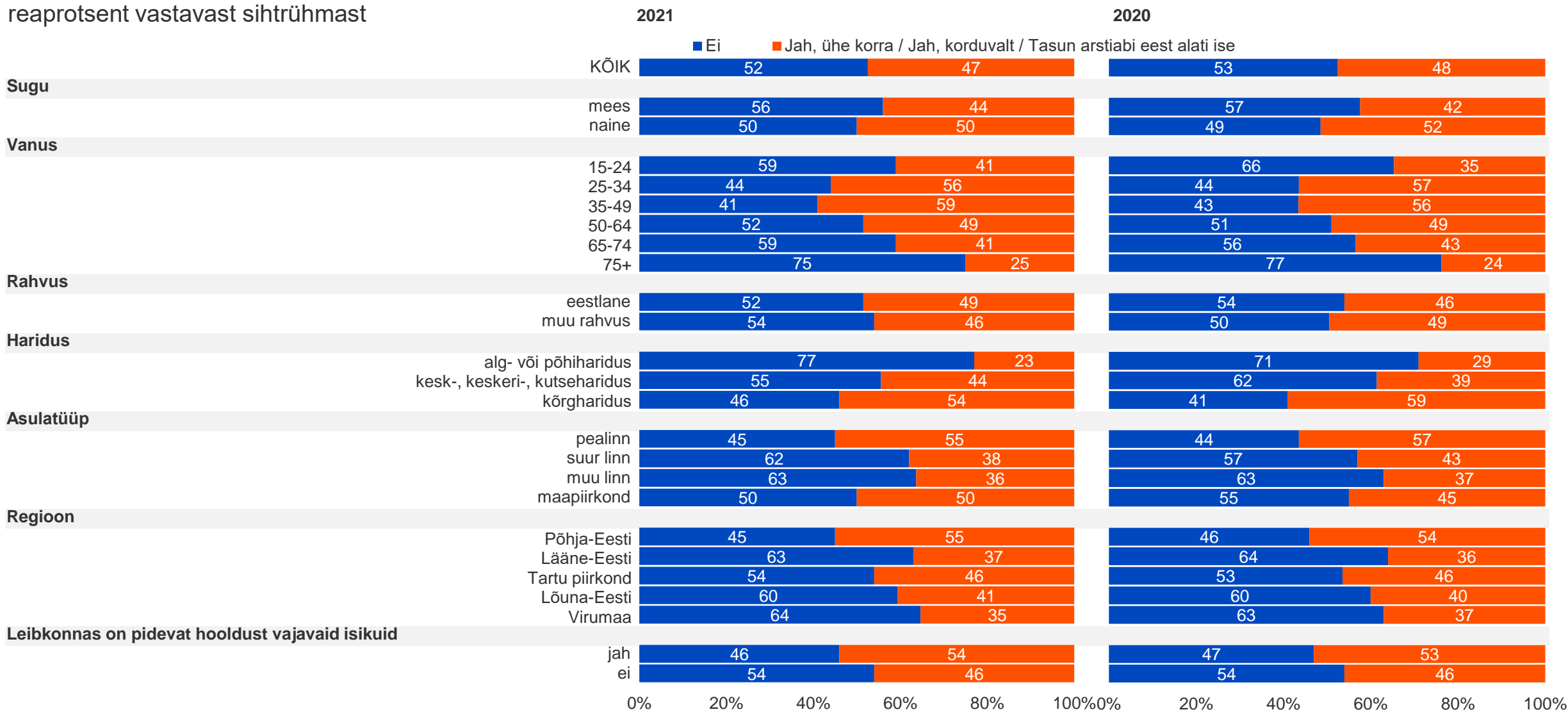
% kõikidest vastajatest, n=1127

K31. Patsiendil on alati võimalik vajaliku arstiabi eest ka ise maksta ja saada arsti juurde kiiremini, väljaspool üldist järjekorda. Kas Te olete kunagi ise arstiabi eest maksnud, et saada arsti juurde kiiremini, väljaspool järjekorda?

Arstiabi eest tasumine, et pääseda arsti juurde kiiremini 2020–2021

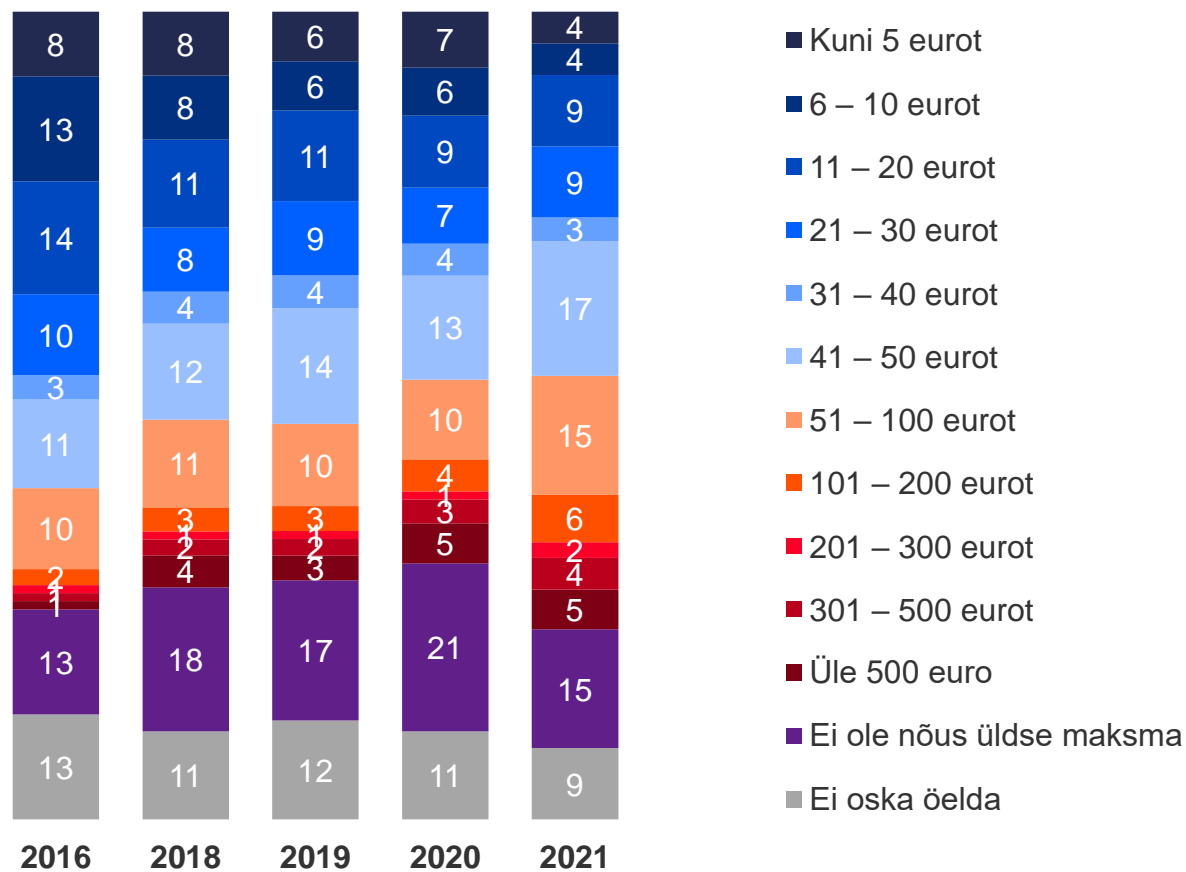
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Valmisolek kiirema arstiabi saamise nimel ise maksta 2015–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

32. Kui palju Te oleksite nõus kogu ravi eest ise maksma, et Teie pereliige või Teie ise saaksite arstiabi väljaspool järjekorda kiiremini?

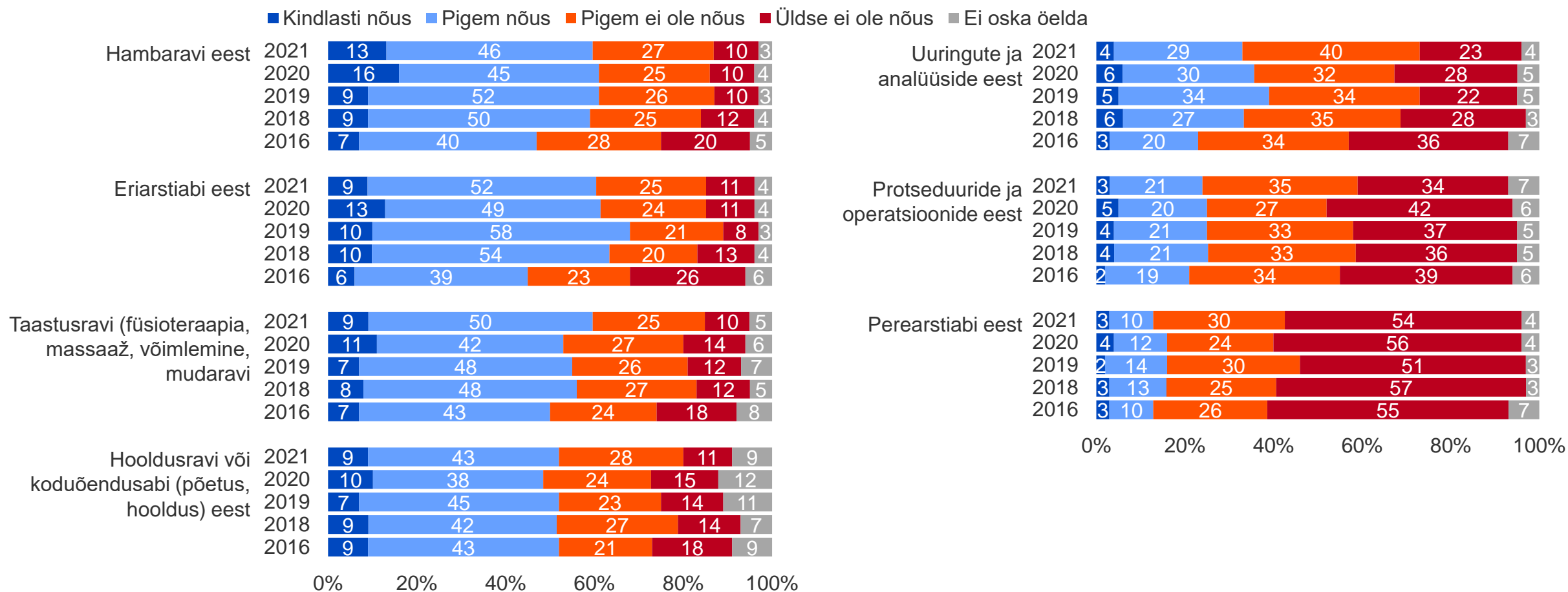

Valmisolek maksta erinevate tervishoiuteenuste eest 2016–2021

% kõikidest, kes on nõus tervishoiuteenuste eest maksma, n=949

33.–39. Palun öelge, milliste tervishoiuteenuste eest Te olete nõus ise maksma?

(teenused on reastatud kindlasti nõustujate osakaalu suuruse järgi)

11

Info kättesaadavus ja
inimeste
terviseteadlikkus

Kokkuvõte: tervisealase info kättesaadavus

- Eesti elanikud peavad haiguste ennetamise seisukohalt kõige olulisemaks **aktiivset ja liikuvat elustiili** (91%) ning **tervislikku toitumist** (89%). 74% **tõi välja regulaarsetes tervisekontrollides** käimist ja **suitsetamisest loobumist**, 71% **hindab oluliseks alkoholi tarbimise piiramist**. Ligi kaks inimest kolmest (67%) pidas haiguste ennetamise seisukohast oluliseks **stressi vähendamist**. **Vaktsineerimise olulisust** rõhutas 66% elanikest ja nende osakaal on seoses koroonaviirusevastase vaktsineerimisega võrreldes 2020. aastaga oluliselt kasvanud (2020: 50%). 62% **pidas tähtsaks sõeluuringutes osalemist ning** kõige vähem mainiti **tervise kohta rohkem õppimist ning uurimist** (48%).
- Lisaks muudatustele vaktsineerimise tähtsustamises on vähehaaval kasvamas stressi vähendamise olulisuse mõistmine (2019: 61% → 2021: 67%).
- Vaktsineerimist peavad keskmisest olulisemaks 65-aastased ja vanemad elanikud (77%) ja vähem oluliseks 15–34-aastased (57%). Kõrgharidusega elanikest tähtsustab seda 72% ja kõrghariduseta elanikest 60%.
- Naised tähtsustavad võrreldes meestega mõnevõrra enam tervislikku toitumist (92% vs. 87%), regulaarsetes tervisekontrollides käimist (78% vs. 69%), alkoholi joomise piiramist (74% vs. 68%), stressi vähendamist (69% vs. 63%), sõeluuringutes osalemist (68% vs. 54%) ning tervise kohta teadmiste edendamist (52% vs. 43%).
- Eestlased nimetasid võrreldes muu rahvuse esindajatega mõnevõrra enam aktiivset elustiili (93% vs. 87%).
- Viimase 12 kuu jooksul on **44% elanikest saanud tervisekäitumisealast infot kohalikest** eesti- ja venekeelsetest **meediaväljaannetest** ja nende osakaal on kolme aasta lõikes pidevalt kasvanud. **Umbes kolmandik** (35%) on saanud tervisealaseid **soovitusi meditsiinitöötajalt ja** kohalikest eesti- ja venekeelsetest **online-meediaväljaannetest (33%)**. **Perelt, sõpradelt või töökaaslastelt** on infot saanud 30% ja **muudest veebis leitavatest eesti- või venekeelsetest materjalidest 24%**. **Riiklikke portaale** (toitumine.ee, terviseinfo.ee, alkoinfo.ee, narko.ee) on viimase 12 kuu jooksul **külastanud 11%** eestimaalastest. Töökohast või koolist on infot saanud 13% elanikest ning nende osakaal on kasvanud aastaga 5 protsendipunkti. Nende osakaal, kes pole üldse infot saanud, on langenud 12 protsendilt 7 protsendile.

Kokkuvõte: ravikindlustus, haigushüvitised, Euroopa ravikindlustuskaart ja perearsti vastuvõtt

- Uuringus küsiti vastajate käest, kust saab kontrollida oma **ravikindlustuse kehtivust**. Esmase allikana, ja varasemast veelgi enam, mainitakse **patsiendiportaali: 66%** (40% 2019. aastal, 54% 2020. aastal). 38% vastajatest nimetas **riigiportaali** ning **32%** küsiks seda oma **perearstilt**; nende allikate tähtsus on võrreldes paari eelmise aastaga langenud.
- **Enam kui pooled (59%) Eesti elanikest otsiksid infot oma töövõimetuslehtede ja haigushüvitiste kohta riigiportaalist eesti.ee**. Alates 2015. aastast on siin märgata positiivset kasvutrendi (41% → 59%). 29% pöördus perearsti poole, ligi viiendik (19%) kasutaks info saamiseks haigekassa infotelefoni ning 7% vaataks töötukassa kodulehele. **Viiendik aga ei tea, kust on võimalik sellealast infot leida.**
- Uuringus küsiti vastajatelt, mille eest, kui üldse, tuleb patsiendil tasuda, kui tal on kehtiv **Euroopa ravikindlustuskaart** ja ta vajab Euroopas arstiabi. Sellele küsimusele ei oska vastata 45% elanikest; sh 18% täpsustas, et ei reisi Euroopas. Nende osakaal pole võrreldes eelmise aastaga muutunud. 38% elanikest teab, et sel juhul **tuleb tasuda visiiditasud ja muud omavastutustasud** (2015. aastal 28%). 14% leiab, et siis tuleb **tasuda transpordikulud**. Küll aga usub 14% elanikest, et Euroopa ravikindlustuskaardiga on **kogu vajaminev arstiabi tasuta**.
 - Keskmisest paremini on Euroopa ravikindlustuskaardi kasutustingimustega kursis eestlased, 15–49-aastased, kõrgharidusega ning kõrgema sissetulekuga elanikud.
 - Keskmisest sagedamini ei oska küsimusele vastata 65-aastased ja vanemad, madalama hariduse ja sissetulekuga inimesed.
- Paremini on elanikud kursis **perearsti ja pereõde teenustega seotud küsimustes. 70% Eesti elanikest teab, et perearst/pereõde peab ägeda haigusega patsiendi võtma vastu samal päeval. Enam kui pooled (53%) on kursis, et mitteägeda tervisehäirega peab vastuvõtule saama kuni 5 tööpäeva jooksul**. Siiski ei tea 33% elanikest, kui kiiresti perearst/pereõde peab patsiendi vastu võtma, või vastas valesti. Need näitajad pole võrreldes eelmise uuringuga muutunud.
 - Teistest enam on neid, kes arvasid, et arst peab alati samal päeval vastu võtma, alati 5 tööpäeva jooksul või ei osanud küsimusele vastata, 65-aastaste ja vanemate elanike seas.

Kokkuvõte: raviasutuse valik ja raviasutuses küsitavad tasud

- Samaselt kolmele varasemale aastale on 65% **Eesti elanikest** kursis, et kui patsient soovib **haigekassa kulul ravile minna**, siis on tal õigus Eesti piires valida **ükskõik milline haigla või kliinik**, mis on Eesti Haigekassaga lepingu teinud. Vaid **5% arvab, et patsiendil on kohustus valida oma kodukohale lähim raviasutus**, ning **16% on veendunud**, et patsiendil on õigus minna **vaid sinna raviasutusse, kuhu perearst on teda suunanud**. Viimaste osakaal 2020. aastal veidi kasvas, kuid on nüüd taas 2018.–2019. aasta tasemel.
- Keskmisest enam on patsiendi õigusega valida ükskõik milline Eesti Haigekassa lepingupartneriks olev haigla või kliinik kursis muu rahvuse esindajad, 25–49-aastased kõrgharidusega inimesed, palgatöötajad ning alla 18-aastaste lastega elanikud.
- **Seoses tasudega, mida raviasutus võib küsida kindlustatud patsiendilt**, teab **63%**, et raviasutus võib küsida lisatasu **mugavama majutuse eest haiglas viibimise korral** (nt perepalat, TV palatis, üksikpalat jne). Veidi üle poole mainis **visiiditasu eriarsti visiidi eest (55%) ja ligi pooled** töid välja **voodipäeva tasu haiglas** viibimise korral (50%). Tasu ravimite ja söögi eest märkis 7%. Samuti 7% ei oska öelda, mille eest lisatasu võib küsida, ja 6% mainis, et lisatasu ei tohi küsida üldse millegi eest.

Haiguste ärahoidmine 2019–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

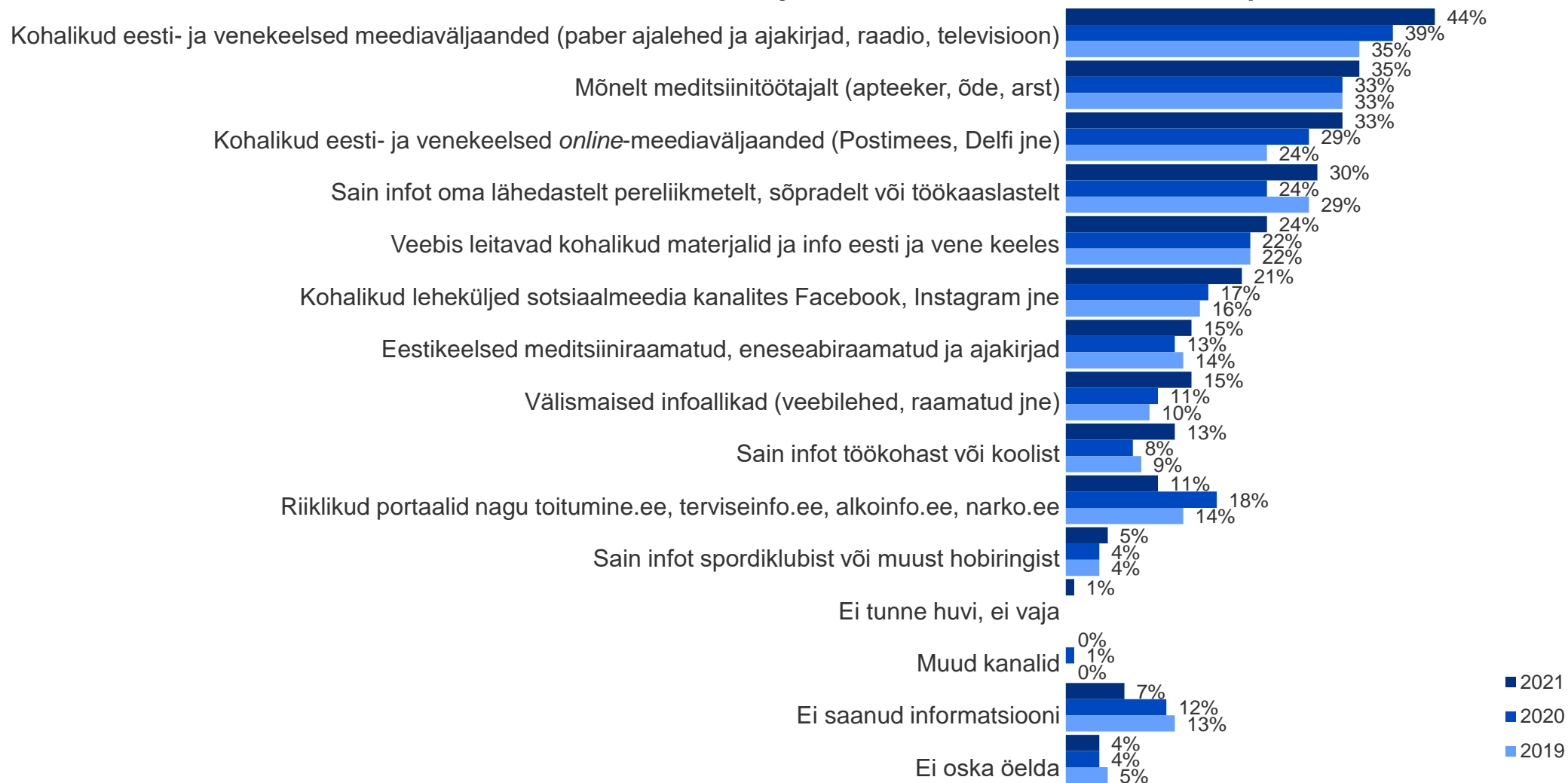
40. Millised on Teie jaoks kõige olulisemad asjad, mida inimene saab ise ära teha, et haigusi ära hoida?

Kanalid, mille kaudu saadi viimase 12 kuu jooksul infot oma tervisekäitumise parandamiseks 2019–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

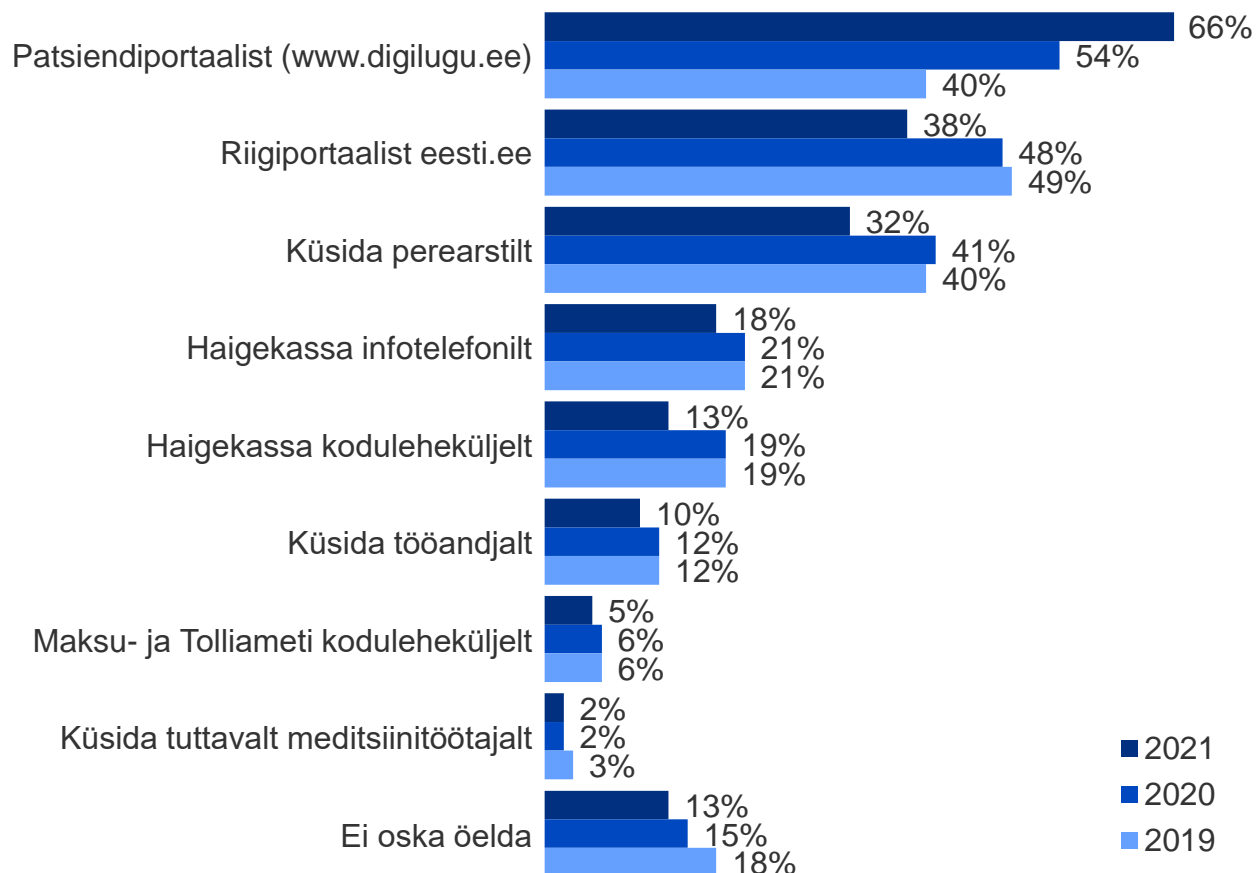
47. Milliste kanalite kaudu Te olete saanud viimase 12 kuu jooksul infot oma tervisekäitumise parandamiseks?

Ravikindlustuse kehtivuse kontrollimine 2019–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

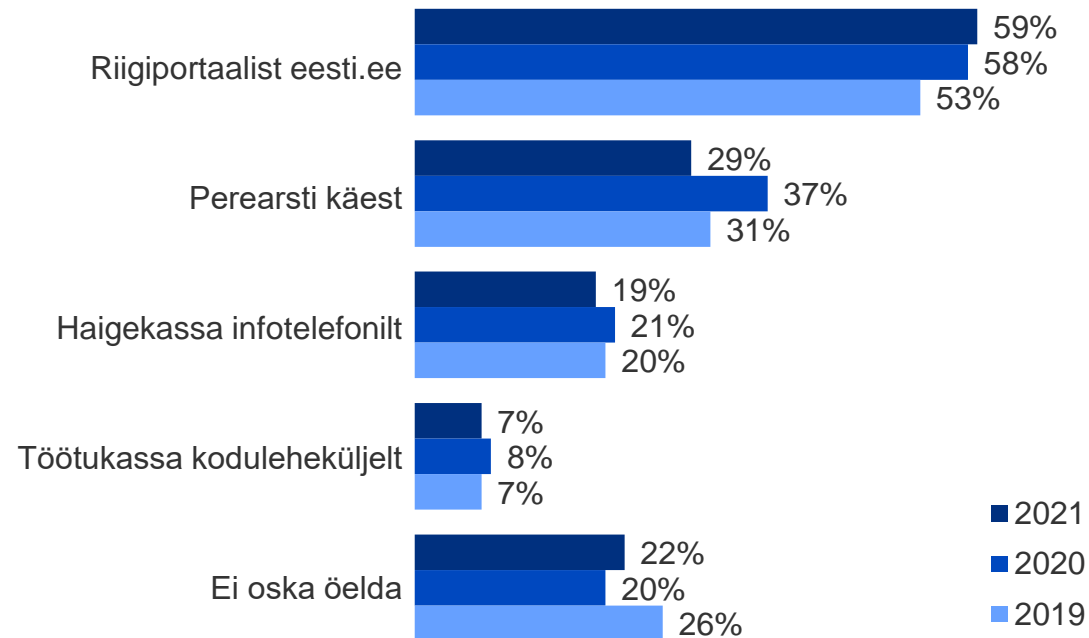
41. Kust saab kontrollida, et inimese ravikindlustus ikka veel kehtib ja ei ole aegunud? (valida võis mitu vastust)

Info töövõimetuslehtede ja -hüvitiste kohta 2019–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

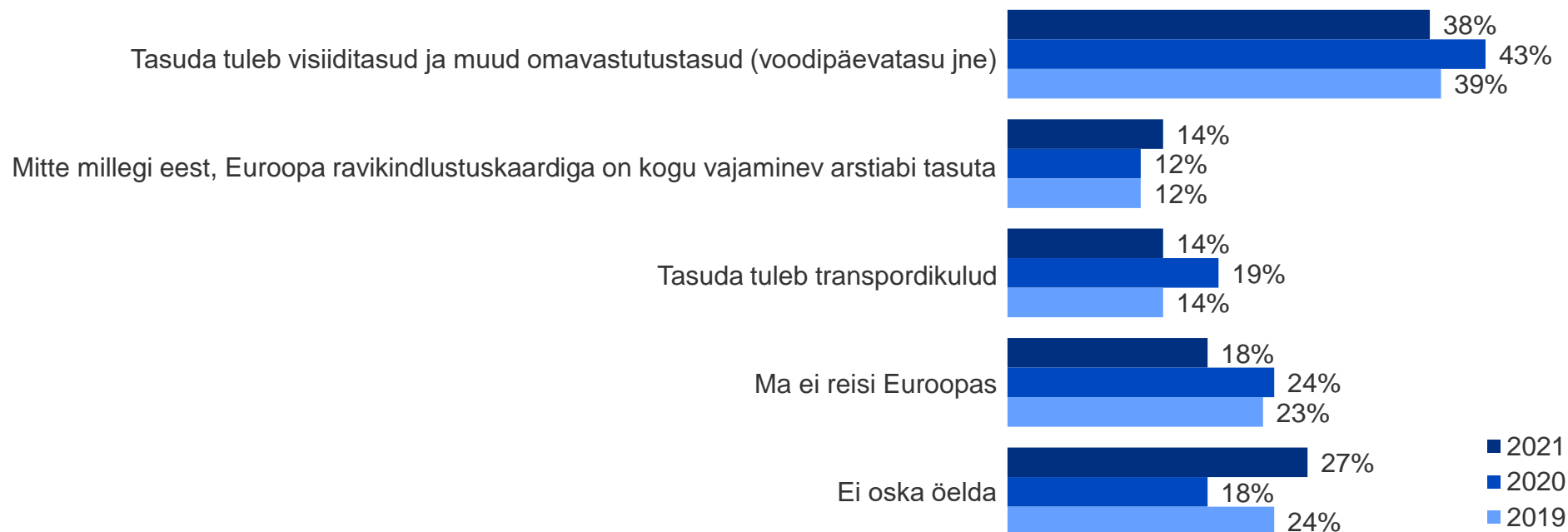
K42. Kust on võimalik leida infot oma töövõimetuslehtede (ehk haiguslehtede) ja haigushüvitiste kohta? (valida võis mitu vastust)

Teadlikkus Euroopa ravikindlustuskaardi omavastutusest 2019-2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

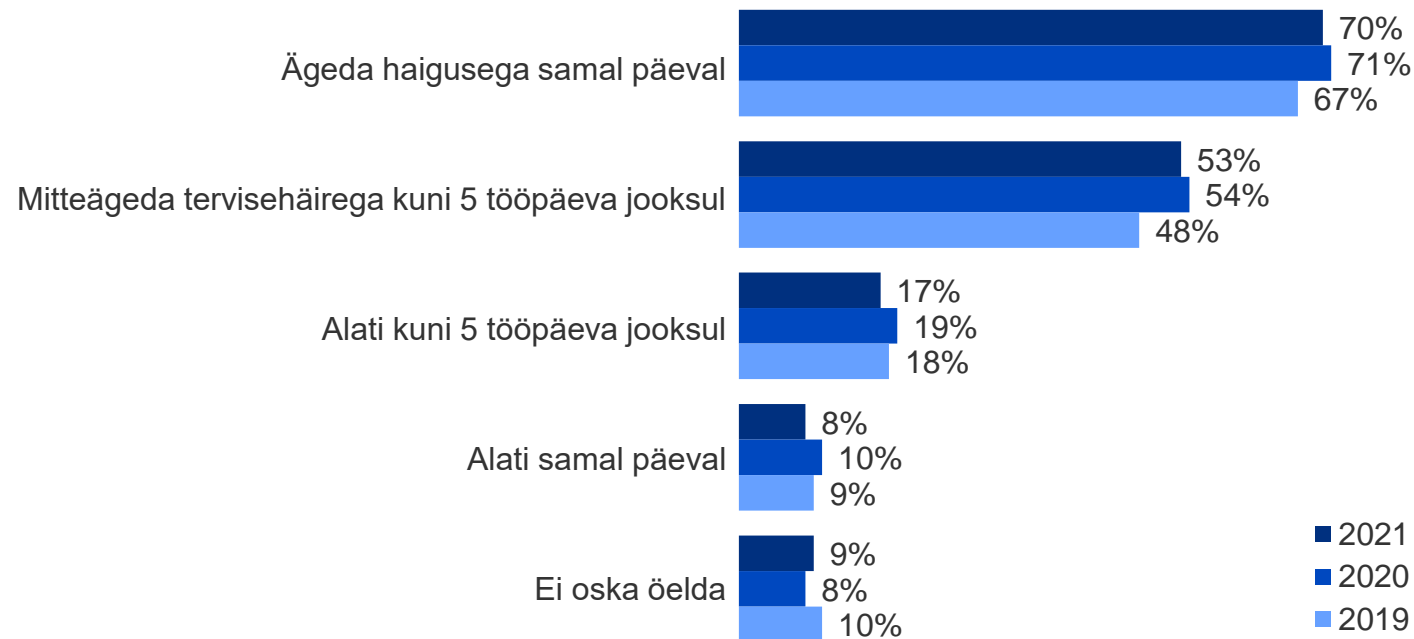
43. Kui inimesel on kehtiv Euroopa ravikindlustuskaart, siis mille eest peab patsient ise tasuma, kui ta Euroopas arsti juurde läheb?
(valida võis mitu vastust)

Teadlikkus sellest, kui kiiresti perearst/pereõde peab patsiendi vastu võtma 2019–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

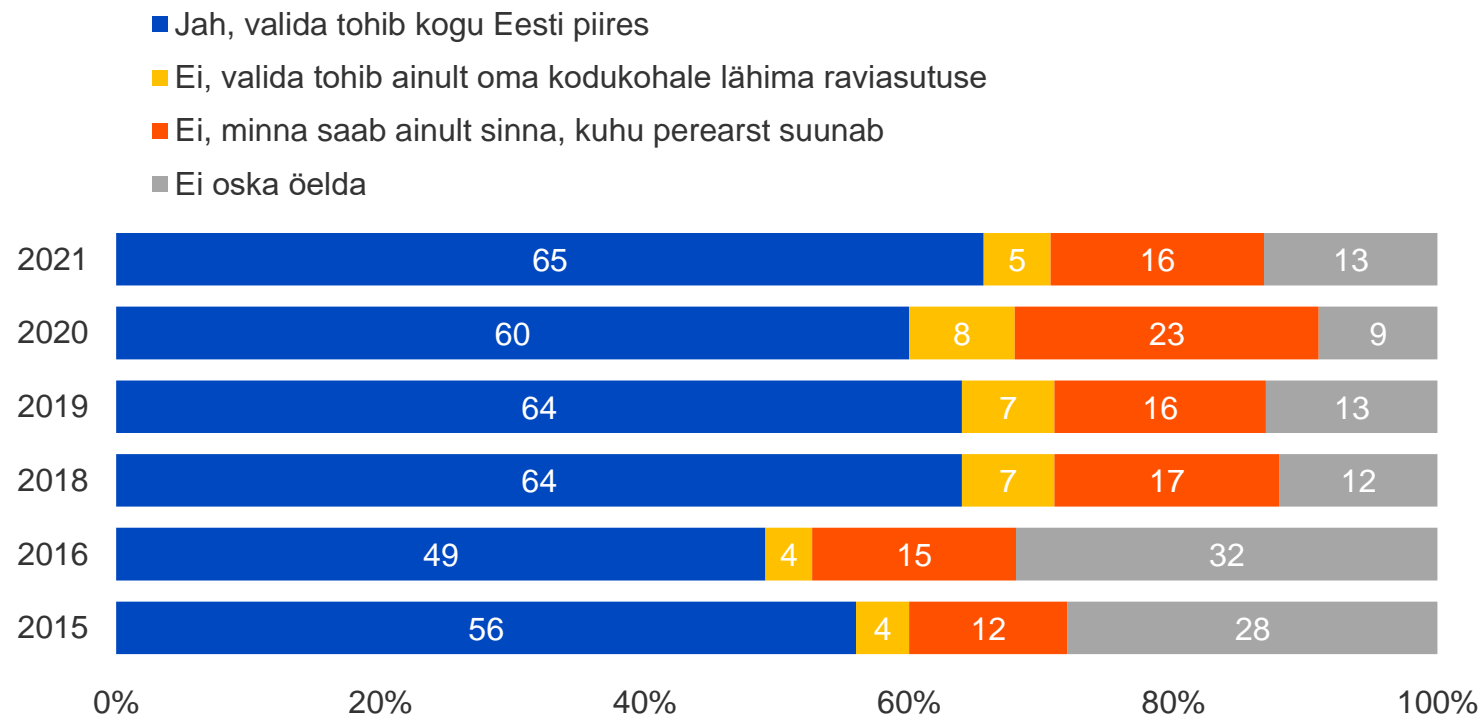
44. Kui kiiresti peab perearst/pereõde patsiendi Eestis vastu võtma? (valida võis mitu vastust)

Raviasutuse valik, kui ravi toimub haigekassa kulul 2015–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

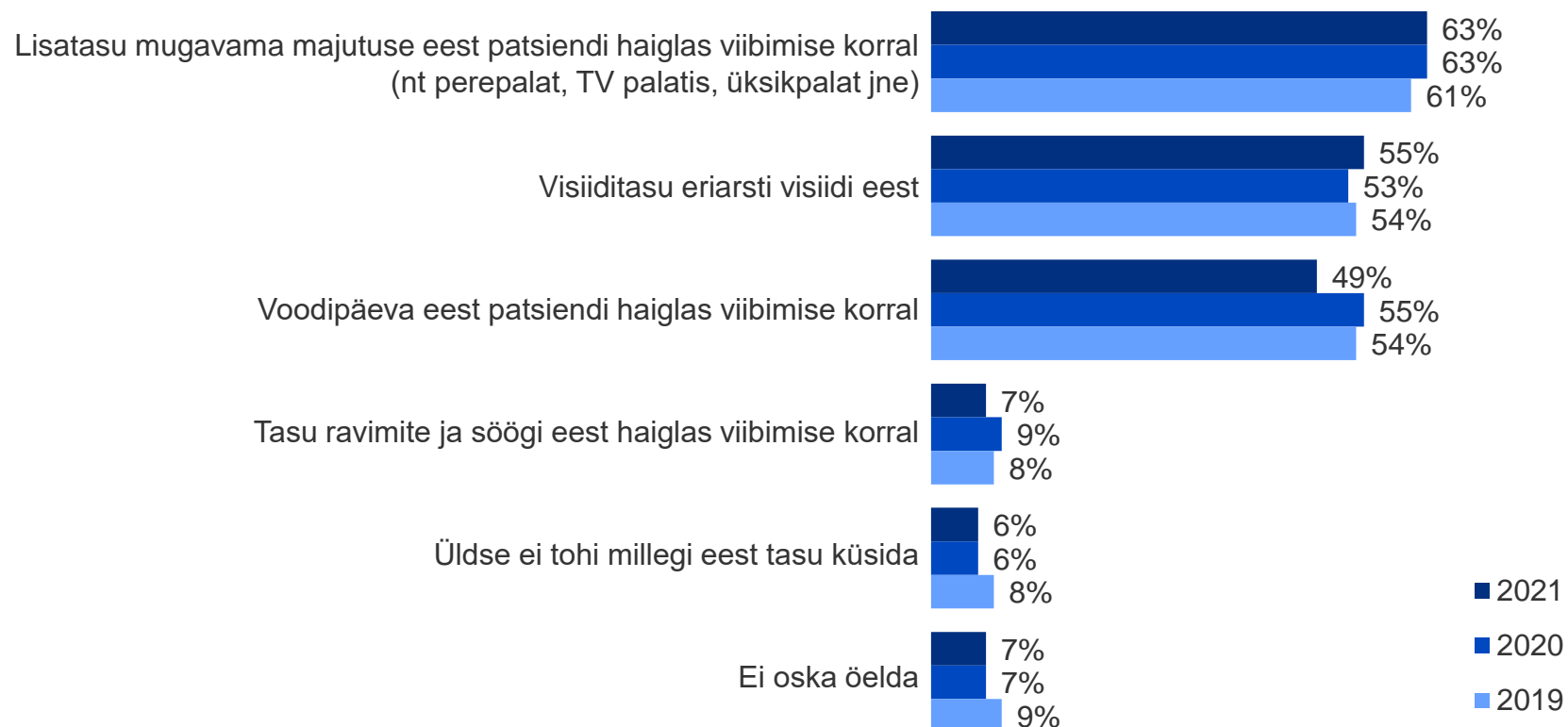
45. Kui patsient soovib haigekassa kulul ravile minna, siis kas tal on õigus selleks valida ükskõik milline haigla või kliinik, mis on haigekassaga lepingu teinud? (valida võis ühe vastuse)

Teadlikkus sellest, mille eest võib ravisutus küsida kindlustatud patsiendilt täiendavat tasu 2019–2021

% kõikidest vastajatest, n=1127

46. Mille eest võib ravisutus küsida täiendavat tasu patsiendilt, kellel on kehtiv haigekassa ravikindlustus? (valida võis mitu vastust)

12
Lisad

Üldkogum ja valim

- Elanikkonna uuringu sihtrühmaks on 15-aastased ja vanemad Eesti elanikud. Uuring on esinduslik Eesti elanikkonna suhtes, küsitlusele vastanud inimeste jaotus vastab Eesti täiskasvanud elanikkonna struktuurile soo, vanuserühma, rahvuse, piirkonna ja asulatüübi järgi.
- Valim oli moodustatud proportsionaalse kihtvalimina, kihtide suurused vastasid Eesti elanikkonna struktuurile Eesti Statistikaameti andmetel seisuga 01.01.2021 (1 108 021 inimest). Esimeseks kihiks oli piirkond maakonna lõikes, millele eraldi kihina lisandus Tallinn. Piirkondade siseselt on valim esinduslik soo ja vanuse lõikes. Kogu valimi tasandil on esinduslik rahvuse (eestlane, muu rahvus) ja asulatüübi (Tallinn, suur linn, muu linn, maa-asula) jaotus.
- Allolevas tabelis on esitatud planeeritud valimijaotus maakonniti, veebis (CAWI) ja telefoni teel (CATI) läbiviidud intervjuude jaotus ning tegelik valimijaotus.

	planeeritud kokku	CAWI	CATI	tehtud kokku
Tallinn	200	110	91	201
Harjumaa	100	66	41	107
Hiiumaa	40	21	20	41
Ida-Virumaa	100	40	61	101
Jõgevamaa	50	26	29	55
Järvamaa	50	28	26	54
Läänemaa	40	16	24	40
Lääne-Virumaa	60	22	38	60
Põlvamaa	50	25	26	51
Pärnumaa	60	37	23	60
Raplamaa	50	26	24	50
Saaremaa	50	26	24	50
Tartumaa	100	56	47	103
Valgamaa	50	19	31	50
Viljandimaa	50	22	29	51
Võrumaa	50	28	25	53
	1100	568	559	1127

Küsitlusstatistika

- Uuring viidi läbi telefoni- ja veebiküsitluse kombinatsioonina; veebis vastamiseks saadeti vastamiskutseid nii meilile kui ka SMS-i teel. Telefonile vastas 559 inimest (50%) ja veebiuuringule vastas 568 inimest (50%); sealhulgas 239 inimest (21%) vastas SMS-kutsele.
- Telefoniküsitlusel kasutati vastajate leidmiseks Kantar Emori vastajapaneeli Foorum ning juhuslikult genereeritud mobiilinumbrid.
- Perioodil 30.11.–15.12.2021 tehti **559 telefoniintervjuud**, ühe intervjuu keskmine pikkus oli 22,03 minutit. Valimibaasi 5422 telefoninumbri seast kasutati ära 3661 telefoninumbrit, kusjuures:
 - 559 juhul viidi intervjuu läbi;
 - 835 juhul sihtrühma esindaja keeldus intervjuust;
 - 104 juhul ei olnud valitud numbril sihtrühma esindajat või polnud ta küsitlusperioodil kättesaadav;
 - 629 juhul ei toimunud intervjuud, kuna kvoot oli täis;
 - 1548 juhul ei saadud kontakti (number ei vastanud/polnud kasutusel, oli kinni);

Küsitlemisel osales 29 Kantar Emori küsitlejat.

- Perioodil 29.11.–15.12.2021 tehti **568 veebiintervjuud**, ühe intervjuu keskmine pikkus oli 18,15 minutit. Uuringus osalemise kutse saadeti **meili teel** 1098-le Kantar Emori eelvärvatute baasis olevale Eesti elanikule (eelvärvatute baasis on kokku üle 30 000 valideeritud kontakti).
 - 568 juhul viidi intervjuu läbi;
 - 808 juhul kontakt puudus;
 - 1 juhul sihtrühma esindaja keeldus intervjuust;
 - 1 juhul ei kuulunud inimene sihtrühma;
 - 77 juhul intervjuu katkestati.

Lisas saadeti 3000 vastamiskutset **SMS-i teel**; sh 2500 kutset genereeritud numbritele ja 500 kutset Emori eelvärvatute baasis olevatele numbritele. 239 juhul viidi intervjuu läbi.

Tulemuste usalduspiiride hindamise tabel

- Andmetabelite uurimisel ja tulemustest järelduste tegemisel tuleb arvestada valimi veaga. Oleme andnud usalduspiirid 95% tõenäosusega, arvestades kogu valimi ja sagedamini esinevate alarühmade arvulist suurust.
- **Tabeli kasutamise näide:** 1127 vastajast 58% on viimase aasta jooksul käinud hambaarsti juures. Kui „jah“ vastuse osakaal on ca 60%, siis tulemuse täpsusaste on $\pm 2,89\%$ ehk jääb 55,11–60,89% vahemikku.

Üldkogum												
1 108 021 (01.01.2021)												
Valimi suurus	50%	45%	40%	35%	30%	25%	20%	15%	10%	5%	3%	2%
	50%	55%	60%	65%	70%	75%	80%	85%	90%	95%	97%	98%
30	18,4%	18,3%	18,1%	17,6%	16,9%	16,0%	14,8%	13,2%	11,1%	8,0%	6,3%	5,2%
50	14,3%	14,2%	14,0%	13,6%	13,1%	12,4%	11,4%	10,2%	8,6%	6,2%	4,9%	4,0%
75	11,5%	11,5%	11,3%	11,0%	10,6%	10,0%	9,2%	8,2%	6,9%	5,0%	3,9%	3,2%
100	10,0%	9,9%	9,8%	9,5%	9,2%	8,7%	8,0%	7,1%	6,0%	4,4%	3,4%	2,8%
200	7,0%	7,0%	6,9%	6,7%	6,4%	6,1%	5,6%	5,0%	4,2%	3,1%	2,4%	2,0%
300	5,7%	5,6%	5,5%	5,4%	5,2%	4,9%	4,5%	4,0%	3,4%	2,5%	1,9%	1,6%
500	4,38%	4,36%	4,29%	4,18%	4,02%	3,79%	3,51%	3,13%	2,63%	1,91%	1,49%	1,23%
600	4,00%	3,98%	3,92%	3,82%	3,67%	3,46%	3,20%	2,86%	2,40%	1,74%	1,36%	1,1%
700	3,70%	3,68%	3,63%	3,53%	3,39%	3,21%	2,96%	2,64%	2,22%	1,61%	1,26%	1,04%
800	3,46%	3,45%	3,39%	3,30%	3,17%	3,00%	2,77%	2,47%	2,08%	1,51%	1,18%	0,97%
900	3,27%	3,25%	3,20%	3,11%	2,99%	2,83%	2,61%	2,33%	1,96%	1,42%	1,11%	0,91%
1 000	3,10%	3,08%	3,04%	2,95%	2,84%	2,68%	2,48%	2,21%	1,86%	1,35%	1,06%	0,87%
1 100	2,95%	2,94%	2,89%	2,82%	2,71%	2,56%	2,36%	2,11%	1,77%	1,29%	1,01%	0,83%

Projekti meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Tellijapoolne kontaktisik:	Evelin Trink, Eesti Haigekassa
Uuringu kava ja aruande koostaja:	Jaanika Hämmal
Programmeerija ja andmetöötaja:	Alje Roopärg
Graafilised tööd:	Maire Nõmmik

Kontaktinfo

Jaanika Hämmal
Kantar Emori uuringuekspert
Telefon: 626 531
E-mail: jaanika.hammal@kantar.com

Kantar Emor

Telefon: 626 8500
Faks: 626 8501
E-mail: emor@emor.ee
Aadress: Maakri 21, Tallinn 10145